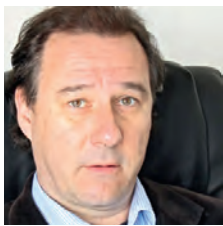

Osniva se računski
centar Sveučilišta
u Splitu!
STR.7

Studij o EU
projektima
u Zagrebu
STR. 8

Osnovano
Sveučilište Sjever
STR. 3

god VII.
broj 68.
22. srpnja
A.D. 2015.
www.unist.hr

universitas

hrvatski sveučilišni list

Premijer Milanović otvorio Program postakademskog zapošljavanja

STR.3

U Zagrebu 404 nova doktora znanosti

STR.12-13

Zgrada tri fakulteta već najesen!

STR.4

Sociološki portret hrvatskih studenata

STR.20-21

1350 novih radnih mjesti hrvatskim sveučilištima za razvoj

STR.5

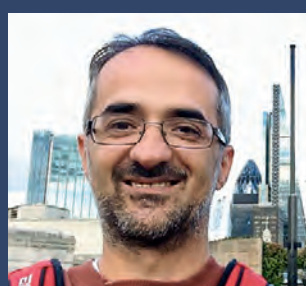
ASUS – krovna udruga Sveučilišta u Splitu

STR.10-11

Položaj mladih znanstvenika u Republici Hrvatskoj

STR.16-19

Uprava Sveučilišta u Splitu

objavljuje da su sastavnice Sveučilišta u Splitu u skladu sa
člankom 77. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom
obrazovanju raspisale

**NATJEČAJ ZA UPIS STUDENATA U
I. GODINU DIPLOMSKIH SVEUČILIŠNIH I
SPECIJALISTIČKIH DIPLOMSKIH STRUČNIH
STUDIJA U AKADEMSKOJ GODINI
2015./2016.**

i objavile ga na mrežnim stranicama sljedećih institucija:

Sveučilište u Splitu

www.unist.hr

Ekonomski fakultet u Splitu

www.efst.hr

**Fakultet elektrotehnike,
strojarstva i brodogradnje**

www.fesb.hr

**Fakultet građevinarstva,
arhitekture i geodezije**

www.gradst.unist.hr

Filozofski fakultet

www.ffst.unist.hr

Katolički bogoslovni fakultet

www.kbf-st.hr

Kemijsko-tehnološki fakultet

www.ktf.unist.split.hr

Kineziološki fakultet

www.kifst.hr

Pomorski fakultet

www.pfst.hr

Pravni fakultet

www.pravst.hr

**Prirodoslovno-matematički
fakultet u Splitu**

www.pmfst.hr

**Sveučilišni odjel za forenzične znanosti
forenzika.unist.hr**

**Sveučilišni odjel za studije mora
more.unist.hr**

**Sveučilišni odjel za stručne studije
www.oss.unist.hr**

**Sveučilišni odjel
zdravstvenih studija**

ozs.unist.hr

Umjetnička akademija u Splitu

www.umas.hr

impressum ♦ universitas ♦ hrvatske sveučilišne novine ♦
urednički kolegij ♦ Franka Babić ♦ Petar Bačić ♦ Aleksandra
Banić ♦ Tomislav Čizmić-Marović ♦ Irena Drmić-Hofman ♦ Suzana
Kačić ♦ Bartulović ♦ Snježana Knezić ♦ Jelena Matešić ♦ Sandro
Nižetić ♦ Jelena Novaković ♦ Ivan Perkov (Zagreb) ♦ Marija
Plazonić Šolić ♦ Leida Rizvan Sikimić ♦ Petra Šimundić ♦ Sagita
Mirjam Sunara ♦ Ivana Vuka ♦ **fotografije ♦** cropix ♦ **art direk-
tor** Žarko Tičinović ♦ **glavni urednik** Duško Čizmić Marović ♦
izdavač ♦ Sveučilište u Splitu ♦ **za izdavača:** prof. dr. sc. Šimun
Anđelinović, rektor ♦ **adresa redakcije ♦** Livanjska 5/IV. ♦ tel.
021/558 262 ♦ universitas@unist.hr ♦ www.unist.hr/universitas

IN MEMORIAM

Predrag Krčum 1953 - 2015

Samozatajan i pošten stručnjak

Napustio nas je prerano i iznenada naš Predrag Krčum. Otišao je prije svega dobar čovjek, dobar kolega i prijatelj, dobar nastavnik, dobar suprug i otac - Predrag Krčum. Rođen je u Mostaru 1953. gdje je završio osnovnu i srednju elektrotehničku školu. Mostar je nosio u srcu do kraja, pa je i na ispraćaju oproštanje s rodnim gradom bilo kroz Šantićevu "Eminu". Prelaskom u Split upisuje FESB gdje je i diplomirao 1981.g. Nakon diplomiranja bio je suradnik u projektnom birotu HPT, nakon toga stručni suradnik za elektroniku u službi održavanja u Ju-

goplastici, potom direktor i tehnički direktor Obuče pri Jugoplastici. Na Odjelu je zaposlen 2000.g. Od tada do današ- njeg dana dijelio je s nama sve teške i rado-sne trenutke našeg Odjela. Održavao je nastavu iz više stručnih i specijalističkih predmeta nastručnim studijima Elektronika i Elektroenergetika te na specijalističkom diplomskom studiju Elektrotehnike. Dao je značajan doprinos razvoju laboratorija Odsjeka za elektrotehniku. Pamtim da je u više navrata vanjskim posjetiteljima s ponosom govorio o laboratoriju elektrotehnike i što on znači za edukaciju naših studenata. Zadnju godinu sudjelovao je u radu Stručnog vijeća Odjela. Studentima ostaju njegova skripta kao nastavni materijali iz kolegija Električna mjerenja, Materijali u elektrotehnici i Električna rasvjeta. A da su ga cijenili kao čovjeka i nastavnika i njegovi studenti vidjeli smo i na posljednjem ispraćaju. Nama, djelatnicima i djelatnicima Odjela, ostaje sjećanje na dobrog čovjeka koji je samozatajno radio posao nastavnika i predao brinuo za rast i razvitak našeg Odjela.

SVEUČILIŠTE U SPLITU

Sveučilišni odjel za stručne studije, raspisuje

NATJEČAJ za izbor

1. jednog nastavnika u naslovno nastavno zvanje predavač (ponovni izbor), u znanstvenom području društvenih znanosti, za polje ekonomija, za granu računovodstvo

2. jednog nastavnika u naslovno suradničko zvanje asistent, u znanstvenom području prirodnih znanosti, polje fizika.

Pristupnici trebaju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 101/14) i Odlukom o nužnim uvjetima Rektorškog zbora za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti u postupku izbora u nastavna zvanja (NN 13/2012).

Prijavi treba priložiti: životopis pristupnika, preslik diplome o odgovarajućoj stručnoj spremi odnosno akademskom stupnju, prikaz stručne i nastavne djelatnosti, popis radova i radove relevantne za izbor (u elektronskom obliku).

Sva dokumentacija se predaje u dva primjerka. Na natječaj se, pod jednakim uvjetima, mogu prijaviti osobe oba spola. Prijave s priložima podnose se Sveučilišnom odjelu za stručne studije Sveučilišta u Splitu, Split, Kopilica 5/II kat, u roku od 30 (trideset) dana od dana objave natječaja u Narodnim novinama. Nepravovremene i nepotpune prijave neće se razmatrati

Branko Blagojević izabran u zvanje redovitog profesora, prvi izbor, u području tehničkih znanosti, polje bodogradnja, grana konstrukcija plovni i pučinskih objekata.

IN MEMORIAM

Umjetnik, znanstvenik, intelektualac

Umro je Petar Selem, istaknuti intelektualac, kazališni redatelj, kritičar i teatrolog, povjesničar, književnik, egiptolog, esejist, likovni kritičar, umjetnik koji je ostavio snažan trag i u kazališnom životu svog rodnog Splita, na scenama Hrvatskog narodnog kazališta Split i Splitskog ljeta.

Petar Selem (Split, 1936.) klasičnu gimnaziju završio je u Splitu, studirao je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, Književnom fakultetu u Strasbourgu te na Akademiji za kazališnu umjetnost u Zagrebu. Doktorirao iz povijesnih znanosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

Režirao je brojne dramske i operne predstave u svim hrvatskim nacionalnim kazalištima, u dubrovačkom Kazalištu Marina Držića, na Splitskom ljetu i Dubrovačkim ljetnim igrama, na Biennaleu suvremene glazbe u Zagrebu i na Varaždinskim baroknim večerima. Jedan je od osnivača *Teatra & TD* u Zagrebu, gdje je ostvario svoje prve dramske režije: Camusova *Kaligula* i Claudelovu *Razdiobu popodneva*. Sudjelovao je u osnivanju Komornog kazališta *Kripta 70* u Splitu 1969.

Posljednjih desetljeća operne su režije Petra Selema videne u mnogim hrvatskim i svjetskim kazalištima: u moskovskom Boljšoj teatru, peterburškom Marijinskom teatru (Kirov) opere i baleta, salzburškom Festspielhausu, praškoj Državnoj operi, Norveškoj operi u Oslu, Festivalu *Puccini* u Torre del Lagu, Luksemburškoj operi, Operi u Ludwigshafenu, newyorškome teatru *La MaMa*, teatru *Umberto Giordano* u Foggia, na Malti, u Ljubljani, Sarajevu, itd.

Petar Selem
1936. - 2015.

dano u Foggia, na Malti, u Ljubljani, Sarajevu, itd.

U razdoblju od 1977. do 1983. obnašao je rukovodeće dužnosti u međunarodnim kazališnim udruženjima koja djeluju unutar UNESCO-a. Od 1983. do 1989. u Parizu bio je član direktorija Kazališta Europa-Odeon i jedan od najbližih suradnika renomiranoga redatelja Giorgija Strehlera.

Ratne 1991. godine bio je umjetnički direktor Dubrovačkih ljetnih igara, a od 1992. do 2000. umjetnički direktor Hrvatske radiotelevizije. Od sezone 2002./03. do 2008. Petar Selem bio je umjetnički direktor HNK u Splitu.

Objavio je desetak knjiga s područja kazališta i glazbe, a za svoj je umjetnički rad nagrađivan brojnim nagradama, priznanjima i odlikovanjima: *Nazorova nagrada* 1984. za režiju Verdijeva *Nabucca*, *Marul* 1989. za režiju Boitova *Nerona*, *Nagrada Hrvatskoga glumišta* 1993. za režiju Marovićeva *Starog groblja na Sustipanu*, *Nagrada Splitskog ljeta* 1995. za režiju Gotovčeve *Mile Gosalica*.

Jedan je od rijetkih redatelja koji je čak tri puta osvojio *Nagradu Hrvatskog glumišta* za režiju, 1993., 1996. i 2000. godine, tako da ne iznenađuje ni činjenica da ga je Hrvatsko glumište u 2005. godini proglasilo i dobitnikom nagrade za "svekoliko umjetničko djelovanje".

Nositelj je visokih odlikovanja Republike Francuske: Zlatne medalje grada Pariza za doprinos kulturnom životu glavnoga grada, te Reda časnika umjetnosti i književnosti.

DAVOR VUKOVIĆ

Kuća smrti je za život

Kad osoba napusti ovaj tvarni svijet za koji mislimo da nam je poznat, kamo odlazi? Neki kažu da se čovjek vraća u protok stvari i energije, drugi pak kažu da se gubimo u velikom ništavilu, treći tumače da smo stvoreni za vječnost, a što bi pokojni profesor Petar Selem rekao? Kao vrstan egiptolog bile su mu poznate sve fine egiptaskog zagrobnog života uronjenog u preplet stvarnosti i mitologije. Sinuhe Egipćanin, lik egiptaskog povijesti koji je dobio dojmljivo Waltarijevo književno oblikovanje i kasnije Curtisovo filmsko uprizorenje, ondašnji je primjer učena čovjeka koji, spletom okolnosti, napušta svoj rodni grad. Sve vrijeme Sinuhe je čeznuo za rodnom zemljom. Stalno je oplakivao svoj Egipat, ne samo zbog ljubavi prema njemu već i zbog onoga što je izrazio vlastitim riječima: "Što može biti važnije od ukopa tijela u rodnoj zemlji?"

Te riječi profesor Selemu bile su i te kako poznate, jer je i on, baš poput Sinuha Egipćanina napustio svoj rodni Split. Bezbroj puta tumačio je studentima kako je Staroegipćanima dobar pokop bio iznimno važan i zato se gradnji i opremanju vlastitog groba pridavala velika pažnja. U trećem tisućljeću prije Krista iz Starog kraljevstva potječe tekst u kojem otac daje savjet sinu da izgradi primjerenu grobnicu: "Ure-

di i opremi svoju kuću na groblju i vrijednim načini svoje mjesto na Zapadu... Kuća smrti je za život!"

Pa podsjetimo se kakvu je to kuću, na rodnoj grudi pripremio pokojnik.

Temelji te kuće ljubav su prema rodnom gradu, uronjenost u mediteranski, splitski i hrvatski mentalitet koji je i osobno nosio i dijelio, naravno s primjerenom dozom intelektualne ozbiljnosti.

Zidovi te kuće njegova su erudicija, njegov intelektualni kapacitet, njegova klasična naobrazba, znanstvenik „par excellence“ humanističke provinijencije, ali i tanakočutnog umjetničkog nerva.

Vrata kojim je ušao u tu kuću njegove su sjajne knjige, a prozori, njegove su vrsno režirane predstave.

Pokućstvo kuće njegove brojni su znanstveni i umjetnički skupovi u kojima je sudjelovao te još brojniji položaji i dužnosti koje je obnašao.

No, cijela ta kuća, cijela dramaturgija njegova javnog života bila bi raskvašena od kiša zaborava i odnesena u bujici lakoće postojanja, bez traga i glasa da profesor Selem nije postavio krov, čvrsti krov s kojega se daleko čuje pjev njegovih režiranih opera i snažno odjekuju glasi glazbenih i likovnih kritika. Krov je to na kojemu ponosno strši dimnjak studijskih programa iz kojega se vije gusti dim studentskih kreacija i gnijezde se glasovi nji-

hovitih ponosnih profesora. Utemeljenjem studijskog programa Glume u rodnome Splitu, osigurao je sebi kuću smrti za život, život koji se prepleo s brojnim studentima i profesorima suradnicima u kololet zajedničkih intelektualnih i umjetničkih doživljaja.

Pa premda nose dio njegove duhovne i materijalne ostavštine, neće ga spominjati ni knjige, ni predstave, ni zgrade, ni položaji kojih nije bilo malo, spominjat će ga ljudi kojima je nesebično otvarao i vrata i prozore, čak štoviše, kad su mnogi bježali u podrum on se penjao na krov i neustrašivo režirao svoju životnu predstavu na čijoj sceni je uvijek bilo mjesta i za druge.

Sada su se vrata i prozori zatvorili, ali kuća s krovom ostaje i u njoj i dalje borave sjećanja mnogih, od Sinuhe Egipćanina do studenata i profesora studija povijesti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu i naročito studija Glume Umjetničke akademije Sveučilišta u Splitu kojega zasigurno ne bi bilo da mu Petar Selem nije širom otvorio vrata.

Njegov je to slavluk kroz koji su prošle generacije mladih glumaca i čija sjećanja su jamstvo, kako stara egiptaska poslovice kaže - "Može se bez Boga ići u pustinju, ali se bez njega ne može vratiti", da se Petar Selem vratio u rodnu zemlju.

Komemorativno slovo
BRANKA MATULIĆA

Premijer Milanović otvorio Program postakademskog zapošljavanja

Milanović: 'Idite u Europu gdje su oni koji su bolji od vas. U kontaktima s boljima tu razliku ćete stizati i na kraju ćete biti jednako dobri. Imate gene pobjednika!'

Upravljanje se može učiti, ali nikada se ne može naučiti. Vrlo često se nadete u situaciji gdje morate između dvije loše opcije izabrati onu koja je manje loša. Ali to ne treba obeshrabrivati - kazao je premijer Zoran Milanović studentima Splitskog sveučilišta, polaznicima prve generacije ljetne škole programa Postakademskog zapošljavanja.

„Kao predsjednik Vlade imao sam i čast i sreću obići hrvatske iseljeničke zajednice po cijelome svijetu. „I gdje god sam dolazio, uvijek su bile zajednice Dalmatinaca, Hrvata iz Dalmacije, otoka, Zagore... To su naši preci, preci značajnog dijela današnjeg hrvatskog naroda i nacije“, rekao je predsjed-

Vaš je rektor lobirao besramno otvoreno, ali to mu je posao...'

nik Vlade, ističući da se radi o nevjerojatno hrabrim i poduzetnim ljudima, avanturistima, koji su prije sto ili više godina odlazili u daleke svjetove u potrazi za zaradom.

„I gdje god odeš u svijet, te više od sto godina stare zajednice svjedoče o jednom – o žilavosti, borbi za život, znanju, snalažljivosti, poduzetničkom duhu, avanturizmu. To je zajednički nazivnik ljudi koji potječu iz jednog malog dijela Hrvatske. Mnogi od vas ste njihovi potomci. Vucite to naprijed. Imate u sebi gene pobjednika“, poručio je studentima premijer Milanović. „Idite u Europu, tamo gdje su oni koji su bolji od vas. U kontaktima s boljima tu razliku ćete stizati i na kraju ćete biti jednako dobri“.

Istaknuo je kako ga je rektor, lobirajući za Splitsko sveučilište, uspio uvjeriti da imaju manjak profesora. „Vaš je rektor lobirao besramno otvoreno, ali to mu je posao... I država će preraspodjelama pomoći Splitskom sveučilištu, jer radi se o borbi za izvrsnost, za znanje, za prostor i za status, sve ono što definira jednu zemlju.“

Nakon sastanka u studentskom domu „Franjo Tuđman“ s rektorom Šimunom Anđelinovićem, kojemu su nazočili Branko Grčić, potpredsjednik Vlade i ministar regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Roko Andrićević, zamjenik ministra Morana i Ivo Baldasar, gradonačelnik Splita, premijer je obišao gradilište zgrade triju fakulteta – Prirodoslovno-matematičkog, Pomorskog i Kemijsko-tehnološkog, te izjavio da očekuje brzi dovršetak radova. Nakon razgovora s premijerom Milanovićem, rektor Anđelinović je izjavio da očekuje pomoć za kadrovsko jačanje Sveučilišta i dovršenje važnih projekata. Naglasio je da su razgovarali i o tome kako Sveučilište može pomoći državi.

„Želimo znanje koje je upotrebljivo, a kroz inovativne projekte želimo stvoriti poduzetnike znanja i novih tehnologija koji će pokrenuti našu državu - rekao je Anđelinović.

Ministar Mrsić potpisao sporazum o suradnji

Ministarstvo rada i mirovinskog sustava u svojstvu suosnivača potpisalo je Program postakademskog zapošljavanja i stjecanja upravljačkih sposobnosti sa rektorom Sveučilišta Split Šimunom Anđelinovićem. S ciljem razvijanja intenzivnije poslovne suradnje i partnerskih odnosa preko realizacije programa, Ministarstvo će poticati i financirati program, promovirati ga i pružati informativnu podršku, sudjelovati u pokretanju i osmišljavanju ovog i drugih programa za nezaposlene osobe zajedno sa Sveučilištem te razvijati i implementirati pro-

gram u strateške dokumente Republike Hrvatske. Potpisivanju sporazuma o suradnji nazočila je i pomoćnica ministra Tatjana Dalić.

Sporazum o suradnji Sveučilišta i HRT-a

Sporazum o suradnji HRT-a i Sveučilišta potpisali su u Splitu 1. srpnja glavni ravnatelj HRT-a Goran Radman i rektor Šimun Anđelinović. Sporazumom je definirana suradnja u ostvarivanju vizualnih i audio-vizualnih djela u zajedničkoj produkciji, organiziranje stručne prakse studenata Sveučilišta u Splitu i njihova usavršavanja, razvoj programa medijske pismenosti u suradnji sa sveučilištem i razmjena sadržaja sa studentskim medijima. Definirana je i realizacija mozaično-zabavne emisije studenata u programu Radio Splita u trajanju od 110 minuta, koja će se emitirati jednom tjedno.

Goran Radman

Među ostalim, HRT je sporazumom osigurao stručnu i tehničku pomoć u realizaciji prijenosa različitih događaja vezanih uz Sveučilište, razvoj strateških partnerstava te zajedničko prijavljivanje europskih projekata.

sveučilišni život

Rektor Sveučilišta Sjever prof. dr. sc. Marin Milković

Sveučilište Sjever – najmlađe javno sveučilište

Piše:
DARIJO ČEREPINKO

Sveučilište Sjever, najmlađe javno sveučilište u Hrvatskoj, integrirano je regionalno sveučilište makroregije Sjeverozapadne Hrvatske, koje djeluje u dva sveučilišna centra, odnosno gradovima Koprivnici i Varaždinu. Pohađa ga oko 3000 studenata iz cijele Hrvatske i okolnih zemalja, a na njemu radi više od 350 zaposlenika i vanjskih suradnika u svim nastavnim, znanstvenim i umjetničkim nastavnim zvanjima.

Studentima nudi programe primarno u tehničkom i biomedicinskom području i izvodi nastavu na 11 studijskih programa, od toga devet na preddiplomskoj razini (Elektrotehnika; Multimedia, oblikovanje i primjena; Proizvodno strojarstvo; Graditeljstvo; Tehnička i gospodarska logistika; Sestrinstvo; Novinarstvo; Medijski dizajn i Poslovanje i menadžment u medijima), a dva (Poslovna ekonomija i Odnosi s javnostima) na diplomskoj razini. Pri tome ima i izvrstan omjer broja studenata u tzv. STEM (Science Technology Engineering Mathematics), biomedicinskom i području informacijskih i komunikacijskih znanosti, koji iznosi 86 % ukupnog broja studenata.

Riječ je o deficitarnim zanimanjima ne samo na hrvatskoj razini, nego i na europskoj, čemu u prilog ide i činjenica da je na burzama postotak studenata koji su završili neki od spomenutih programa ispod hrvatskog prosjeka, često oko pet posto ili niže.

Završeni studenti Sveučilišta Sjever, osim u Hrvatskoj, uspješni su i rade diljem Europe, Sjeverne Amerike i Azije, a odnedavno se prvi bivši student Sveučilišta zaposlio na Novom Zelandu, čemu u velikoj mjeri pri-

donosi činjenica da studenti uz teoriju dobar dio znanja stječu kroz praksu, učeći od vodećih stručnjaka u pojedinim poljima.

Suradnja s gospodarstvom

Prošle je akademske godine Sveučilište Sjever po interesu za upise na neki od studijskih programa zauzelo 18. mjesto od ukupno 122 institucije visokog obrazovanja u Hrvatskoj, koje izvide više od 770 različitih studijskih programa, a prema službenoj rang-listi Agencije za znanost i visoko obrazovanje.

Suradnju s gospodarstvom i lokalnom zajednicom Sveučilište Sjever ostvaruje i osnivanjem i suvlasništvom u tri centra – Tehnološkom parku Varaždin, Centru za razvoj tehnologija i transfer znanja Sveučilišta Sjever te Innotech – Centru kompetencija Koprivnica, čiji su partneri, uz osnivača Grad Koprivnicu, Sveučilište Sjever i Pođravka.

Sveučilište ima potpisane ugovore o suradnji s nizom domaćih i inozemnih sveučilišta i znanstvenih institucija, objavljuje nekoliko znanstvenih časopisa i sudjeluje u organizaciji više domaćih i međunarodnih znanstvenih konferencija. Studentima i zaposlenicima Sveučilišta na raspolaganju su 32 najmodernije opremljena laboratorija te niz produkcijskih studija i umjetničkih kabineta.

Svi kolegiji na svim studijima Sveučilišta Sjever postavljeni su na sustave e-učenja, a svi nastavnici, vanjski suradnici i studenti Sveučilišta Sjever imaju pristup servisu Google for Education, s oblakom memorijskog prostora od 10Tb po pristupniku. Cisco akademija Sveučilišta Sjever proglašena je najboljom u Hrvatskoj, a njezini polaznici i instruktori najboljima u Hrvatskoj, ali i u svijetu 2013. godine.

Tri nova potpisa na Sporazum o postakademskom zapošljavanju

Gradonačelnik Zagreba
Milan Bandić

Gradonačelnik Kaštela
Ivan Udovičić

Načelnik općine Klis
Jakov Vetma

sveučilišni život

SVEUČILIŠTE U SPLITU EKONOMSKI FAKULTET
RASPISUJE NATJEČAJ ZA IZBOR

Jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje izvanrednog profesora, za područje društvenih znanosti, polje ekonomija, grana Poslovna informatika, i odgovarajuće radno mjesto na Katedri za poslovnu informatiku

Jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje izvanrednog profesora, za područje društvenih znanosti, polje informacijske i komunikacijske znanosti, grana Informacijski sustavi i informatologija i odgovarajuće radno mjesto na Katedri za poslovnu informatiku.

Pristupnici moraju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o radu („Narodne novine 93/14), Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“, broj 123/03 do 101/14) i uvjete Rektorškog zbora.

Prijavi na natječaj treba priložiti: životopis, dokaz o stručnoj spremi (stručnom nazivu, dokaz o završenom fakultetu, akademskom stupnju, i druge dokumente iz kojih se može utvrditi da pristupnik ispunjava uvjete za izbor u odgovarajuće zvanje), odluku o izboru u znanstveno zvanje, podatke o stručnoj i nastavnoj aktivnosti, potvrdu o aktivnom sudjelovanju u realizaciji znanstvenih projekata, znanstvene i stručne radove, te njihov popis i to podijeljen u dvije skupine: radovi objavljeni do posljednjeg izbora ili reizbora, razvrstani po kategorijama i radovi objavljeni nakon toga razvrstani po kategorijama, dokaz o pozitivno ocijenjenim rezultatima institucijskog istraživanja kvalitete nastavnog rada pristupnika ili dokaz o pozitivno ocijenjenim rezultatima studentske ankete.

Dokumentaciju treba dostaviti u papirnatom obliku i na CD-u u dva primjerka, a radove na posebnom CD-u u dva primjerka. Prijaviti se mogu pristupnici oba spola. Rok za podnošenje prijave je 30 dana od objavljivanja u „NN“, na adresu: Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet, 21000 Split, Cvite Fiskovića 5. Nepravovremene i nepotpune prijave neće se uzeti u razmatranje.

SVEUČILIŠTE U SPLITU EKONOMSKI FAKULTET
RASPISUJE NATJEČAJ ZA IZBOR

Jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje izvanrednog profesora, za područje društvenih znanosti, polje informacijske i komunikacijske znanosti, grana Informacijski sustavi i informatologija i odgovarajuće radno mjesto na Katedri za poslovnu informatiku;

Jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje izvanrednog profesora, za područje društvenih znanosti, polje ekonomija, grana opća ekonomija i odgovarajuće radno mjesto na Katedri za opću ekonomiju;

Jednog nastavnika u naslovno nastavno zvanje predavača, za područje društvenih znanosti, polje ekonomija, grana Financije;

Jednog suradnika u naslovno suradničko zvanje asistenta, za područje društvenih znanosti, polje ekonomija, grana Trgovina i turizam. Pristupnici moraju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o radu („Narodne novine 93/14), Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“, broj 123/03 do 101/14) i uvjete Rektorškog zbora.

Prijavi na natječaj treba priložiti: životopis, dokaz o stručnoj spremi (stručnom nazivu, dokaz o završenom fakultetu, akademskom stupnju, i druge dokumente iz kojih se može utvrditi da pristupnik ispunjava uvjete za izbor u odgovarajuće zvanje), odluku o izboru u znanstveno zvanje (za zvanja pod točkom 3. i 4. samo ukoliko pristupnik ima izbor), podatke o stručnoj i nastavnoj aktivnosti, potvrdu o aktivnom sudjelovanju u realizaciji znanstvenih projekata (za točke 1. i 2.), znanstvene i stručne radove, te njihov popis i to podijeljen u dvije skupine: radovi objavljeni do posljednjeg izbora ili reizbora, razvrstani po kategorijama i radovi objavljeni nakon toga razvrstani po kategorijama (za točke 1. i 2.), dokaz o pozitivno ocijenjenim rezultatima institucijskog istraživanja kvalitete nastavnog rada pristupnika ili dokaz o pozitivno ocijenjenim rezultatima studentske ankete (za točke 1. i 2.), potvrdu o aktivnom sudjelovanju na znanstvenim ili stručnim skupovima, seminarima ili radionicama za stručno usavršavanje (za točku 3.), znanstvene i stručne radove, te njihov popis (za točku 3.), dokaz o aktivnom poznavanju engleskog jezika (za točku 4.), dokaz o poznavanju rada s računalom (za točku 4.), potvrdu visokoškolske ustanove kojom se potvrđuje da se pristupnik nalazi u 10 najuspješnije diplomiranih studenata ili među 10 najboljih diplomiranih studenata, ako je broj studenata na tom smjeru manji od 100 (za točku 4.), potvrdu o dužini studiranja (za točku 4.), dvije preporuke sveučilišnih nastavnika (za točku 4.), dokaze o ispunjavanju posebnih uvjeta utvrđenih Pravilnikom o radu i Uputstvom za provođenje postupka utvrđivanja uvjeta i vrednovanja pristupnika po natječaju za izbor u suradničko zvanje asistenta, koji su objavljeni na web stranici Fakulteta (za točku 4.)

Dokumentaciju treba dostaviti u papirnatom obliku i na CD-u u dva primjerka, a radove na posebnom CD-u u dva primjerka. Prijaviti se mogu pristupnici oba spola. Rok za podnošenje prijave je 30 dana od objavljivanja u „NN“, na adresu: Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet, 21000 Split, Cvite Fiskovića 5. Nepravovremene i nepotpune prijave neće se uzeti u razmatranje.

Zgrada 3 fakulteta od
ove jeseni u funkciji!

Useljenje u 'zgradu tri fakulteta' od golemog je značaja ne samo za fakultete koji će u ovoj najvećoj zgradi Kapusa biti domaćini – PMF, KTF i Pomorski – nego i za ostale fakultete koji su razapeti po raznim lokacijama poput Filozofskog. Ali i za cijelo Sveučilište, i to ne samo simbolički, jer će racionalno korištenje desetaka tisuća novih kvadrata omogućiti mnoge pomake u funkcionalnoj integraciji Sveučilišta, ali i donijeti još neviđenu sinergiju koja će iz svakodnevnog prisustva ovolikog broja studenata na Kampusu, neizbježno uslijediti. Jedino kad se sve to ima na umu razumljiv je napor kojeg su i bivše i sadašnje sveučilišne rukovodstvo uložili u izgradnju i dovršenje zgrade 3 F. A osobito je razumljivo zadovoljstvo rektora Anđelinovića nakon što je s Konstruktorom postignut dogovor da Z3F već od jeseni pređe u posjed Sveučilišta u Splitu. Naravno da ne treba zaboraviti ni državni ulog u ovo veselje koji teži čak 260 milijuna kuna, ni maksimalni trud MZOŠ-a bez kojeg sporazum ne bi mogao biti postignut.

ANTE BILUŠIĆ,
dekan PMF-a

Useljenjem u zgradu Tri fakulteta studenti PMF-a će napokon dobiti normalne uvjete za studiranje. Njihov se broj u posljednjih šest-sedam godina utrostručio pa se nastava održavala na tri lokacije, u Tesloj, na Kampusu te Kopilici, između kojih su studenti barem jednom dnevno morali putovati. Trenutno čak do osam nastavnika PMF-a dijeli ured, no unatoč lošim uvjetima rada na Fakultetu se trenutno provode četiri projekta HrZZ-a, dva strukturna, te po jedan FP7 i projekt NATO-a, putem kojih je zaposleno 12 stručnjaka. Ulazak u moderne prostore dat će dodatni impuls razvoju istraživanja te učinkovitije funkcionalne integracije znanstvenog rada na Sveučilištu. Zahvaljujem se novom vodstvu Sveučilišta koji je svojim entuzijazmom iznijeli ovaj složeni projekt do kraja.

ZORAN GRUBAČ,
dekan KTF-a

Fakultet polaže velike nade u konačno preseljenje u novu zgradu čime bi mnogi gorući problemi trebali biti riješeni. U namjenski građenim prostorima u novoj zgradi očekujemo znatno bolje uvjete za rad i posebne nove sadržaje (blizina sveučilišne knjižnice, dostupnost znanstvene opreme ostalih sastavnica splitskog Sveučilišta, sportski tereni, prehrana) koji će doprinosti kvalitetnijem radu i životu studenata i nastavnika. Prelaskom u novu zgradu očekujemo veći broj infokabineta i mogućnost primjene modernih metoda u izvođenju nastave te prvenstveno povećanu iskoristivost radnog dana za studente. Stoga smo zahvalni upravi Sveučilišta u Splitu s rektorom prof. dr. sc. Šimunom Anđelinovićem na čelu na naporima koje čine kako bi u narednoj akademskoj godini nastavu mogli izvoditi u novoj zgradi tri fakulteta.

NIKOLA RAČIĆ,
dekan Pomorskog

Prethodnorazdoblje bilo je frustrirajuće i za studente i zaposlenike - radili smo na čak šest lokacija, a prostor za urede nastavnika, studentske prostorije, i prostorije za rad na projektima nismo uspjeli niti pronaći. Ustvari, u iščekivanju nove zgrade nije se moglo ni donositi odluke o alternativnim lokacijama za instalaciju simulatora i opreme koja je davno nabavljena za novu zgradu. Ipak, upravo u tom smo razdoblju zalaganjem svih naših zaposlenika naš znanstveno obrazovni rad uspjeli usuglasiti s međunarodnom konvencijom STCW i IMO te drugim propisima. Pozitivno smo ocijenjeni u prvom ciklusu reakreditacije u srpnju 2012. provedene od strane AZVO, prošli smo validaciju u sklopu Procjene sustava obrazovanja, izobrazbe i certifikacije pomoraca u RH od strane EMSA, te certificirani u sklopu *System Recognition for Maritime Education and Training Institutions* od strane japanskog ministarstva zaduženog za pomorstvo. Poučeni tim iskustvom kao Fakultet radimo na projektu optimalnog korištenja novih prostora radi koristi svih njegovih sustanara što smatramo praktičnim doprinosom našeg Fakulteta funkcionalnoj integraciji našega Sveučilišta.

ŽELJKO ŽDERIĆ,
Konstruktor

S rektorom Anđelinovićem i Upravom Sveučilišta u Splitu zajedničkim smo naporom postigli dogovor i formalizirali Sporazum kojim su svi problemi razriješeni na način zadovoljavajući za obje strane. Vremena nema mnogo, ali sve preostale poslove Konstruktor će nastaviti obaviti u najkraćem roku kako bi zgrada 'tri fakulteta' već početkom nove akademske godine mogla u funkciju. Zainteresirani smo da i investitor i izvođači i kooperanti i nadzor ulože maksimalan napor kako bi sve što je Sporazumom dogovoreno bilo dovršeno na vrijeme. Z

Tim više što ovdje nije riječ samo o jednoj zgradi nego i o odnosima između partnera s najvišim referencama u svome području djelovanja kao što su Sveučilište i Konstruktor. Ponosan sam na dovršenje ovog objekta značajnog ne samo za Sveučilište nego i za nas koji smo ovim poslom još jednom pokazali sposobnost da izdržimo sve nedaće, i dokazali da je Konstruktor na novom početku.

SVEUČILIŠTE U SPLITU EKONOMSKI FAKULTET RASPISUJE NATJEČAJ ZA PRIJAM

Stručnog suradnika (za pravna pitanja) u svojstvu pripravnika - radno mjesto I. vrste, na određeno vrijeme – jedan izvršitelj, u Studentskoj referadi Ekonomskog fakulteta u Splitu.

Pristupnici moraju ispunjavati uvjete: magistar/magistra prava ili stručni specijalist/specijalistica prava ili završen sveučilišni dodiplomski studij prava; napredno poznavanje rada na računalu; aktivno znanje engleskog jezika; organizatorske sposobnosti i psihofizičke sposobnosti za rad sa strankama.

Prijavi treba priložiti dokumentaciju: životopis, dokaz o završenoj školskoj spremi potvrda Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje o radno pravnom statusu pristupnika, odnosno potvrda da kandidat nema radno iskustvo u zanimanju koje se traži.

Pristupnici koji udovolje formalnim uvjetima natječaja bit će pozvani na testiranje o čemu će biti pravodobno obaviješteni putem e pošte. Prijaviti se mogu pristupnici oba spola. Rok za podnošenje prijave je 8 dana od dana objave u Narodnim novinama. Prijave se predaju isključivo poštom na adresu: Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet, 21000 Split, Cvite Fiskovića 5. Nepotpuna i nepravovremena dokumentacija neće se uzimati u razmatranje.

SVEUČILIŠTE U SPLITU EKONOMSKI FAKULTET OBJAVLJUJE PONIŠTENJE NATJEČAJA

Objavljenog 2015. u NN 55/15 od 20. 5. 2015., HZZ od 21.5., listu Universitas od 25. 5. te mrežnim stranicama Fakulteta od 20. 5., Euraxessa od 20. 5., a koji se odnosi na izbor stručnog savjetnika (za pravna pitanja) - radno mjesto I. vrste, na određeno vrijeme – 1 izvršitelj, u Studentskoj referadi EF u Splitu:

Hrvatskim sveučilištima 1350 novih radnih mjesta za razvoj

Odlukom da se hrvatskim sveučilištima dadu na stalno raspolaganje razvojni koeficijenti 1350 radnih mjesta asistenata i poslijedoktoranada, što bi bio ekvivalent za otprilike tisuću radnih mjesta docenata, znanstveni novaci su od od gorućeg problema preko noći postali razvojni adut hrvatskih sveučilišta. To je bio više nego dovoljan razlog za razgovor s prof. Rokom Andričevićem, zamjenikom ministra za obrazovanje, znanost i sport

RAZGOVARAO:
DUŠKO ČIZMIĆ MAROVIĆ

Odluka zvuči predobro, a da ne bi izazvala nevjericu. Pogotovo u predizborno vrijeme... O čemu je riječ?

Logično je da *zvuči predobro*. Ovakvu odluku u interesu Sveučilišta ni jedna dosadašnja vlada nije se usudila donijeti. U sustav visokog obrazovanja uistinu unosimo više od 1500 stalnih radnih mjesta, i to rezerviranih za najmlađe znanstvenike, a da pritom ne probijamo državni proračun. No na takvu smo odluku bili takoreći prisiljeni. Svi znamo da se povećane nastavne obaveze Bolonje pokušalo riješiti velikim brojem znanstvenih novaka koji su na nekim fakultetima preuzeli i do 30 posto nastave, pa je masovni izlazak znanstvenih novaka iz sustava zaprijetio vrlo opasnim posljedicama ne samo za kvalitetu nego i puko izvođenje nastave.

Koja je logika Odluke da se koeficijente za znanstvene novake uvede u visokoškolski sustav?

Novaci, kojih je jednog časa u sustavu bilo čak 3000, uvedeni su ne samo pragmatički, da bi popunili nastavne rupe, nego i sa strateškom ambicijom da najbolji od njih ostanu na matičnoj instituciji i postanu temelj nove kvalitete. No besparica je prekinula dotok novaka, a državna zabrana bilo kakvog, pa i razvojnog zapošljavanja akademsku je piramidu obrnula naglavce, prijeteci da već sutra imamo više redovnih profesora nego docenata. Srećom, problem je proizašao iz pogrešne znanstvene politike koja je, kako je navedeno u jednom dopisu rektora Borasa, znanstvene novake *lustrirala* njihovim administrativnim “izmještanjem” iz visokoobrazovnog sustava u kojem su zaposleni i u kojem primaju plaću iz državnog proračuna preko tzv. sustava centralnog obračuna plaća (COP).

Novaci kao razvojni adut

Kažem srećom, jer je ta okolnost učinila problem rješivim u jednom potezu, i to bez ikakvih posljedica za državni proračun, jednostavnim uvođenjem znanstvenih novaka u visokoobrazovni sustav, odnosno preusmjeravanjem proračunskih sredstava za usavršavanje

znanstvenih novaka sveučilištima u formi razvojnih koeficijenata. Tom administrativnom mjerom nerješava se samo problem izvođenja sveučilišne nastave i zapošljavanja znanstvenih novaka nego se time zapravo pokreće novi razvojni ciklus hrvatskih sveučilišta. Moglo bi se reći da su tako znanstveni novaci od gorućeg problema postali razvojni adut hrvatskih sveučilišta.

Čitatelji Universitasu bili bi Vam zahvalni da im taj čudotvorni učinak objasnite pobliže, brojčama.

Pa evo. Postojeće novake uredno plaćamo iz proračuna, izdvajajući za njih godišnje cca 200 milijuna kuna. To je stabilna proračunska stavka, potvrđena u svim proračunskim projekcijama. Ne zamislivo je da bi se bilo koja vlada usudila prekinuti dotok toga novca u sustav porred svih europskih i domaćih strategija znanstvenog razvoja i u situaciji najnižih izdvajanja za znanost i visoko obrazovanje. No u nas se ta sredstva, zbog spomenutog “izmještanja” novaka iz sveučilišnog sustava, na kraju gube i nestaju poput rijeke upustinji. Novaka zaposlite, financirate njegovo školovanje do razine doktorata, a onda ga istjerate na ulicu. Ili, u boljem slučaju, kada takav novak završi u inozemstvu, novac za njegovo školovanje donirali ste, u najboljem slučaju, jednom od bogatih svjetskih instituta... Ali ako koeficijente koji pripadaju novacima date na trajno korištenje sveučilištima, odnosno fakultetima na kojima novaci stvarno i rade, sve se iz osnove mijenja...

Na koji način?
S obzirom na zabranu no-

vog zapošljavanja, odnosno zabranu povećanja ukupnih sredstva za plaće u sustavu, fakulteti za napredovanje znanstveno-nastavnog osoblja moraju osigurati slobodne koeficijente radnih mjesta, odnosno razliku koeficijenta za više zvanje. Fakultet doraspoloživih koeficijenata može doći samo izlaskom pojedinaca iz sustava, najčešće umirovljenjem ili smrću djelatnika. Kada, primjerice, u mirovinu ode redovni profesor u trajnom zvanju, oslobođeni koeficijent njegova radnog mjesta (2,958) fakultet može iskoristiti za izbor više od sedam docenata u zvanje izvanrednog profesora ili za napredovanje čak 15 izvanrednih profesora u zvanje redovnog profesora. S druge strane, taj koeficijent, uz određeni ostatak, može u potpunosti iznosu pokriti zapošljavanje samo jednog docenta iz reda znanstvenih novaka.

Sveučilištu u Splitu 150 razvojnih radnih mjesta

Uz apsurdnu matematiku da fakultetu izbor jednog docenta vrijedi kao izbor 15 redovnih profesora, jasno je kakvo se ponašanje fakulteta može očekivati u takvoj situaciji. Međutim, kada se radni koeficijenti znanstvenih novaka prenesu u sustav visokog obrazovanja, što ova mjera upravo čini, tada fakultet za oslobođeni radni koeficijent redovnog profesora može izabrati u zvanje docenta čak 12 poslijedoktoranada iz reda znanstvenih novaka. No, to je samo jedan scenarij korištenja razvojnih koeficijenata. Brojne druge mogućnosti stvaraju posve novu situaciju u kojoj mogu doći do izražaja razvojne vizije institucija i

njihovih čelnika u sustavu visokog obrazovanja. **Znači li to da se koeficijente za tečenog broja znanstvenih novaka ustupa fakultetima na trajno i suvereno raspolaganje?**

Da, upravo to. Dopustite još nekoliko napomena o mogućnostima koje otvara ova mjera. Ona potiče razvojnu politiku na sveučilištima i fakultetima koja će se voditi kriterijima kvalitete. Ako Sveučilište u Splitu ovom Odlukom dobiva na raspolaganje 150 razvojnih radnih mjesta znanstvenog podmlatka, to ne znači da Sveučilište u ovom trenutku raspolaže s tolikom brojem kandidata koji zaslužuju izbor u zvanje docenta. Sveučilište može višekratno koristiti raspoložive koeficijente sve dok se ne pojave oni najbolji koje preko docenture želi uvesti u znanstveno-nastavno osoblje. To znači da je sada na sveučilištima moguće kreirati i prema kriterijima visoke kvalitete filtrirati vlastiti kadrovski potencijal. Čelnici institucija sada imaju priliku demonstrirati sposobnost upravljanja, ali i potenciranu odgovornost za budućnost institucija kojima upravljaju.

U češiru dodatnih 350 milijuna europskih eura za znanost

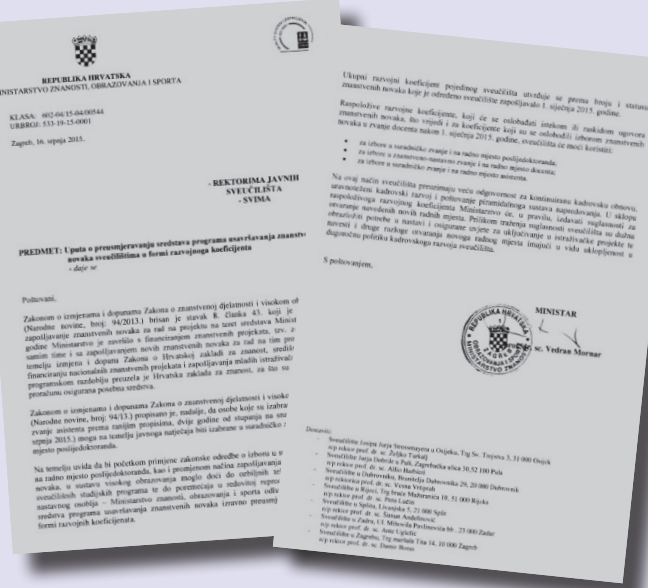
Da sumiram: ovom s mjerom znanstveni novaci dobili egzistencijalnu sigurnost i vratili izgubljenju perspektivu, fakulteti kadrovsku osnovicu za strateško planiranje vlastitog razvoja, sveučilišta zajedništvo i sinergiju višega reda, a država razvojni oslonac. Ako svemu tome dodamo 350 milijuna eura koliko nam je do 2020. stavljeno na raspolaganje za znanstvenu infrastrukturu, čak i uz 50 postotno korištenje toga fonda raspolagali bismo sa dodatnih 600 milijuna kuna godišnje za znanost. Uz ovih 200 milijuna kuna, koliko godišnje vrijede razvojni koeficijenti, radi se o 100 postotnom povećanju sredstava za visoko obrazovanje. U svjetlu navedenih brojki ne može se više tvrditi da visoko obrazovanje u Hrvatskoj nema razvojnu perspektivu i da djelatnici u tom sustavu nemaju razloga za optimizam.

Kako biste raspodijelili koeficijente zasluga za ovu dobru vijest?

Zasluznih uvijek ima više nego što se čini na prvi pogled. Krećem od ekipe u našem ministarstvu, počevši od ministra Mornara koji je od samog početka podržavao ovu inicijativu, ne smijem zaboraviti rektorski kolegij Zagrebačkog sveučilišta odakle je, na zajedničkom sastanku 26. siječnja 2015., ova inicijativa i potekla, treba također istaknuti izvršnu suradnju s ministrom Lalovcem. No ključan je ipak bio stav Vlade, točnije premijera Milanovića. Za ovu odluku, koja se izravno protivi politici linearne štednje, bila je potrebna politička hrabrost, jasna vizija razvojnih prioriteta i svijest o nacionalnim interesima.

RH, MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I SPORTA
Zagreb, 16. srpnja 2015.

Uputa o preusmjeravanju sredstava programa usavršavanja znanstvenih novaka sveučilištima u formi razvojnoga koeficijenta

Poštovani,

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, broj: 94/2013.) brisan je stavak 8. članka 43. koji je propisivao zapošljavanje znanstvenih novaka za rad na projektu na teret sredstava Ministarstva. Iste godine Ministarstvo je završilo s financiranjem znanstvenih projekata, tzv. z-Projekta, a samim time i sa zapošljavanjem novih znanstvenih novaka za rad na tim projektima. Na temelju izmjena i dopuna Zakona o Hrvatskoj zakladi za znanost, središnju ulogu u financiranju nacionalnih znanstvenih projekata i zapošljavanja mladih istraživača u sljedećem programskom razdoblju preuzela je Hrvatska zaklada za znanost, za što su u državnome proračunu osigurana posebna sredstva.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, broj: 94/13.) propisano je, nadalje, da osobe koje su izabrane u suradničko zvanje asistenta prema ranijim propisima, dvije godine od stupanja na snagu Zakona (30. srpnja 2015.) mogu na temelju javnoga natječaja biti izabrane u suradničko zvanje i na radno mjesto poslijedoktoranda.

Na temelju uvida da bi početkom primjene zakonske odredbe o izboru u suradničko zvanje i na radno mjesto poslijedoktoranda, kao i promjenom načina zapošljavanja novih znanstvenih novaka, u sustavu visokog obrazovanja moglo doći do ozbiljnih teškoća u izvođenju sveučilišnih studijskih programa te do poremećaja u redovitoj reprodukciji znanstvenonastavnog osoblja - Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta odlučilo je proračunska sredstva programa usavršavanja znanstvenih novaka izravno preusmjeriti sveučilištima u formi razvojnih koeficijenata.

Ukupni razvojni koeficijent pojedinog sveučilišta utvrđuje se prema broju i statusu znanstvenih novaka koje je određeno sveučilište zapošljavalo 1. siječnja 2015. godine.

Raspoložive razvojne koeficijente, koji će se oslobađati istekom ili raskidom ugovora znanstvenih novaka, što vrijedi i za koeficijente koji su se oslobodili izborom znanstvenih novaka u zvanje docenta nakon 1. siječnja 2015. godine, sveučilišta će moći koristiti:

- za izbore u suradničko zvanje i na radno mjesto poslijedoktoranda;
- za izbore u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto docenta;
- za izbore u suradničko zvanje i na radno mjesto asistenta.

Na ovaj način sveučilišta preuzimaju veću odgovornost za kontinuiranu kadrovsku obnovu, uravnoteženi kadrovski razvoj i poštovanje piramidalnoga sustava napredovanja. U sklopu raspoloživoga razvojnoga koeficijenta Ministarstvo će, u pravilu, izdavati suglasnosti za otvaranje navedenih novih radnih mjesta. Prilikom traženja suglasnosti sveučilišta su dužna obrazložiti potrebe u nastavi i osigurane uvjete za uključivanje u istraživačke projekte te navesti i druge razloge otvaranja novoga radnog mjesta imajući u vidu uklopljenost u dugoročnu politiku kadrovskoga razvoja sveučilišta.

S poštovanjem,
Ministar
Prof. dr. sc. Vedran Mornar

sveučilišni život

SVEUČILIŠTE U SPLITU, FAKULTET ELEKTROTEHNIKE,
STROJARSTVA I BRODOGRADNJE, OBJAVLJUJE

NATJEČAJ ZA IZBOR

1. jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u trajnom zvanju za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje elektrotehnika, grana elektroenergetika i odgovarajuće radno mjesto;
 2. jednog suradnika u zvanju asistenta za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje temeljne tehničke znanosti, grana tehnička mehanika (mekanika krutih i deformabilnih tijela), na određeno vrijeme;
 3. jednog suradnika u zvanju asistenta za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje strojarstvo, grana opće strojarstvo (konstrukcije), na Katedri za elemente strojeva, na određeno vrijeme;
 4. jednog suradnika u zvanju asistenta za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje elektrotehnika, grana elektroenergetika, na određeno vrijeme;
 5. jednog suradnika u zvanju asistenta za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje elektrotehnika, grana elektronika, na Katedri za arhitekturu računala i operativne sustave, na određeno vrijeme;
 6. jednog suradnika u zvanju asistenta za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje elektrotehnika, grana elektronika, na Katedri za digitalne sustave i mreže, na određeno vrijeme;
 7. jednog suradnika u zvanju asistenta za znanstveno područje prirodnih znanosti, polje fizika, grana fizika elementarnih čestica i polja, na određeno vrijeme;
 8. jednog suradnika u zvanju asistenta za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje strojarstvo, grana proizvodno strojarstvo, na određeno vrijeme;
 9. jednog suradnika u zvanju asistenta za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje strojarstvo, grana opće strojarstvo (konstrukcije), na Katedri na konstrukcije, na određeno vrijeme.
- Pristupnici moraju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (N.N. 123/03., 105/04., 174/04., 46/07., 45/09., 63/11. i 94/13.).
- Natječaj traje 30 dana od dana objave u Narodnim novinama. Na natječaj se mogu javiti osobe oba spola. Sve informacije mogu se dobiti u Službi za upravno-pravne poslove Fakulteta. Prijave s dokazima o ispunjavanju uvjeta natječaja dostavljaju se na adresu: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu, Ruđera Boškovića 32., 21000 Split. Nepravovremene prijave i prijave bez dokaza o ispunjavanju uvjeta neće se razmatrati.

SVEUČILIŠTE U SPLITU FAKULTET GRAĐEVINARSTVA,
ARHITEKTURE I GEODEZIJE
RASPIŠUJE NATJEČAJ

za izbor jednog suradnika u naslovno suradničko zvanje asistent za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Građevinarstvo (vanjska suradnja)

za izbor jednog suradnika u naslovno suradničko zvanje asistent za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Geodezija (vanjska suradnja)

Na natječaj se mogu javiti osobe oba spola. Prijave se podnose tajništvu Fakulteta osobno ili poštom u roku od 30 dana od dana objave natječaja, na adresu: Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije u Splitu, Ulica Matice hrvatske 15, s naznakom - za natječaj.

Pristupnici su dužni ispunjavati uvjete utvrđene Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 46/07, 63/11, 94/13, 139/13 i 101/14), a uz prijavu na natječaj treba u 2 primjerka priložiti: životopis, presliku diplome, presliku domovnice, prijepis ocjena na završenom diplomskom ili dodiplomskom studiju. Osobe koje podnesu nepotpune i nepravodobne prijave ne smatraju se kandidatima prijavljenim na natječaj.

SVEUČILIŠTE U SPLITU, KEMIJSKO-TEHNOLOŠKI FAKULTET

RASPIŠUJE NATJEČAJ ZA IZBOR

dva suradnika u suradničko zvanje asistenta iz znanstvenog područja prirodnih znanosti, znanstveno polje kemije u Zavodu za opću i anorgansku kemiju (naslovno zvanje)

dva suradnika u suradničko zvanje asistenta iz znanstvenog područja prirodnih znanosti, znanstveno polje kemije u Zavodu za analitičku kemiju (naslovno zvanje)

Pristupnici trebaju ispunjavati uvjete predviđene Zakonom o radu (N.N. 93/14) i Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (N.N. 123/03; 198/03; 105/04; 174/04; 2/07, 76/07; 45/09; 63/11; 94/13; 101/14).

Pristupnici uz prijavu prilažu: životopis, presliku diplome o stečenoj odgovarajućoj stručnoj spremi

-prijepis ocjena s prosjekom

Rok za prijavu je trideset (30) dana od objave u Narodnim novinama. Prijave se podnose na adresu: Kemijsko-tehnološki fakultet u Splitu, Teslina 10/V, 21000 Split Na natječaj se mogu prijaviti osobe oba spola.

Prva 'pico' konferencija iz STEM područja Sveučilišta u Splitu

UniSTem pico konferencija, kojoj je cilj međusobno upoznavanje znanstvenika i istraživača Sveučilišta u Splitu te poticanje suradnje u istraživanjima interdisciplinarnog karaktera unutar STEM područja (science, technology, engineering and mathematics), održala se 8. srpnja u velikom amfiteatru Fakulteta, građevinarstva, arhitekture i geodezije Sveučilišta u Splitu.

Na konferenciji su sudjelovali FGAG, FESB, KTF, MEF-ST, Pomorski fakultet, PMF, Sveučilišni odjel za studije mora i Sveučilišni odjel za stručne studije, s kratkim petominutnim prezentacijama u kojima su predavači ukratko izložili trenutno istraživanje s naglaskom prikaza interdisciplinarnog potencijala istraživanja te moguće suradnje s privatnim sektorom.

Iznijela se vizija moguće suradnje u okviru grana STEM područja. Motivacija za pokretanje konferencije je jačanje veza među pojedinim sastavnicama Sveučilišta, bolje upoznavanje s pravcima istraživanja pojedinaca, grupa i sastavnica u cjelini te pokretanje zajedničkih projekata s privatnim sektorom. Ovakav pristup prisutan je i u drugim europskim sveučilištima koji svoj uspjeh i pozicioniranost temelje između ostalog i na međusobnoj suradnji pojedinih sveučilišnih sastavnica. Kako bi potaknuli suradnju i definirali područja zajedničkog interesa, za vrijeme trajanja konferencije održavali su se i kratki sastanci između istraživača i poduzetnika.

Boris Trogrlić, dekan FGAG-a:

PICO uniSTem konferencija izazvala je zadovoljavanje interesa istraživača sa Sveučilišta u Splitu i veliko zadovoljstvo oko 80 sudionika i posjetitelja, a uz bolju promociju će se broj sudionika od Sveučilišta i izvansveučilišnih gospodarskih subjekata povećavati sa svakom sljedećom konferencijom. UTT je od izuzetne važnosti za daljnje osuvremenjivanje Sveučilišta, povezivanje s gospodarstvom te komercijalizaciju istraživačkih rezultata kojim bi se u konačnici stvarala nova radna mjesta i podizala konkurentnost hrvatskoga gospodarstva. Sljedeći PICO uniSTem i Zajednički temelji izvanredne su prilike za poboljšanje suradnje FGAG-a s ostalim istraživačkim područjima i gospodarstvom.

Leandra Vranješ Markić, voditeljica UTT-a:

Međusobno upoznavanje istraživačkih grupa iz različitih STEM područja kao osnova za buduće suradnje je izrazito važno, zbog čega raduje odaziv 50 istraživača i predstavnika 8 tvrtki. Kroz prezentacije su grupe posebno mladi istraživači pokazali otvorenost za suradnju, mnogi su dobili ideje za nova istraživanja i ostvarili korisne kontakte. Uskoro se otvaraju brojni natječaji kroz koje se pruža prilika dodatno ojačati suradnju s gospodarstvom, u čemu je na raspolaganju aktivna potpora Ureda za transfer tehnologije Sveučilišta u Splitu. UTT ima već višegodišnju izvrsnu suradnju s FGAG-om na organizaciji zajedničkih događanja, ali i u projektima komercijalizacije rezultata istraživanja. PICO uniSTem konferencija sufinancirana je sredstvima projekta „Jadranska mreža za transfer tehnologije“ iz Europskog fonda za regionalni razvoj u okviru SIF2 sheme.

Razvoj poduzetništva i poticanje inovacija uz podršku sveučilišta

PIŠE: NIKOLA BALIĆ

Sveučilište u Splitu na nedavnoj je svečanosti obilježilo završetak i predstavilo ostvarene rezultate projekta „Jadranska mreža za transfer tehnologije“, svog dosad najvećeg projekta koji je samostalno koordiniralo.

„Znanstvenici prilikom svog rada dolaze do novih saznanja i ideja kako ih primijeniti u praksi, a da bi se to realiziralo potreban je sustav koji će to popratiti. Nekad su potrebna i dodatna istraživanja, a Sveučilište posebno kroz Ured za transfer tehnologije u tome sudjeluje kao integrativni faktor“, kazao je rektor Andelinović. Kako je najavio, do kraja godine Split bi trebao dobiti predinkubacijski program i studentski inkubator, a u planu je i razvoj inovacijskog parka i centra kompetencija za pametnu proizvodnju.

Projekt je osnažio suradnju mreže sveučilišta, fakulteta, instituta i gospodarstva, potaknuo razvoj inovacija te omogućio i ostvario kontinuiran proces prijenosa znanja i tehnologije kroz razvoj vlastitih kapaciteta. Kroz projekt je izravno

Dvogodišnji projekt 'Jadranska mreža za transfer tehnologije' vrijedan 6,8 milijuna kuna najvrjedniji je projekt financiran iz sredstava Europske unije koji koordinira Sveučilište u Splitu

Nikola Balić

zaposleno 7 mladih stručnjaka, a u projektnim aktivnostima je sudjelovalo i 28 stručnjaka iz partnerskih institucija.

„Kako bi znanje i tehnologije postale lako dostupne malim i srednjim poduzetnicima, nužno je suradnja gospodarstva s akademskom zajednicom. Jedan od koraka u ostvarenju ovog cilja je upravo završeni projekt koji je okupio 27 partnerskih institucija te je sufinanciran sa 750.000 eura iz Operativnog programa za regionalnu konkurentnost EU-a u sklopu „Fonda za ulaganje u znanost i inovacije, faza II“, rekao je voditelj projekta Nikola Balić.

Baza od 1000 tvrtki

Najvažnija postignuća i rezultati projekta su uspostavljenost mreže inovacijskih kontakata na institucijama koji stoje na raspolaganju za direktan kontakt i pomoć istraživačima, pruženo je više od 280 usluga savjetovanja u razvoju novih projekata na institucijama, ostvareno su 64 usluge savjetovanja u razvoju programa poticanja poduzetništva na institucijama, te održano više od 200 individualnih sastanaka s tvrtkama.

Pritom je uspostavljena baza

od skoro tisuću tvrtki s kojima je UTT u stalnom kontaktu, na događanjima koja su organizirana kroz projekt sudjelovalo je 376 sudionika iz tvrtki i 668 istraživača, a više od 50 istraživačkih grupa mapirano je prema njihovim kompetencijama i ekspertizama.

Potpisano je 10 ugovora o suradnji između gospodarstva i istraživača, pripremljeno je 20 projekata spremnih za komercijalizaciju, od čega je već njih 11, u ukupnoj vrijednosti većoj od 3,3 milijuna kuna, nominirano na program agencije HAMAG-BICRO za potporu transferu tehnologije, a upravo su u procesu pregovori za prvo licenciranje tehnologije jednoj inozemnoj tvrtki.

Dvogodišnji projekt „Jadranska mreža za transfer tehnologije“ (TTAdria) financiran je u sklopu „Fonda za ulaganje u znanost i inovacije, faza II“, komponente IPA III c, koji je u nadležnosti Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta. Ukupna vrijednost projekta je 6,8 milijuna kuna, što ga čini i najvrjednijim projektom financiranim iz sredstava Europske unije koji koordinira Sveučilište u Splitu.

Osniva se računski centar Sveučilišta u Splitu!

RAZGOVARAO:

VJEKO PERIŠIĆ

Zbog čega je važno i nužno najavljeno osnivanje računskog centra, kakve će promjene i dobitke donijeti na povećanju razine informatičke usluge, organizacijske efikasnosti i financijskih ušteda, razgovaramo s prof. dr. sc. Markom Rosićem, prorektorom za logistiku, informacijsku infrastrukturu i optimizaciju Sveučilišta u Splitu, te koordinatorom Povjerenstva za izradu elaborata.

Koji su glavni motivi najavljenog osnivanja računskog centra Sveučilišta u Splitu?

Sveučilište u Splitu u ovom trenutku nema vlastiti računski centar kao ni zajedničku politiku nabave, razvoja i održavanja programske i sklopovske podrške potrebne za rad. Fakulteti i odjeli Sveučilišta kao i centri u sklopu Sveučilišta organiziraju informatičku podršku na različite načine. Manje sastavnice zapošljavaju pojedince kojima je povjerena dosta velika lista ponekad i raznorodnih informatičkih poslova, dok veće sastavnice ustrojavaju vlastite računске centre. Neke sastavnice također dio informatičkih usluga ostvaruju angažiranjem vanjskih tvrtki. Iako postoji suradnja među pojedincima zaposlenim u informatičkim službama sastavnica, ne postoji veća međuinstitucijska suradnja vezana za zajedničku informacijsku infrastrukturu. Rezultat ovakvog stanja je velik stupanj nekompatibilnosti programske podrške koju sastavnice Sveučilišta koriste, što je prepreka funkcionalnoj integraciji. Izuzetak ovakvog stanja je Informacijski sustav visokih učilišta (ISVU) koji koriste skoro sve sastavnice, ali ih funkcionalnost ovog sustava u potpunosti ne zadovoljava, pa su često prisiljene razvijati dodatne module. Također, sustav ISVU održava Sveučilišni računski centar u Zagrebu (SRCE) te je odaziv na bilo kakav zahtjev za izmjenu ili dogradnju sustava ponekad nedovoljno brz. Drugi primjer sustava koji se koristi na većini sastavnica jest inačica sustava za e-učenje MOODLE koji se zaista koristi ali je instaliran na većem broju poslužitelja bez ikakvog objedinjenog kataloga koji bi osigurao interoperabilnost i svim studentima Sveučilišta osigurao pristup nastavnim sadržajima kreiranim na Sveučilištu kroz jedinstveno sučelje.

Kada je planirano osnivanje?

Potrebno se prisjetiti da se Sveučilišni računski centar u Zagrebu razvijao preko 40 godina da bi došao do današnjeg stupnja razvije-

Marko Rosić

Senat Sveučilišta u Splitu oformio je povjerenstvo za izradu elaborata o osnivanju računskog centra, koje će nakon analize stanja najesen ponuditi optimalan plan realizacije s jasno definiranim fazama razvoja i rokovima

nosti. Osnivanje i uvođenje u rad računskog centra složen je proces koji traži novac i vrijeme te odgovara juće stručnjake. Senat Sveučilišta u Splitu oformio je povjerenstvo za izradu elaborata o osnivanju računskog centra. U sastav ovog povjerenstva izabrani su prof. dr. sc. Željko Garača, izv. prof. dr. sc. Srđan Podrug, prof. dr. sc. Sven Gotovac, izv. prof. dr. sc. Hrvoje Gotovac, izv. prof. dr. sc. Goran Kardum, prof. dr. sc. Damir Sapunar, izv. prof. dr. sc. Željko Radić, doc. dr. sc. Saša Mladenović, mr. sc. Ivica Ružić i ja kao koordinator ovog povjerenstva. Povjerenstvo je započelo s radom te ovih dana analiziramo postojeće stanje kako bi najesen ponudili optimalan plan realizacije računskog centra s jasno definiranim fazama razvoja i rokovima.

Kolika je projicirana razlika u troškovima, odnosno planirana ušteda koju bi se ostvarilo integracijom informatičke podrške?

Nedostatak kordinacije pri planiranju, razvoju, kupnji i održavanju elemenata in-

formacijske infrastrukture rezultira i povećanim troškovima koje sastavnice imaju. Često više sastavnica zasebno s vanjskim tvrtkama ugovara implementaciju iste programske podrške što u pravilu rezultira većom cijenom nego kad se zajednički planira i nabavlja. Slično vrijedi i za kupnju licenci programske podrške gdje imamo slučajeve kada dvije ili više institucija paralelno nabavljaju licencne pakete za potpuno identičnu programsku podršku. Često se dogodi da je broj licenci uključen u početni paket dovoljan za sve institucije koje su zasebno krenule u kupnju. Time dolazimo do situacija gdje plaćamo dvostruko ili trostruko više nego što je to potrebno. Ovdje također treba računati i na nemale troškove održavanja programske podrške koje sastavnice plaćaju vanjskim tvrtkama na mjesečnom osnovu kao i troškove za održavanje mrežnih stranica. Računski centar može optimizirati ove troškove, no računski centar ne treba gledati isključivo kroz prizmu ušteda. Uštede jesu važne ali je jednako tako važno i podizanje razine informacijske potpore procesima Sveučilišta. Integriranje dijela poslova vezanih za informatičku djelatnost ne bi se samo odrazilo na financijske uštede već bi podiglo razinu usluge koju bi sastavnice, zaposlenici i studenti dobivali. Međusobna kompatibilnost povećala bi mogućnost brzog odlučivanja ali bi i odbacila potrebu za neprekidnim upitima prema sastavnicama od strane Rektorata gdje se na dnevnoj bazi nekad traži ispunjavanje i slanje raznih tablica s podacima. Nadalje, zajedničkim razvojem programske

podrške dolazili bi do rješenja prilagođenih baš potrebama sastavnica Sveučilišta u Splitu

Koje bi sve funkcije obavljao RC?

Sam računski centar bi se formirao u više etapa gdje bi se širenjem broja zaposlenih povećavao opseg poslova koje bi centar obavljao. Kada bi dosego svoju punu funkcionalnost, računski centar bi obavljao sljedeće funkcije: razvoj zajedničkog informacijskog sustava Sveučilišta, razvoj programske podrške potrebne za rad Sveučilišta, održavanje razvijene programske podrške, udumljavanje mrežnih poslužitelja i to zajedničkih Sveučilišnih mrežnih poslužitelja kao i onih mrežnih poslužitelja za koje sastavnice nemaju odgovarajući smještaj, sistemsko održavanje zajedničkih mrežnih poslužitelja Sveučilišta, rješavanje incidenata u radu udumljenih mrežnih poslužitelja, osiguranje sustava sigurnosnog pohranjivanja podataka lociranih na udumljenim mrežnim poslužiteljima, upravljanje sigurnošću sustava instaliranih u okruženju računskog centra, potpora znanstvenim konferencijama kojima je Sveučilište organizator kroz pružanje informacijsko-komunikacijskih usluga, koordinacija aktivnosti računskih centara sastavnica kroz sudjelovanje u definiciji standarda i zajedničkih elemenata razvoja informacijske infrastrukture na sastavnicama vodeći se principima funkcionalne integracije Sveučilišta te podrška zajedničkom sustavu e-učenja.

Kakve bi posljedice imalo osnivanje RC-a na pojedinačne informatičke službe pojedinih sastavnica?

Računski centar treba postati služba Sveučilišta zadužena za planiranje, razvoj i održavanje svih elemenata informacijske infrastrukture Sveučilišta kao jednog od značajnih temelja djelovanja modernog sveučilišta. Potrebno je osigurati sinergijsko djelovanje budućeg računskog centra s informacijskim službama oformljenim na sastavnicama. Osnivanje računskog centra ne bi dovelo do ukidanja službi informatičke podrške na sastavnicama ali bi bitno relaksiralo njihov rad jer bi računski centar preuzeo neke zajedničke poslove koji se danas paralelno i nepotrebno rade usitnjeno na sastavnicama. Naravno, moguće je dozvoliti i mogućnost da manje sastavnice svojom odlukom u potpunosti povjere sve svoje informatičke poslove računskom centru Sveučilišta.

Novi rok za financiranje komercijalizacije rezultata istraživanja

UTT je do sada pripremio i prijavio za financiranje 11 projekata. Očekivana ukupna vrijednost realizacije svih projekata u programu, koji dolaze s raznih fakulteta od FESB-a preko Medicinskog do Kineziološkog fakulteta je 3,3 milijuna kuna. Kako bi sudjelovali u Programu podrške uredima za transfer tehnologije agencije HAMAG-BICRO pozivamo sve istraživače i znanstvenike Sveučilišta u Splitu i njegovih sastavnica da kontaktiraju UTT i preuzmu te popune Obrazac za razotkrivanje intelektualne kreacije koji se nalazi na internetskim stranicama Ureda (www.utt.unist.hr) najkasnije do 1. rujna 2015. Ured za transfer tehnologije stoji na raspolaganju u procesu popunjavanja Obrasca, a preporučljivo je da se on u radnoj verziji dostavi što ranije i prije roka.

N. BALIĆ

Započeo projekt unapređenja zdravstvenih studijskih programa

Projekt „Izrada standarda zanimanja/kvalifikacija uz unaprjeđenje zdravstvenih studijskih programa, HR.3.1.15-0051“ započeo je s provedbom 1. srpnja, nakon potpisivanja Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava iz Europskog socijalnog fonda u sklopu programa Razvoj ljudskih potencijala 2007.-2013. U ime prijavitelja - Sveučilište

u Splitu, Sveučilišni odjel zdravstvenih studija Ugovor je potpisao Rektor, prof. dr. sc. Šimun Anđelinović, te u ime posredničkih tijela Ministar znanosti, obrazovanja i sporta Vedran Mornar (PT1) i ravnatelj Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih Mile Živčić (PT 2). Predviđeno trajanje projekta je 15 mjeseci, zaključno do 30. rujna 2016. godine. Projektnim aktivnostima su obuhvaćene relevantne partnerske i suradničke zdravstvene ustanove, te je prvi zajednički sastanak održan 10. srpnja 2015. godine. Na sastanku su predstavljene projektni ciljevi i elementi, definirane uloge dionika te su isti upoznati s ključnim dijelovima Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava. Ovaj projekti predstavlja važan doprinos primjeni HKO-a u visokom zdravstvenom obrazovanju, te daljnjoj afirmaciji Sveučilišta u Splitu i Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija u Splitu u prostor EU projekata.

Svjetski značajan kongres u Bolu

U Bolu je od 22. do 26. lipnja održan “9th ISABS Conference in Forensic, Anthropologic and Medical Genetics and Mayo Clinic Lectures in Translational Medicine”. Organizator Kongresa, International Society of Applied Biological Sciences (ISABS) je jedna od vodećih svjetskih znanstvenih organizacija iz područja forenzičke, kliničke i antropološke genetike kojom od početka 2015. godine predsjedava prof.dr. Dragan Primorac. Nazočili su rektor Sveučilišta u Splitu Šimun Anđelinović, ministri Mornar i Varga, te predsjednik Hrvatske akademije pravnih znanosti Željko Horvatić. Među više od 500 sudionika bili su vodeći svjetski znanstvenici iz područja personalizirane medicine, kliničke, forenzičke i antropološke genetike. Nakon uvodnog govora Dragana Primorca i gostiju Kongresa, izlagali su prof.dr. Henry Erlich, prof.dr. Tamas Ordoga (Mayo Clinic), i prof.dr. Michio Hofreiter. Poseban interes je vladao za predavanje zasigurno najtraženijeg liječnika u SAD-u, prof.dr. Anthonya Atale, proglašenog jednim od ključnih osoba za razvoj medicine u 21. stoljeću. O značaju ovog znanstvenog skupa svjedoči broj i ugled suorganizatora: čuvena američka Mayo Clinic, American Academy of Forensic Sciences, George Washington University, Penn State University, University of New Haven, University of Botswana, Sveučilište u Zagrebu, Sveučilište u Splitu, Sveučilište u Osijeku, Sveučilište u Rijeci, Specijalna bolnica Sveta Katarina, Genos, Institut Ruđer Bošković, Institut za antropologiju i niz drugih.

zagreb

Počasni doktorat prof. dr. Stanku Lasiću

Na svečanosti u Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Parizu, dodijeljen je počasni doktorat Sveučilišta u Zagrebu Stanku Lasiću, književnom povjesničaru i teoretičaru, za izniman doprinos razvoju hrvatske znanosti o književnosti, nastanku pojedinih analitičkih paradigmi i usustavljanju njegovih terminologija, međunarodnoj afirmaciji hrvatske književnosti te ugledu Sveučilišta u Zagrebu i Republike Hrvatske. Počasni doktorat Lasiću je dodijeljen na temelju izvješća Stručnoga povjerenstva u sastavu: akademkinja Dunja Fališevac, predsjednica, akademik Stjepan Damjanović, prof. dr. sc. Krešimir Bagić, prof. dr. sc. Stipe Grgas i prof. dr. sc. Ivo Žanić, članovi. Na svečanosti su govorili rektor Damir Boras, veleposlanik RH Ivo Goldstein, promotor Krešimir Bagić i laureat Stanko Lasić.

Suradnja s Kinom preko Konfucijeva instituta

Rektor Sveučilišta u Zagrebu Damir Boras ugostio je krajem lipnja šestoročlano izaslanstvo kineskoga Ministarstva znanosti i tehnologije, koje je predvodio zamjenik ministra Li Meng, predstavnike Veleposlanstva Narodne Republike Kine NJ. E. Deng Yinga, veleposlanicu, Feng Shaolin, prvoga tajnika, i Peng Yua, atašea, i dvoje predstavnika Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske: Silvanu Siebert i Andreja Sušića. Uz prorektore Miloša Judaša i Ivanu Čuković-Bagić, Krešimira Juraka, Yana Lidonga i Branku Rošić, sastanku je nazočio i predsjednik Uprave Podravke Zvonimir Mršić koji je istaknuo da je u siječnju 2015. otvorio prvo Podravkino predstavništvo u Peking, te je predložio mogućnost stručne prakse za kineske studente u svojim pogonima. Svi daljnji dogovori o akademskoj suradnji odvijat će se preko Konfucijeva instituta.

Predsjednik UNICA-e posjetio Sveučilište u Zagrebu

Rektor Boras primio je 18. lipnja 2015. u prvi službeni posjet profesora Stavrosa A. Zeniosa, predsjednika sveučilišne mreže UNICA - Network of Universities from the Capitals of Europe - Mreža univerziteta europskih glavnih gradova.

Novi specijalistički studij 'Priprema i provedba EU projekata' na Zagrebačkom sveučilištu

PIŠE: IVAN PERKOV

Zagrebačko će sveučilište od jeseni biti bogatije za još jedan poslijediplomski specijalistički studij. Radi se o studiju „Priprema i provedba EU projekata“. U realizaciji ovog interdisciplinarnog studijskog programa sudjelovat će Ekonomski fakultet, Pravni fakultet, Agronomski fakultet, Građevinski fakultet te Institut za razvoj i međunarodne odnose (IRMO) iz Zagreba.

Značaj ovog studija za Hrvatsku je višestruk, a cilj njegova osnivanja je obrazovanje kadrova koji će nakon završetka dvosemestralnog programa biti sposobni kvalitetno i učinkovito provoditi razvojne projekte i strategije financirane novcem Europske unije, ali i drugih nacionalnih i nadnacionalnih organizacija. Studij je namijenjen zaposlenicima državne, regionalne i lokalne uprave, zaposlenicima javnih poduzeća, gospodarstvenicima i članovima organizacija civilnog društva. Također, vrlo je važno napomenuti da kompetencije stečene na ovom studiju mogu biti značajna komparativna prednost nezaposlenim visokoobrazovanim građanima u traženju kvalitetnog poslovnog angažmana.

Inovativni program studija

Studijski program sadrži mnoge inovativne elemente u hrvatskom prostoru visokog obrazovanja. U potpunosti se bazira na konkretnim i upotrebljivim sadržajima, a glavni nastavni oblici su konzultativno-instruktivna nastava, interaktivni radi i kontinuirano mentorstvo svakog polaznika. U sklopu studija svaki će polaznik i samostalno i u timu sudjelovati u izradi kvalitetne projektne prijave konkretnih projekata. Zamišljeno je da polaznici prođu kroz kompletan proces prijave i izrade kvalitetnog projekta. Sastavni dio studija je i studijsko putovanje u inozemstvo na kojem će polaznici neposredno upijati iskustvo i znanje od uspješnih projektnih timova iz zemalja Europske unije.

Odabir fakulteta koji sudjeluju u izvođenju studija jasno ukazuje na razvojna područja za koja se smatra da mogu Republici Hrvatskoj donijeti najviše EU sredstava. Veliki poljoprivredni i infrastrukturni potencijali Hrvatske stoje neiskorišteni i zadaća je ovog studija i njegovih profesora i diplomanata da tu situaciju promijene. Uz to je najvažnije da polaznici savladaju ekonomske mehanizme i pravne propise koji su nužni za pripremu projekata. Kompetencije koje bi polaznici studija trebali steći su odlično poznavanje struktura i procedura institucija Europ-

Kompetencije koje bi polaznici studija trebali steći su odlično poznavanje struktura i procedura institucija Europske unije kao i znanja i vještine pripreme projektne prijave

ske unije kao i znanja i vještine pripreme projektne prijave. Polaznike će se motivirati na kontakte sa svim važnim akterima na lokalnoj i nacionalnoj razini. Činjenica da ljudi svih struka mogu upisati studij govori o svestranosti ovog studijskog programa.

Stručnjaci iz svih područja

Nositelji kolegija na studiju su profesori i znanstvenici s četiriju zagrebačkih fakulteta i Instituta za međunarodne odnose, a u nastavi i seminarima sudjelovat će i stručnjaci iz resornog ministarstva i regionalnih razvojnih agencija. Većina nositelja kolegija ima golemo iskustvo predavanja na domaćim i stranim visokoškolskim institucijama, ali i konkretno iskustvo rada na specijalističkim studijima slične tematike. Program se oslanja i na stečena znanja i iskustva predavača tijekom evaluacije EU programa CARDS, PHARE i IPA u Hrvatskoj u razdoblju 2004.-2011., kao i evaluacije održivosti i učinaka pretprijetnog programa IPA u razdoblju 2007.-2013. u 8 zemalja regije.

Voditelj studija je prof. dr. sc. Gojko Bežovan, redoviti profesor na Pravnom fakultetu u Zagrebu i jedan od vodećih hrvatskih autoriteta na polju socijalne politike. Završetkom studija koji traje dva semestra stječe se 60 ECTS bo-

dova i akademski naziv "sveučilišni specijalist za EU projekte"

Predstavljanje na Rektoratu

U povodu osnivanja novog studija na Rektoratu Sveučilišta u Zagrebu održano je predstavljanje programa. Na predstavljanju su sudjelovali potpredsjednik Vlade i ministar regionalnog razvoja i EU fondova Branko Grčić i prorektor za inovacije, transfer tehnologije i komunikacije Zagrebačkog sveučilišta prof. dr. sc. Miljenko Šimpraga. Ministar Grčić istaknuo je da je jedna od ključnih stvari u novoj Finan-

cijskoj perspektivi EU jačanje kapaciteta hrvatske države u svim segmentima, što znači transferirati određena znanja, razviti kapacitete, educirati ljude i kontinuirano ih obrazovati.

Prorektor Šimpraga rekao je da je za razvoj Hrvatske ključna pomoć hrvatskih sveučilišta čije znanje nije dovoljno iskorišteno. Rekao je i da nikako nećemo moći konkurirati razvijenim zemljama zapada ako ne ulažemo u inovacije i nove tehnologije i ne obrazujemo kadrove sa suvremenim vještinama potrebnim na tržištu rada.

Naziv studija: „Priprema i provedba EU projekata“

Akademski naziv: Sveučilišni specijalist za EU projekte

Trajanje: 1 godina/2 semestra. 60 ECTS bodova

Uvjeti upisa: završen bilo koji dodiplomski (prema starom programu) ili diplomski sveučilišni studij

Natječaj za upis: srpanj 2015. (prijave do 15.9.2015.)

Početak nastave: druga polovica rujna 2015.

Mjesto izvođenja: Centar za poslijediplomske studije

Sveučilišta u Zagrebu (Zvonimirova 8, Zagreb)

Školarina: 26.000 kn (moguća obročna otplata)

Stipendiranje: predviđene dvije stipendije za polaznike s potpomognutih područja RH

Ustanove koje sudjeluju u izvođenju studija: Pravni fakultet, Ekonomski fakultet, Građevinski fakultet, Agronomski fakultet, Institut za razvoj i međunarodne odnose

Suradničke ustanove: Ministarstvo regionalnoga razvoja i EU fondova, Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU, Agencija za mobilnost i programe EU, Regionalna razvojna agencija REDEA

Kolegiji: Institucije EU i financiranje razvojnih projekata (doc. dr. sc. Vedran Đulabić), Kohezijska (regionalna) politika EU i razvoj u Hrvatskoj (dr. sc. Sanja Maleković), Strateško programiranje i planiranje (dr. sc. Sanja Tišma), Praktikum za prijavu projekata na natječaj iz EU fondova (dr. sc. Sanja Tišma), Urbani razvoj, socijalne inovacije i socijalna kohezija (prof. dr. sc. Gojko Bežovan), Kreativne industrije i regionalni razvoj (prof. dr. sc. Daniela Angelina Jelinčić), Menadžerska znanja i vještine za upravljanje projektima (prof. dr. sc. Mislav Ante Omazić), Upravljanje infrastrukturnim i građevinskim projektima (prof. dr. sc. Mladen Radujković), Održivi razvoj (prof. dr. sc. Zoran Grgić), Studijski boravci u inozemstvu

115 Rektorovih nagrada

za najbolje studentske radove i 25 za iznimna studentska ostvarenja

Prof. Damir Boras dodijelio je 115 Rektorovih nagrada za najbolje studentske radove i 25 Posebnih rektorovih nagrada za iznimna studentska ostvarenja u akademskoj 2014./2015. godini. Dobitnicima Rektorove nagrade uručene su povelje i novčani iznos od 1500 kn po radu, a nosiocima Posebne rektorove nagrade povelje.

Nagrađeno je ukupno 479 pojedinaca te grupe studenata Muzičke akademije, Akademije dramske umjetnosti, Akademije likovnih umjetnosti i Tekstilno-tehnološkog fakulteta kao i Studentski zbor Sveučilišta u Zagrebu.

Svečanosti su nazočili prorektori Miloš Judaš i Ivana Čuković-Bagić te dekani fakulteta i akademija Sveučilišta u Zagrebu. U ime svih dobitnika zahvalila se Matina Tenžera. Prikazan je isječak nagrađenoga dokumentarnoga filma 'Mijenjamo realnost' studentica novinarstva Anje Stanko, Matine Tenžere i Marije Žužak, realiziran pod mentorstvom Tene Perišin i Igora Mirkovića. U okviru umjetničkog dijela programa, na gitari je nastupio student Muzičke akademije Lovro Peretić.

Kao i prethodnih godina, na Fakultetu elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu 18. lipnja 2015. organizirana je izložba postera na kojima su nagrađeni studenti predstavili svoje radove.

DOBITNICI REKTOROVE NAGRADE ZA AKADEMSKU GODINU 2014./2015.

Biomedicina i zdravstvo

Farmaceutsko-biokemijski fakultet Filip Blažević, Tamara Milekić · Ivana Fileš i Marko Tomljanović · Ana Palajsa, Petra Gilja · Tea Crnković · Petra Radić

Medicinski fakultet Mia Dubravčić · Mario Rašić, Vedran Radonić · Mihovil Plečko, Nia Naletilić · Silvija Kasić, Marita Knezović · Lucija Koncul, Zrinka Kovačević

Stomatološki fakultet · Maja Brestovac, Anđela Bubalo · Marta Kiš i Lea Lovrić

Veterinarski fakultet Šimun Naletilić · Ana Aračić

Biotehničke znanosti

Agronomski fakultet Sara Malešević · Lucija Skočibušić, Luka Brezinščak, Lucija Denona · Ivan Magdić, Mario Parić · Valentina Šoštarčić

**Prehrambeno-biotehno-
loški fakultet** · Andrea Pranklin · Barbara Smolković · Iva Trtanj, Dunja Velagić · Ivana Čigir i Jana Jazbec

Šumarski fakultet Juraj Rončević i Josip Župan

Društvene znanosti

Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Ivana Grubišić, Petra Puljić

Ekonomski fakultet Barbara Dropuljić i Ivan Dodig · Dario Džambo, Jelena Kovač

Fakultet organizacije i informatike Ivana Pomper · Nikolina Dreven i Karolina Kokot · Antonela Čizmešija

Fakultet političkih zna-

nosti Anja Stanko, Matina Tenžera i Marija Žužak · Zvonimir Karamatić, Lucija Kilić, Kristijan Kovačić · Karolina Leaković, Anja Stević, Jelena Stipović · Ivan Barić

Filozofski fakultet Augustin Mutak · Matea Šoštarčić, Lucija Šutić, Antonija Vrdoljak · Tamara Bukvić, Tea Bukvić, Marina Cujzek · Etelka Kožar, Iva Kuculo · Nikolina Nemec i Barbara Prprović · Katarina Bošnjak, Magdalena Buljanović

Kineziološki fakultet Lorena Draženović

Pravni fakultet Nikša Odić, Romina Galović · Mia Grgić · Doroteja Jačmenica · Pušenjak, Ana Krakan · Andro Atlaga, Dino Gliha, Ivan Pižeta · Iris Haralović, Lovro Klepac · Teodor Sabolić, Ana Rukavina · Darija Željko · Dunja Kosi, Anamarija Kovač

Učiteljski fakultet Zrinka Grabovac, Iva Kačunko

Humanističke znanosti

Filozofski fakultet Zrinka Breglec · Vedrana Gnjidić, Ana Rihtarić · Dario Vuger · Marko Filip Pavković · Andrea Svilarić, Hana Klak · Lidija Kelemen

Hrvatski studiji - Filozofski fakultet Družbe Isusove Andreja Križmarić, Kristina Rendulić **Katolički bogoslovni fakultet** Tomislav Sadrić

Prirodne znanosti

Prirodoslovno-matematički fakultet Mislav Acman i Vedran Vuković · Anamarija Ridl · Ena Topalović i Anja Paradžik · Juraj Nikolić, To-

mislav Friganović · Tena Belinić, Josipa Majstorović, Dalija Namjesnik · Monika Vranić · Ivana Antoliš, Mario Stipčić · Nives Matijaković i Nikolina Penić · Jure Dragović · Petra Mesarić · Karlo Horvat · Katarina Leko · Igor Marković · Karlo Skube i Ingrid Tomljanović · Ivana Križić i Lucija Krišto

Tehničke znanosti

Arhitektonski fakultet Ella Cahunek · Mia Andrašević Bazenski · Hrvoje Magdić · Monika Prinčić

Fakultet elektrotehnike i računarstva Luka Fuček, Antun Vukičević, Josip Vukičević · Marko Medved, Krešimir Friganović · Una Pale i Goran Popović · Damir Mir-

ković

Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije Mirna Markusi · Ivana Mršić; Lucija Lovreškov · Roko Blažić, Antonia Ressler, Denis Žagar · Petra Vukić, Matija Bjelobradić · Tomislav Gregorić · Mande Miošić, Livia Kurajica, Moris Mihovilović

Fakultet prometnih znanosti Davor Katava, Mladenka Čosić

Fakultet strojarstva i brodogradnje Nikola Babić · Inno Gatin · Valentino Štahan, Hrvoje Brezak, Dominik Sremić · Viktor Pandža · Mislav Blažić, Borna Kovač · Juraj Benić, Jakov Topić

Geodetski fakultet Filip Kovačić · Ivan Bošnjak · Dino Bosilj, Igor Tošić, Davor

Zemljak · Lucija Baić, Valentina Kraš

Građevinski fakultet Maja Milanović, Ivana Rogić, Ana Šitum · Branka Mrduljaš · Petra Dolčić i Ada Hero · Iva Štuka i Aida Peštelj

Metalurški fakultet Mario Targuš

Rudarsko-geološko-naftni fakultet Ilijana Ljubić · Anja Jarić, Tomislav Brenko

Tekstilno-tehnološki fakultet Marko Petrić · Jelena Vidoš

Umetničko područje

Akademija dramske umjetnosti Marina Trandler · Tihomir Vrbanc · Lana Šprajcer i Marta Krešić

Akademija likovnih umjetnosti Vladimir Novak · Mario Udženija · Mirna Mederal

Muzička akademija Lovro Peretić · Filip Merčep · Lovre Marušić · Davor Kelić

DOBITNICI POSEBNE REKTOROVE NAGRADE ZA AKADEMSKU GODINU 2014./2015.

Ljetna škola hitne medicine u Dubrovniku Medicinski fakultet

Dentakl-spektakl studenata Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Edukativna izložba egzotičnih životinja «Reptilomanija+» Veterinarski fakultet

Manager20 – Youth Reshaping The Future Ekonomski fakultet

Interdisciplinarni projekti Studentskog zbora Fakulteta organizacije i informatike u Varaždinu usmje-

reni podizanju studentskog standarda, humanitarno-volonterskom radu i promociji studentskog obrazovanja i znanja

Studentske novine „Global“ Fakultet političkih znanosti

Istraživanje o stavovima, znanjima i drugim aspektima odluke o cijepjenju u RH Filozofski fakultet

Dvostruki uspjeh studenata na natjecanju „European Law Moot Court Competition“ Pravni fakultet

Dvostruki uspjeh studenata na natjecanju „European Law Moot Court Competition“ Pravni fakultet

Podnošenje prigovora UN-u zbog povrede prava na slobodu izražavanja novinara u okviru Freedom of Expression Law Clinic Pravni fakultet

Škola stvaralaštva „Novigradsko proljeće“ Učiteljski fakultet

Praktikum - Tehnike likovnih umjetnosti Filozofski fakultet

Intenzivni terenski pregled Kolanjskog polja i okoliše Filozofski fakultet

Edukacijski trening za nefonetičare – FonET 2015. Filozofski fakultet

Projekt „Djeca medija“ Hrvatski studiji

**„Prirok“ - kulturno-
edukativni projekt** Hrvatski studiji

Istraživačko-edukacijski projekt „Grabovača 2014.“ Udruge studenata biologije

BIUS Prirodoslovno-matematički fakultet

Afirmacija zadarskog Poluotoka, preobrazba gradskog središta, 2014. Arhitektonski fakultet

Drveni modularni apartman Arhitektonski fakultet

Kostimografska mapa „Madame Buffault“ Tekstilno-tehnološki fakultet

FRKA - Filmska revija Kazališne akademije Akademija dramske umjetnosti

Adventski kalendar Akademija likovnih umjetnosti

Svjetska praizvedba opere Borisa Papandopula Akademija dramske umjetnosti i Tekstilno-tehnološki fakultet

147 sekundi za Keniju Studentski zbor Sveučilišta u Zagrebu

Studentska inicijativa „Studentski val pomoći“ Studentski zbor Sveučilišta u Zagrebu

Studentska inicijativa „Studentski val pomoći“ Studentski zbor Sveučilišta u Zagrebu

alumni

Sabor Saveza alumna Sveučilišta u Zagrebu

Sabor Saveza AMAC/AMCA društava bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu održan je u 3. srpnja u auli Rektorata Sveučilišta u Zagrebu. Saboru su, uz članove Predsjedništva Saveza, nazočili predsjednici i predstavnici brojnih alumni udruga iz zemlje i svijeta te alumni Zagrebačkog sveučilišta. Nazočnima su se prigodnom riječi obratili rektor Damir Boras, potpredsjednik Predsjedništva Saveza prof. Ante L. Padjen i predsjednik alumni udruge AMAC-Midwest gospodin Milivoj Miki Pavletić. Predsjednica AMAC Saveza akademkinja Helena Jasna Mencer podnijela je Izvješće o radu od 2013.

RAZGOVARAO:
IVAN PERKOV

S predsjednicom AMAC-a, bivšom rektoricom Sveučilišta u Zagrebu akademkinjom Helenom Jasnom Mencer, razgovarali smo na temu njenih iskustava u dosadašnjem radu udruge AMAC koja okuplja alumne na Sveučilištu u Zagrebu.

S tematikom ALUMNI-ja bavim se već više od 30 godina. Prva ALUMNI udruga na nekom od naših fakulteta bila je upravo na mom matičnom Fakultetu kemijskog inženjerstva i tehnologije. Želja nas koji smo uključeni u stvaranje i organizaciju ALUMNI udruge jest implementirati anglo-saksonsku kulturu sudjelovanja bivših studenata u aktivnostima sveučilišta. U Americi je takva kultura jako razvijena i ALUMNI čine značajnu ulogu u promicanju sveučilišta, prikupljanju donacija i posredovanju pri zapošljavanju studenata. U Europi se takva kultura pojavila dosta kasnije i nije toliko razvijena, ali danas postoje značajne aktivnosti ALUMNI udruge u Njemačkoj, Austriji i nekim drugim zemljama. Naš savez AMAC koji djeluje na zagrebačkom sveučilištu broji udruge sa 24 fakulteta i konstantno na našem Sveučilištu raste svijest o uključivanju bivših studenata u sveučilišni život. Drago mi je vidjeti da se i kod nas razvija svijest o tome da bivši studenti kojima je sveučilište pomoglo da postanu uspješni ljudi žele na neki način vratiti nešto sveučilištu, bilo kroz savjetovanje, bilo kroz prikupljanje financijskih sredstava.

Kakav je odnos AMAC-a i udruge s pojedinih fakulteta?

AMAC je prije svega savjetodavno tijelo koje okuplja fakultetske udruge iz različitih znanstvenih područja. Udruge koje djeluju na fakultetima bave se stvarima vezanima uz svoju struku, a AMAC je tu da okuplja i koordinira. Na različitim fakultetima različita je razina osvijestjenosti o važnosti ALUMNI-ja. Vrlo aktivne su ALUMNI udruge s npr. Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije čija alumni udruga ima glazbenu, sportsku, umjetničku i izletničku sekciju. Imaju i akadem-

Akademkinja Helena Jasna Mencer

ski zbor Vladimir Prelog koji je imao nastupe na mnogim svjetskim sveučilištima i okuplja ljude s raznih fakulteta. Uspješni su i na Prometnom, Građevinskom i Farmaceutsko biokemijskom fakultetu. Svijest o važnosti ovakvih udruge značajno se povećala otkako su naši fakulteti počeli prolaziti kroz procese vanjske akreditacije i reakreditacije jer je u tim postupcima odnos s bivšim studentima vrlo važan pojam.

Na koje poteškoće nailazite u radu?

Glavna poteškoća koja sprječava razvoj ALUMNI kulture je teška ekonomska situacija u kojoj se nalazimo, ljudi su zaokupljeni svojim karijerama i preživljavanjem. Drugi važan problem je još uvijek niska razina svijesti o važnosti povezivanja bivših studenata sa njihovim fakultetima i sveučilištima. Ali stvari idu nabolje i konstantno napredujemo. Kod nas se sve aktivnosti povezane s ovom tematikom rade na volonterskoj razini dok na zapadu postoje kadrovi kojima je posao odnos sa bivšim studentima. Najvažnije je u radu s bivšim studentima prvo napraviti "friend raising" odnosno okupljanje i aktiviranje bivših studenata, a tek onda je bitan i "fund raising" odnosno prikupljanje sredstava za financiranje trenutnih i budućih uspješnih studenata i projekata.

RAZGOVARAO:
DUŠKO ČIZMIĆ-MAROVIĆ

Razgovor s Mirjanom Milić, predsjednicom ASUS-a, započeli smo pitanjem o naravi alumni kultura, o tome kako se nju njeguje u razvijenom svijetu i koliko je ta kultura u Hrvatskoj, u usporedbi sa svijetom, razvijena?

Alumni kultura je skup vrijednosti i akademskih običaja i tradicija te mreža organizacija koja okuplja i povezuje studente, zaposlenike i prijatelje pojedinog sveučilišta radi promicanja njihovih zajedničkih i pojedinačnih interesa. Najrazvijenija je u SAD i u Velikoj Britaniji, značajno manje u Europi, a u Hrvatskoj je, u stvari, u začetku. Nekoliko je bitnih razlika zbog kojih u Europi nikad nećemo imati alumni kulturu koja karakterizira Ameriku. U Hrvatskoj gotovo. Prvo, Amerikanci žive i rađaju djecu tamo gdje nađu posao. A mi tražimo posao tamo gdje smo se rodili. Ozbiljna američka sveučilišta imaju svoje alumni organizacije po svim većim gradovima. Ozbiljna hrvatska sveučilišta imaju mrežu svih zavičajnih klubova... Drugo, u nas živite u gradu, a studirate na nekom fakultetu. U Americi živite na kampusu i studirate na nekom sveučilištu. Treće, kad u nas želite sreći profesora trebate doći na konzultacije u propisano vrijeme koje u pravilu ne prelazi dva sata tjedno. U Americi možete kod profesora doći kući kad god se s njim dogovorite. Napokon, u nas svi očekuju od države da se brine i osigura novac za znanost i obrazovanje, osobito za zapošljavanje profesora. U Americi novac mora osigurati samo sveučilište i to ne samo projektima koje plaćaju korporacije, nego, češće, donacijama... Zbog svega toga život proveden na sveučilištu za socijalizaciju američkih građana i elita ima najvažniju ulogu. Veze stvorene na sveučilištu za američke studente cjeloživotno su važne, a bivši studenti i prijatelji sveučilišta od životne su važnosti za samo sveučilište – za sve one koji na njemu studiraju, rade i koji njima rukovode. Zbog svega toga nemoguće je uspoređivati alumni kulturu u Americi i u nas. Ali itekako ima smisla unaprjeđivati ono što mi u alumni kulturi imamo i ono što nam treba.

Koji bi bili specifični ciljevi alumni kulture kod nas?

Ponajprije, morali bismo se naučiti da ne možemo od države očekivati rješenja svih sveučilišnih proble-

Universitas žuri prezentirati novoosnovanu krovnu Alumni udrugu Sveučilišta u Splitu, početak procesa sinergijske integracije bivših studenata i sadašnjih prijatelja Sveučilišta u Splitu. U podršku takvim ambicijama krećemo razgovorom s predsjednicom ASUS-a, doc dr.sc. Mirjanom Milić, sugovornici nesvakidašnjeg raspona: 25 god. u osnovnom obrazovanju, 30 odbojkaška trenerica, suradnica na Kineziologiji, autorica udžbenika te desetaka znanstvenih radova, prva hrvatska docentica iz odbojke. I u svim tim angažmanima – sportskim, znanstvenim, civilističkim – nagrađivana. ... Impresivno i obavezujuće.

Rektor Anđelinović, predsjednica ASUS-a i prorektor Maleš

ma. Ne radi se o tome da bi znanost i obrazovanje trebalo privatizirati. Ono treba ostati javno dobro, ali morala bi rasti uloga društva, a ne države. Hrvatsko je društvo homogeno samo u katastrofama – ratu, poplavama... A solidarnost bi trebalo graditi na zajedničkom odnosu prema budućnosti, radi perspektive djece. Alumni bi tu mogli i trebali dati mnogo u rasponu od širenja svijesti do prikupljanja novca. Potom, jasno je samo po sebi da bismo trebali bitno ojačati mentorsku kulturu. Učitelji spadaju u najvažnije osobe u našem životu. Bez dobrih mentora, profesora koji se brinu ne samo za sebe, za svoje knjige i svoje projekte, nego i za studente, neće biti pozitivnog emocionalnog vezivanja bivših studenata za naša sveučilišta. Dalje, dok su studenti zatvoreni u okvire svoga fakulteta – kako bi se oni mogli identificirati sa svojim sveučilištem? Funkcionalna integracija, interdis-

ciplinarnost, cjeloživotno učenje - bez toga nema alumni kulture. Ali čekati ne treba: alumni sami trebaju pridonijeti i funkcionalnoj integraciji i interdisciplinarnosti i cjeloživotnom učenju promicanjem alumni kulture i praktičnim radom alumni udruge. Napokon, za očuvanje hrvatskog domoljublja važno je da se mladi ljudi već na početku punoljetnosti počnu navikavati na svijet kako bi na vrijeme tamo nešto naučili i kako bi oni, koji će nakon svega ovdje ostanuti, napravili moderniju Hrvatsku.

Dakle, osnivanje ASUS-a trebalo bi biti odgovor na tako shvaćene probleme?

Kao početak odgovora, nadam se. U stvari, možda ipak kao vrlo „krupan početni korak“ na putu unapređenja alumni kulture u Splitu. Ne mislim, naravno, da je taj krupni korak učinjen formalnim osnivanjem ASUS-a. Mislim na način i sav onaj

van ASUS – krovna udruga nija Sveučilišta u Splitu

Dekanica KINFST-a Đurđica Milić čestita doktorat Mirjani Miletić

trud na koji smo svi zajedno zbog ASUS-a došli. Naime, donedavno širenje alumni kulture ovisilo je o entuzijazmu pojedinaca. Već i to je davalo nemale rezultate, ne samo na fakultetima, nego i u Gradu. Primjer je „Znanstveni kafić Lvxor“ koji već godinama uspješno popularizira znanost i širi alumni kulturu, zaslugom Marijane Puljak, prve predsjednice alumna FESB-a. No, kvalitetno novi korak na ovom planu napravljen je dolaskom nove Uprave našeg Sveučilišta, jer je ona neposrednom radu sa studentima pristupila sustavno, kao ustanova. Briga za buduće, sadašnje i bivše studente ugrađena je ne samo u program nove uprave, nego je u prvoj godini njenog rada dobila apsolutni prioritet. Budućim studentima, tj. maturantima, najboljima od njih, pristupa se organizirano, kroz razne vrste poticaja uz povezivanje sa srednjoškolskim profesorima i ravnateljima. Sadašnjim

studentima nude se mogućnosti povezivanja na sveučilišnoj razini u svim vrstama njihovih aktivnosti – sportskih, kulturno-umjetničkih, obrazovnih, stručnih, poduzetničkih... A za nekadašnje studente organizirali smo ASUS.

Zašto je važno da se alumni kulturi, u koju spadaju svi, i budući i sadašnji i bivši studenti Sveučilišta u Splitu, organizirano pristupi sa sveučilišne razine?

Ne samo radi efikasnijeg i autoritativnijeg rada i ugleda koji iz toga mogu uslijediti, nego prvenstveno zato što Sveučilište, prije nego što može očekivati pomoć od svojih bivših studenata, tim bivšim studentima i samo mora ponuditi mogućnost raznih oblika njihove afirmacije: da ih angažiramo kao mentore, da se na njih oslonimo u organiziranju i radu nastavnih baza, da ih koristimo kao stručne predavače, da im osiguramo akademске počasti i autoritet, da

im sveučilište pomogne u dodatnoj afirmaciji u njihovim vlastitim radnim sredinama i u javnosti. Tada će interes bivših studenata za njihovo sveučilište bitno porasti. Jednako tako, da bi od današnjih studena-

“

leadVere, sa vives aus, urs hillestium Romno. Am il hae auae ne nonfeconem ocae audese iam des Maelude ssenam isseriviris, quam inium fortem invem aurei proximorum o nin iam, es obutum mortem nortante, sit, ex nore conima, P. O trae confex menateri

ta sveučilište sutra moglo imati koristi, da bi moglo očekivati njihovu zainteresiranost i pomoć, najprije ono njima danas treba pomoći, posebno u onome što je za njih najvažnije – u (samo)zapošljavanju, kvalitetnoj studijskoj praksi, mobilnosti, itd., itd. Nepovezane akcije pojedinih sastavnica, a pogotovo entuzijazam izdvojenih pojedinaca tu ne mogu mnogo pomoći pa zbog toga smatram da je za ovaj „krupni početni korak“ najzaslužniji program rada i orijentacija nove sveučilišne Uprave.

Da li ste pri osnivanju ASUS-a imali praktičnu potporu sveučilišne Uprave?

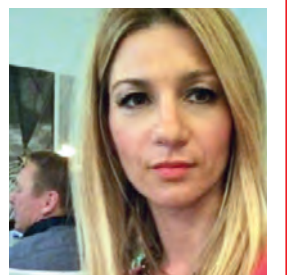
Apsolutno! Toliku, da i tu potporu smatram ‘iskorakom’ od uobičajenog ponašanja. Rektora sam upoznavala preko njegovog programa. Prvu javnu prezentaciju akademskog samozapošljavanja priredio je za alumnije svih sastavnica, očekujući upravo od

nas da tom Programu aktivno doprinesemo kao dionici. Osim praktičnog doprinosa osnivanju samog ASUS-a, sudjelovao je na sada već tradicionalnom balu alumna gdje sam se uvjerila da zna i plesati... Očito je da bi bez pritiska rektorove inovativnosti sve išlo puno sporije. Ali mnogo bolje poznajem doprinosa što ga je alumni kulturi dao Boris Maleš. Još kao dekan KINFST-a zdušno se zalagao za afirmaciju fakultetskog alumna, da bi se kao prorektor iskazao kao vrhunski kineziolog, tj. kao stručnjak koji zna kako pokrenuti ono što treba. Velikim dijelom oslanjajući se upravo na njegov angažman i podršku, Inicijativni odbor ASUS-a u relativno je kratkom vremenu obavio vrlo široke i temeljite pripreme za osnivanje ove krovne sveučilišne alumni organizacije.

Možete li nam predstaviti osnovne pravce djelovanja ASUS-a?

Što se naših aktivnosti tiče, ono općepoznato možemo preskočiti, neke specifične pojedinosti upravo dogovaramo pa ne bi bilo uputno da ih ja sada proizvoljno nabijam, jer ćemo na jesen prezentirati cjelovit program. Universitas će imati prilike, ne samo prezentirati taj program, nego, ne sumnjam, odigrati i vrlo važnu ulogu u njegovoj realizaciji. Stoga bih ovdje istakla samo ono nesporno, no ujedno i najvažnije. Prvo, vrlo ozbiljan angažman ASUS-a u programu postakademskoj zapošljavanja čiji smo i formalni dionici. Drugo, našu obvezu da u koncipiranju i realizaciji programa cjeloživotnog obrazovanja sudjelujemo više nego ozbiljno. I treće, našu namjeru da se na sve potrebne načine uključimo u konstituiranje i rad novoformiranih nastavnih baza. Što se tiče organizacijskih zadataka, na prvom nam je mjestu zalaganje da se u ASUS uključe sve postojeće alumni organizacije sastavnica Sveučilišta u Splitu, te da potaknemo i pomognemo osnivanje alumna na onim sastavnicama koje ga još nemaju. Važna nam je obveza umrežiti se nacionalno i međunarodno. Pri svemu tome od osobe je važnosti naći pravu mjeru između čuvanja, s jedne strane neupitne samostalnosti naših fakultetskih alumni organizacija koja njihovim uključivanjem u ASUS ne samo da ne prestaje, nego se i dodatno afirmira i osigurava, a s druge strane, osiguranja svih pretpostavki da naše zajedništvo postane najučinkovitije moguće.

koordinacijski
odbor
ASUS-a

Sandra Kovačić, SOSS

Boris Milat, EF

Damir Pavlinović, PMF

Bruno Petrušić, KBF

Zvezdana Popović, SOSM

Sandra Vlastelica, SOFZA

Ladislav Vrsalović, KTF

U Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu 12. su srpnja promovirana nova 404 doktora znanosti i umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu. Od zgrade Sveučilišta u Zagrebu do HNK došli u povorci, zbog čega je u dva navrata kratkotrajno obustavljen promet na sjevernoj strani Trga maršala Tita. Nakon što su kandidati izgovorili tekst prisega i rektor ih proglasio doktorima znanosti i umjetnosti, promovirani kandidati prebacili su kičanku na akademskim kapama na desnu stranu, čime su i simbolično ušli u novo i više akademsko zvanje.

GLASNOGOVORNICI RAZUMA I TOLERANCije

Stjecanje akademskoga stupnja doktora znanosti predstavlja ključnu točku i prekretnicu na životnome putu svakoga člana akademske zajednice, jer, prema stoljetnoj tradiciji, tim činom dotadašnji pripravnik i suradnik u istraživačkom radu svojih učitelja postaje samostalni istraživač i stječe pravo da samostalno oblikuje vlastita istraživanja i sam bira svoje učenike i suradnike. Naravno, to pravo i ta sloboda samim činom promocije postaju tek potencijal, za čije puno ostvarenje treba ostvariti još neke dodatne korake – primjerice, objaviti nekoliko samostalnih znanstvenih radova, biti izabran u zvanje znanstvenoga suradnika i/ili docenta, uspješno napisati vlastiti projekt i dobiti sredstva za njegovu realizaciju na kompetitivnim natjecajima. Ključni dio doktorskoga obrazovanja nije tek pukopohađanje teorijske nastave, nego kontinuirani i mukotrpan praktični rad u kojemu kandidat, kao dio organizirane istraživačke skupine, mora stvoriti svojih ruku djelo i svojih ideja i snova ostvarenje, koje će drugi priznati kao izvorni doprinos ukupnome znanju čovječanstva. Na taj način, sustav doktorskoga obrazovanja smišljeno teži stvaranju samostalnih i kreativnih osoba koje uz to resi i sposobnost kritičkoga razmišljanja, samostalnoga zaključivanja, objektivnoga i uravnoteženoga razmatranja svih teorijskih problema, umijeće obzirnoga, nepristranoga i dostojanstvenoga raspravljanja o suprotnim i suprotstavljenim mišljenjima, a da pritom oni koji izlažu suprotna mišljenja ne postaju neprijatelji već ostaju zanimljivi sugovornici, te sposobnost da se nova znanja i umijeća uspješno primijene na opću dobrobit svoje zajednice i čovječanstva u cjelini. Time sustav doktorskoga obrazovanja stvara ne samo razbore, kreativne, profesionalne i moralne članove akademske zajednice, nego i zrele, uravnotežene i dostojanstvene građane svijeta koji su temelj demokratskog ustrojstva i općega društvenoga i ekonomskoga napretka svake ljudske zajednice. Drugim riječima, sustav doktorskoga obrazovanja jest par excellence sustav kojim sveučilište dokazuje i javno potvrđuje svoju stožernu ulogu ne samo u odgoju i obrazovanju nego i u ukupnome boljitku svoje zajednice i zaštiti javnoga dobra i javnog interesa. Oni, koje doktorima znanosti proglasimo danas, bit će glasnogovornici razuma, tolerancije, nalaženja veselja u radu, ljubavi prema bližnjemu, novih otkrića i spoznaja sutra, te lučonoše i jamci našega opstanka i našega napretka u budućnosti. Ut vivat et crescat et floreat Universitas studiorum Zagrabienensis!

IZ PROMOTIVNOG SLOVA REKTORA DAMIRA BORASA

SVEUČILIŠT 404 nova d

TE U Z A G R E B U oktora znanosti

dubrovnik

Škola o intelektualnom kapitalu

Dubrovnik Summer School, poznat i kao *IC Future Seminar*, međunarodna je ljetna škola o intelektualnom kapitalu i upravljanju znanjem, čvrsto povezana s baštinom grada Dubrovnika. Održavat će se od 23. do 29. kolovoza i okupiti vrsne stručnjake. Ove će godine u Međunarodnoj ljetnoj školi u Dubrovniku, koja obilježava 10. obljetnicu, sudjelovati tridesetak odabranih studenata iz Hrvatske i svijeta, kao i ugledni predavači i stručnjaci u svojim područjima (Charles Savage, Vedran Antoljak, Andrey Shtylenko i Leif Edvinsson). Dubrovnik Summer School organizira eSTUDENT, najaktivnija student-

ska udruga u Hrvatskoj i regiji koja je svoju priču započela 2004. na Ekonomskom fakultetu i koja okuplja studente svih studija Sveučilišta u Zagrebu. Spajanjem gospodarske, akademske i studentske zajednice pruža mogućnost proaktivnim studentima da iskoriste svoje novostečeno znanje i vještine u multidisciplinarnom okruženju. Udruga eSTUDENT ima više od 300 članova - volontera koji godišnje organiziraju tridesetak projekata za koje imaju potporu više od 60 tvrtki, ali i brojnih institucija. Sva-ke godine tisuće studenata iz Hrvatske i regije sudjeluje u eSTUDENT-ovim projektima i aktivnostima.

rijeka

Superračunalno okružje - oprema vrijedna 44 milijuna kuna

Na Rektoratu Sveučilišta u Rijeci potpisan je Ugovor za nabavu opreme superračunalnog okružja, vrijedne 44 milijuna kuna, a koja se nabavlja u sklopu projekta "Razvoj istraživačke infrastrukture na Kampusu Sveučilišta u Rijeci" i financirana je iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR). Potpisnici sporazuma su rektor Pero Lučin u ime Sveučilišta u Rijeci te predstavnici zajednica ponuditelja, Zdravka Zalar za SMARTIS d. o. o. Ljubljana i Robert Markuš za SMARTIS d.o.o. Zagreb.

Lubitsch u Rijeci

U organizaciji Centra za napredne studije jugoistočne Europe Sveučilišta u Rijeci i Art-kina Croatia 3. srpnja 2015. u Art-kinu Croatia održan je simpozij "Lubitsch u Rijeci". Izlaganje radova popraćeno je projekcijama dvaju filmova redatelja Ernsta Lubitscha. Sudionici simpozija bili su Alenka Zupančič (Slovenija), gostujuća istraživačica CAS SEE-a, Aaron Schuster, te djelatnici Sveučilišta u Rijeci, Katarina Peović Vuković, Marin Lukanović i Sanja Bojanić. Simpozij je bio popraćen projekcijama dvaju filmova Ernsta Lubitscha, njegova prvoga nijemoga kratkometražnog filma "Kad sam mr-

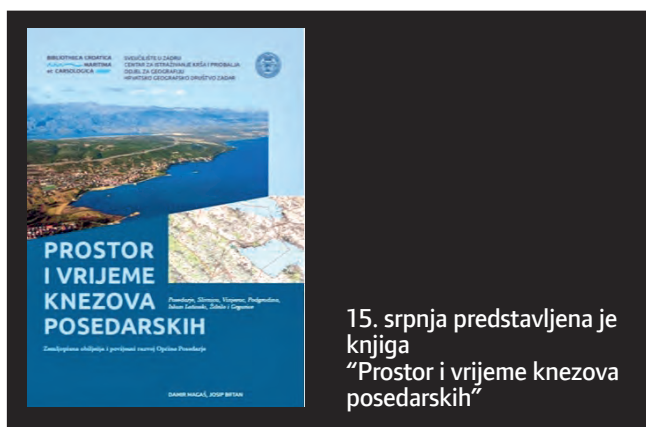
tav" te cjelovečernjeg filma "Trgovina iza ugla". Tema razgovora "Lubitsch u Rijeci" donekle se oslonila na neke od radova međunarodnog simpozija filmske teorije "Naprej kot komedija, nato kot farsa", održanog u listopadu 2012. godine u Slovenskoj kinoteci u Ljubljani, ali isto tako obrađuje i razloge rijetke upotrebe subjektivnoga položaja kamere u Lubitschevu redateljskom postupku. Ernst Lubitsch izuzetno je plodan i inventivan filmski autor, od ranog uzrasta zaljubljenik u kazališnu umjetnost i učenik Maxa Reinhardta, a dobitnik je i počasnog *Oscara* za životno djelo 1947. godine.

zadar

Ljetna škola kulturnog turizma

Pozivaju se svi studenti preddiplomskih, diplomskih i poslijediplomskih doktorskih studija da se prijave na natječaj za sudjelovanje na *Međunarodnoj ljetnoj školi kulturnog turizma* koja će se održati od 24. do 29. kolovoza 2015.

Uz profesore Sveučilišta u Zadru na ljetnoj školi predavat će eminentni znanstvenici Ekonomskog fakulteta i Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Università della Svizzera Italiana (USI) te Turistice (Univerza na Primorskom). Polaznicima ljetne škole pokriveni su troškovi nastave, te je osiguran povlašten smještaj u Hostel Forum i Studentskom domu u Zadru. Za prijavu na natječaj potrebno je poslati životopis i motivacijsko pismo na engleskom jeziku, na e-mail adresu: ikozulic@unizd.hr. Prednost prilikom odabira imaju osobe s invaliditetom.

pula

Pokrenut diplomski studij informatike

Od akademske 2015./2016. godine potvrdom Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta od 16. lipnja 2015. potvrđen je upis diplomskoga sveučilišnog studija Informatika (smjerovi: informatika i nastavni smjer informatike) u upisnik studijskih programa, čime je Sveučilište Jurja Dobrile u Puli steklo pravo izvođenja navedenoga studijskog programa. Studij će se izvoditi u sjedištu visokog učilišta u trajanju od dvije godine. Njihovim se završetkom stječe 120 ECTS bodova. Pravo upisa na diplomski studij informatike imaju kandidati:

- koji su završili sveučilišni ili stručni preddiplomski studij informatike na nekom od visokih učilišta u zemlji i ino-

zemstvu s najmanje 180 ECTS bodova;

- koji su završili sveučilišni ili stručni preddiplomski poslovne informatike s najmanje 180 ECTS bodova;

- koji su završili preddiplomske ili stručne studije ekonomije, elektrotehnike, matematike, fizike.

Za svršene studente stručnih preddiplomskih studija, kao i za studente ostalih usmjerenja (osim informatike) utvrdit će se odabrana poglavlja informatike koje kandidati moraju položiti u toku prve godine studija. Pri odabiru prijavljenih kandidata (seleksijski postupak) uzima se u obzir uspjeh iz svih predmeta na preddiplomskom studiju.

Novi smjer: Latinski jezik i rimska književnost

Od akademske godine 2015./2016. Potvrdom Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta od 9. lipnja 2015. potvrđen je upis Diplomskog sveučilišnog studija Latinski jezik i rimska književnost (dvopredmetni) u Upisnik studijskih programa čime je Sveučilište Jurja Dobrile u Puli steklo pravo izvođenja navedenoga studijskog programa. Studij će se izvoditi u sjedištu visokog učilišta, u trajanju od dvije godine. Završetkom studija stječe se 120 ECTS bodova.

Pravo upisa na diplomski studij imaju sljedeći kandidati:

Nastavnički smjer diplomskog studija latinskog jezika i rimske književnosti mogu upisati prvostupnici sa završenim najmanje trogodišnjim studijem latinskog jezika i rimske književnosti na bilo kojem sveučilištu u RH i u inozemstvu.

Znanstveni smjer diplomskog studija latinskog jezika i rimske književnosti mogu upisati svi prvostupnici sa završenim barem trogodišnjim studijem latinskog jezika i rimske književnosti u RH i u inozemstvu, te prvostupnici sa završenim barem trogodišnjim studijem neke moderne ili klasične filologije ili bilo kojega drugog humanističkog studija u RH i u inozemstvu. Kandidati koji nisu završili preddiplomski studij latinskog jezika i rimske književnosti polažu prijamni ispit na kojem trebaju dokazati vladanje latinskim jezikom na razini prvostupnika latinskog jezika (trogodišnji studij). Test ispituje razinu znanja latinske gramatike, sposobnost prevođenja teksta s latinskog na hrvatski te znanja vezana uz rimsku književnost i antičku civilizaciju.

osijek

Financiranje znanosti na Sveučilištu u Osijeku

Sastavnice Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku nastoje osigurati potrebna financijska sredstva za istraživanje iz različitih izvora, kao što su Hrvatska zaklada za znanost, međunarodni natječaji, namjensko višegodišnje institucijsko financiranje znanosti,

Equivalent – FTE) i pokazateljima znanstvene djelatnosti u prethodnom petogodišnjem razdoblju.

Korištenje sredstava

Dobivena financijska sredstva Sveučilište može koristiti za financiranje specifičnih troškova znan-

Kriteriji raspodjele

Za sva područja znanosti određeni su kriteriji na osnovi kojih se sveučilištima raspodjeljuju financijska sredstva:

- 60 % utjecaja ima znanstvena produktivnost pojedinog sveučilišta. U STEM području pod tim se podrazumijeva broj objavljenih znanstvenih radova u časopisima indeksiranim u bazi Web of Science (WoS) te citiranost objavljenih radova u toj bazi. Za DH područje kao pokazatelj znanstvene produktivnosti uzimaju se podaci o broju znanstvenih radova objavljenih u časopisima uvedenima u bazama WoS i SCOPUS, ostali radovi i objavljene knjige, kao i broj citata radova u časopisima uvedenima u te baze u prošlom petogodišnjem razdoblju;
- 20 % utjecaja na visinu financijskih sredstava namijenjenih pojedinom sveučilištu imaju odobreni nacionalni znanstvenoistraživački kompetitivni projekti financirani od HRZZ-a ili fonda "Jedinstvo uz pomoć znanja" (UKF) i međunarodni znanstveni kompetitivni projekti;
- 10 % utjecaja ima uspostava uspješne suradnje s gospodarskim subjektima, tijelima državne uprave i jedinicama lokalne i regionalne uprave i samouprave, civilnim sektorom i nevladinim udrugama;
- po 5 % utjecaja na visinu financijskih sredstava pojedinom sveučilištu ima mobilnost nastavnika i suradnika (ulazna ili izlazna) i različite aktivnosti vezane uz popularizaciju znanosti.

interni natječaji Sveučilišta u Osijeku i vlastita sredstva sastavnica Sveučilišta.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (MZOS) za razdoblje 2013. – 2015. osiguralo je u proračunu RH financijska sredstva za namjensko višegodišnje institucijsko financiranje znanosti (skraćeno nazvano "glavirina") u godišnjem iznosu od 50 milijuna kuna, od čega je oko 42 milijuna kuna namijenjeno hrvatskim sveučilištima, a oko osam milijuna kuna javnim znanstvenim institutima. Sredstva namijenjena hrvatskim sveučilištima raspodjeljuju se posebno za tzv. STEM područje (Science, Technology, Engineering, Mathematics), DH područje (društveno i humanističko) i UMJ područje (umjetničko) sukladno broju znanstvenika zaposlenih na odgovarajućem radnome mjestu u ekvivalentu punog radnog vremena (Full Time

stvenoistraživačkog rada (laboratorijski potrošni materijal, laboratorijski uzorci i životinje, plinovi, troškovi provođenja eksperimenata, troškovi terenskog znanstvenog rada i anketiranja, potrošni terenski materijal i drugi slični troškovi), nabave sitne i srednje znanstvene opreme (pojedinačne ukupne vrijednosti manje od milijun kuna), diseminacije istraživačkih rezultata (publiciranje, sudjelovanje na kongresima i simpozijima – dnevnicke, smještaj, prijevoz), nabavu knjiga i časopisa i preplate na stručne i znanstvene on-line baze podataka, aktivnosti popularizacije znanosti, mobilnosti istraživača i prefinanciranje, odnosno udjela za financiranje međunarodnih projekata koji se financiraju iz međunarodnih zajmova, odnosno fondova.

RUDOLF SCITOVSKI

'Princ Eugen' u manježu

U povodu obilježavanja upisa desete generacije studenata, Umjetnička akademija u Osijeku odlučila je gradu Osijeku pokloniti niz zanimljivih kulturno-umjetničko-edukativnih događaja, od kojih se praižvedba predstave "Princ Eugen", prema tekstu Marijane Nole u prostoru manježa u sveučilišnom kampusu pokazao kao

najatraktivniji. Redateljska palica povjerena je Jasminu Novljakoviću, asistenti su mu bili Hrvoje Seršić i Tamara Kučinović, za kostimografiju je bila zadužena Zdenka Lacina, za scenografiju Davor Molnar, scenski pokret potpisala je Maja Đurinović, a Akademskim zborom ravnala je Antoaneta Radočaj Jerković. **ALEN BISKUPOVIĆ**

Piše:

RATKO BOŠKOVIĆ

Reakcije europske i američke monetarne politike neposredno nakon izbijanja financijske panike gotovo da se nisu razlikovale. Čim je Lehman bankrotirao, i FED i ECB hitro su pojačali kreditiranje poslovnih banaka i naglo su povećali stanje svojih bilanci: FED s 800 milijardi na 2,2 bilijuna dolara, a ECB s 1,4 na oko 2 bilijuna eura. No, u sljedeće tri godine pojavile su se krupne razlike.

SADI EU

FED je nastavio povećavati svoju bilancu otkupom državnih obveznica na tržištu (ali uz „sterilizaciju“ pritom emitiranjem novca) na 2,8 bilijuna dolara, a ECB-ova je bilanca tri godine stagnirala. Tek sredinom 2011. i ECB je povećao svoju bilancu na 3 bilijuna eura i sustigao FED u njegovoj politici „kvantitativnog popuštanja“. No, početkom 2013. započeo je snažan raskorak koji je promaknuo pozornosti hrvatskih stručnjaka i javnosti.

U trenutku kad je FED nastavio brzo povećavati bilancu s ciljem snižavanja nezaposlenosti u Americi ispod šest posto, Europska centralna banka je jednako naglo smanjivala svoju bilancu i „stezala“ monetarnu politiku u Eurozoni.

To je potrajalo sve do kraja 2014. kada je ECB pokrenuo vlastito „kvantitativno popuštanje“ s programima TLTR

01 i 02, te EAPP. No, ECB je s „popuštanjem“ monetarne politike zaostao za FED-om pune dvije godine, a razlika njihovih bilanci drastično se povećala: u 2015. FED je ušao s bilancom od 4,5 bilijuna dolara, a ECB se vratio na razinu iz 2008. od samo 2 bilijuna eura. Dok je FED od izbijanja krize ukupno povećao bilancu za pet i pol puta, ECB je svoju povećao za samo trećinu.

Ovo sve može zvučati kako statističko cijepanje dlake, ali nije.

Novo „dno“ krize u Eurozoni

FED je uspio u svom naporu i na kraju 2015. nezaposlenost je u Americi pala na šest posto. A u Europi? Odustajući prerano i od najblaže moguće stimulativne monetarne politike, ECB je prouzročio novo „dno“ krize u Eurozoni i cijeloj Europskoj uniji. To se snažno odrazilo i na Hrvatsku: do 2012. i Hrvatska je bilježila rast kredita i uspjela je izbjeći „kreditni slom“, ali tada se naglo sve promijenilo. Kao i europske, i hrvatske su banke 2012./13. stegnule svoje kreditne ventile i hrvatska se Velika recesija pretvorila u depresiju.

Zašto se to dogodilo? Kako je europska monetarna politika mogla načiniti takvu epohalnu pogrešku? Misterije nema: 2012. u upravi ECB-a očito je ponovo prevladala doktrina po kojoj je takva monetarna intervencija nedopustiva.

U tome se prepoznaje, pojednostavljeno rečeno, duh

u kontinentalnoj Europi prevladavajuće „austrijske škole ekonomije“ i ideoloških stavova iznesenih u ranijim radovima vodećih „austrijanaca“ Ludwiga Von Misesa i Friedricha Hayeka. Prema njima, monetarni poticaji predstavljaju „centralno planiranje“, a ono je, u kapitalizmu jednako štetno i neprihvatljivo kao i u komunizmu.

Međutim, mučan rasplet krize 2007./08. u Europi ponukao je analitičare i komentatore da iznova pročitaju i Hayekove radove. I, eto izne-

nađenja: otkrilo se da je i sam Hayek, ekonomski nobelovac i stjegonoša klasičnog liberalizma, u svojim kasnijim radovima od svojih vlastitih stavova o „monetarnom popuštanju“ u depresijama – odustao.

Nepročitani Hayek

Da su pročitali Hayeka do kraja, šefovi ECB-a nikada ne bi dopustili da se dogodi ono što im se dogodilo 2012. godine. Umjesto toga poštovali bi „Hayekovo pravilo“ po kojem je stabilizacija količine novca u optjecaju primarna zadaća

centralnog bankarstva. A količina novca je umnožak količine primarnog novca i brzine njegova „obrtanja“ (prema formuli MV).

Već 2009. na web stranici *hayekcenter.org* mogao se pročitati Hayekov citat: kada pogrešno investiranje potaknuto kreditnim bumom dožive neizbježni slom, i kada „se mora odigrati ‘primarna’ prilagodba cijena i realokacija resursa, tada je ono što se mora izbjeći ‘sekundarna’ deflacija, koju može, ali i ne mora, izazvati usporavanje kolanja

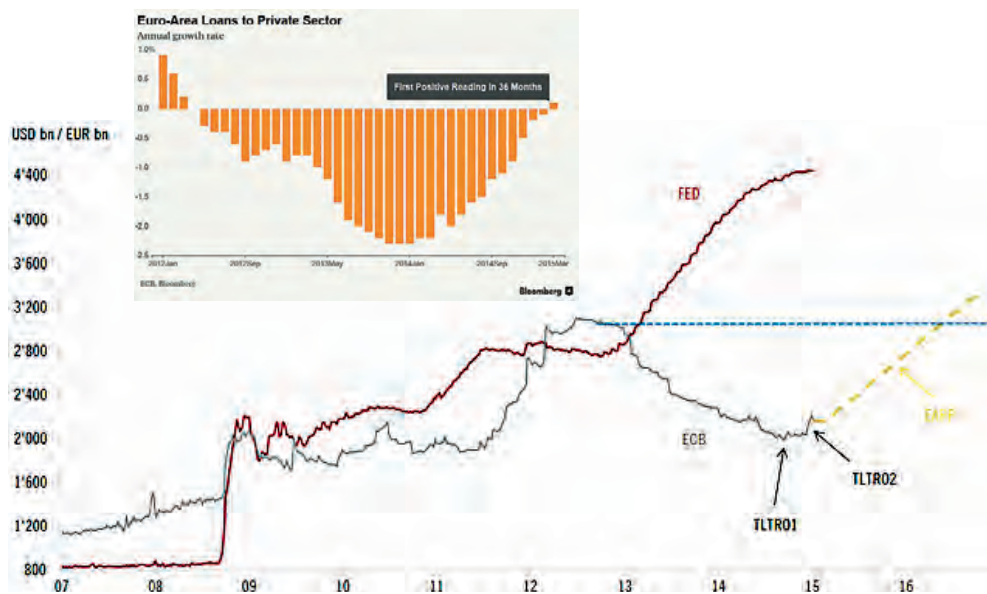
novca“.

Drugim riječima, pojasnio je analitičar Greg Ransom na portalu posvećenom Hayeku, „kada brzina optjecanja novca pada, monetarni sistem mora reagirati povećavanjem količine primarnog novca (M) kako bi održao potrošnju i nominalni bruto domaći proizvod“. A razlog zbog kojeg je Hayek tijekom Velike depresije kritizirao ekspanzivnu monetarnu politiku bio je taj da „nije znao koliko se kolanje novca zaista usporilo“.

Drugi zanimljivi izvor je blog *social democracy for 21 century*. Anonimni autor citira Hayekov rad „Kampanja protiv kejnzijske inflacije“: „...‘sekundarna’ deflacijska depresija prouzročena induciranom deflacijom mora se, dakako, spriječiti primjerenim monetarnim protumjerama. Premda me se ponekad optuživalo da sam deflacijske uzroke kretanja poslovnog ciklusa predstavljao kao dio procesa izlječenja, mislim da se ja nikada za tako nešto nisam zalagao.“

Sudeći po tim citatima, vodeći ideolog europskog kontinentalnog klasičnog liberalizma ne samo da nije bio protiv monetarne intervencije kada su to okolnosti zahtijevale, nego je s vremenom postao kejnziijanac veći i od samoga Keynesa.

(*) <http://socialdemocracy21stcentury.blogspot.com/2011/09/did-hayek-advocate-public-works-in.html>

EPOHALNA POGREŠKA MONETARNE POLITIKE EUROZONE: Kada je američka centralna banka FED 2012. pojačala otkup vrijednosnih papira i povećavala svoju bilancu da bi smanjila nezaposlenost u SAD-u, Europska centralna banka prerano je započela sa stezanjem monetarne politike i u eurozoni prouzročila „kreditni slom“ (na manjoj slici stope promjene kredita u eurozoni). ECB je to učinio u skladu s neoliberalnim uvjerenjima koje je otac europskog liberalizma Hayek i sam u kasnijim radovima odbacio.

IN MEMORIAM

Mato Marijanović, 1948 – 2015

Dragi Mato,

Danas odlaziš u drugi smisao, u novo filozofsko traženje, na neko novo nepoznato putovanje. Odlaziš u svijetlost božanskih zvijezda i daljina.

Danas su otvoreni prozori žalosne duše tvojih prijatelja, generacije koja se svojom hrabrošću i krikom upisala u povijest hrvatske slobode, još prije četrdeset pet godina.

Ovdje si upoznao sve. Upoznao si bogatstvo siromašnog djetinstva, godine zabranjene domovine i ljudi, godine mladosti, darivanja i ljubavi, godine kada se hrvatska himna pjevala na grobovima. Mato Marijanović, student filozofije, stasit, oštrog uma i dubokog plavog oka. Filozof koji je riječi uzdizao visoko, na njih pazio, s njima mislio i ljubio. Niti jednu nije propisao. Samozatajan, a uzorit, egzaktan, a liriki, moderan, a tradicionalist, tvrd kao kamen, a mekan kao suza. Rodio se 1948. godine u Bosanskoj posavini koju je neizmerno volio. Ponosni bosanac iz Hrgova s roditeljima, četiri brata i tri sestre odlazi u novu arkadiju svoga života, Privlaku kod Vinkovaca,

gdje nakon završene gimnazije upisuje Filozofski fakultet u Zagrebu.

Lider generacije, čovjek koji je svjedočio neizmjerni ponos i slutnju božanskoga daha. I onda kada je trebalo imati hrabrosti i uma bio si glasan i uzorit, kao stijena, svjedočeći u dvorani sedam Filozofskog fakulteta u Zagrebu, ljubav prema svom narodu, domovini i slobodi. Hrvatska ostaje vječno zahvalna liderima

preporoda hrvatskih sveučilištara 1971. velikim prijateljima Mati Marijanoviću, Jerku Đereku i Srećku Mandiću i drugima, koji su kao legende generacije sav svoj život darivali Hrvatskoj. Povijest neće zaboraviti da je Mato Marijanović kao predsjednik domskog savjeta sa svojim prijateljima i generacijom, Studenskom domu „Sava“ dao ime „Stjepan Radić“, kao domovinski znak i blagoslov svim generacijama sveučilištara koji će donositi svijetlo hrvatskoj budućnosti.

Hrabre filozofske rasprave, dijalozi i diskusije koje je Mato Marijanović vodio u vrijeme Hrvatskog proljeća bile su presudne za građu stvaralačke biografije jednog genijalnog čovjeka. Nakon završenog Filozofskog fakulteta zapošljava se kao profesor na srednjoj školi u Zagrebu iz koje je zbog svojih glasanih stavova i domovinske ljubavi bio drsko izbačen. Hapse ga i vode na višednevno ispitivanje uz oružje, pse i odgojne palice. Pozvan je na odsluženje vojnoga roka, kako je sam rekao, „u kazneničku bojnu“, negdje u blizini Niša.

Vraća se u zagrljaj svojoj dra-

goj Tajdi u Splitu u toplinu domaće obitelji Kljaković. Matin talent i krijepest duha prepoznat je u njegovim televizijskim javljanjima iz Splita. I onda kada se očekivalo da će Matin stvaralački genij doći do izražaja u moćnom mediju televizije, najodgovorniji sa samoga vrha politike, traže novi progon Mate Marijanovića uz obrazloženje da: „pojava njegove osobe na televiziji uznemirava jugoslavensku javnost“.

Dragi Mato, svi ti događaji nisu te spriječili niti obeshrabrili da se prihvatiš najvažnije misije da kao profesor i ravnatelj na Radničkom učilištu u Splitu odgajaš generacije. Bio si uzor učenicima, prijateljima svjedočeći svoj karakter, hrabrost i dostojanstvo. Razgovarali smo o mnogim temama, o smislu i besmislu svega, o sudbini i Bogu, putujući kadšto u ponoćnim razgovorima u neku neobičnu svemirsku šetnju.

Dragi prijatelju Mato, oproštam se od tebe u ime generacije koja je upisivala upitnik u led, brižno čuvajući načela koja nikada nije mogao potrošiti komfor i novovjeki relativizam. Prijate-

lju, fotografski sam još u studentskim danima zabilježio tebe i tvoju dragu Tajdu u zagrljaju ispod strudenskog bora. Ova fotografija dvoje zaljubljenih u cvijetu mladosti i ljepote, ostaje u pamćenju svih prijatelja i onih koji su vas srećali kao uzoran par.

Tvoj odlazak je samo putovanje u novi život. O Bože, danas ti dolazi čovjek koji se ovdje darivao dobrotom, plemenitošću i umom, primi ga u svoju svjetlost i vječni zagrljaj. Opraštam se od tebe pjesmom velikog hrvatskog pjesnika, našeg prijatelja, dičnog Imočanina Petra Gudelja.

Gdje sam bio

Ne znam tko sam, što sam ni odakle sam.

Kako sam se i zašto sam se našao na ovom svijetu.

Negdje sam morao biti, odnekud sam morao doći.

I kad se sve ovo svrši, negdje ću morati otići.

Nitko mi nije kazao kada, kako ni kamo.

Može biti tamo odakle samo došao.

Gdje sam već bio.

Pogrebno slovo Ante Žužula

tema: položaj mladih znanstvenika

Glas mladih znanstvenika mora doprijeti do nositelja politika

PIŠE: MARINA MILIĆ BABIĆ*

Kako sustav otvoriti novim generacijama znanstvenika i generirati pozitivne promjene? Kako stvoriti društvo znanja i inovacija uz transparentan i pravedan okvir na svim razinama piramidalne kadrovske strukture? S tim se pitanjem akademska zajednica posljednjih godina suočava bez jasnog odgovora. Nije ni čudo: u Hrvatskoj još uvijek vlada strah od izlaganja i izražavanja vlastitog mišljenja i ideja koje se razlikuju od mišljenja autoriteta ili ukazuju na nužnost promjena. Kultura dijaloga i prihvaćanja drugačijeg i novog i dalje je na niskom stupnju razvoja. U takvim se uvjetima mladi znanstvenici rijetko odlučuju na javne istupe i predstavljanje svoje situacije, uvjeta rada te uvjeta stjecanja doktorata znanosti, pa čak i onda kad im se jamči potpuna anonimnost.

Uočivši probleme svojih članova, Mreža mladih znanstvenika (MLAZ) provela je istraživanje u ožujku 2015. godine čiji rezultati u najkraćim crtama ukazuju na sljedeće: prosječni sudionik/ica - u dobi od oko 35 godina života, s doktoratom znanosti i do 10 godina radnog iskustva se suočava s: nepoticanjem i neprepoznavanjem kvalitete i izvrsnosti od strane sustava, netransparentnošću pri zapošljavanju i napredovanju te neizvjesnom budućnošću zbog nemogućnosti ostanka u sustavu znanosti unatoč zadovoljenim svim propisanim uvjetima. Tu su i osobni problemi s mentorom ili nadređenim, nemogućnost odlaska na studijski boravak u inozemstvo zbog obveza u nastavi, rad iznad propisane norme, odgađanje roditeljstva jer znanstvene novakinje nemaju pravo na zamjenu za vrijeme rodiljnog dopusta, problemi financiranja doktorata...

Mladi znanstvenici kao 'pogreška bivših politika'

Mladi su znanstvenici minimalno prisutni u odborima, vijećima i drugim

Prema podacima MLAZ-ova istraživanja, od 1200 sudionika, 2015. godine njih čak 112 čeka istek ugovora o radu, dok će u 2016. isto to zadesiti 93 sudionika, 2017. godine bez posla ostaje 124, a 2018. čak 148 mladih znanstvenika

tijelima nadležnim za donošenje ključnih odluka na sastavnicama, ali i u Ministarstvu, te njihovi predstavnici nemaju ni dovoljno prostora ni moći potaknuti teme bolne svakodnevice mladih znanstvenika.

Mlade znanstvenike se promatra kao „pogrešku bivših politika“ koje su zaposlile prevelik broj znanstvenih novaka i asistenata s kojima se danas sustav ne zna nositi. Upravo ova kategorija mladih znanstvenika su oni koji rade s ugovorima na određeno, rade iznad norme sati u nastavnim aktivnostima (predavanja, seminari, vježbe...), i u svoje slobodno vrijeme.

Doktori znanosti u zvanjima znanstvenih suradnika i s odličnim referencama rijetko kada dobiju priliku voditi projekte jer se favorizira one koji već imaju nastavno ili znan-

stveno zvanje i radno mjesto na Sveučilištu/Institutu, pa se na prste jedne ruke u posljednjih 10 godina mogu nabrojiti natječaji na koje se kao voditelji projekta mogu javiti „mladi znanstvenici/e“ sa iskustvom rada i potrebnim referencama.

Iako je Sveučilište u Zagrebu i Rijeci poduzelo značajne korake unaprjeđenja formalne podrške studentima/icama - primjerice, osnovan je „Centar za savjetovanje i podršku studentima“ u okviru kojeg se provode odlični individualni i grupni programi podrške i edukacije za sve studente - za doktorande i mlade znanstvenike, polaznike doktorskih programa, programi podrške ne postoje.

Zato se nametnula potreba osnivanja savjetovališta za mlade znanstvenike koje je za sada dostupno sa-

mo putem e-maila MLAZ-a - info@mlaz.hr, ili na znanstveni.novaci@unizg.hr na način da znanstvenik/ica može dobiti odgovor na svoje pitanje, problem ili dilemu od drugih mladih znanstvenika koji su u svom znanstveno-istraživačkom djelovanju prošli ili prolaze iste ili slične izazove. Navedeno je primjer tzv. neformalne podrške, u izostanku formalne stručne podrške (psihološke i pravne) pri Sveučilištima.

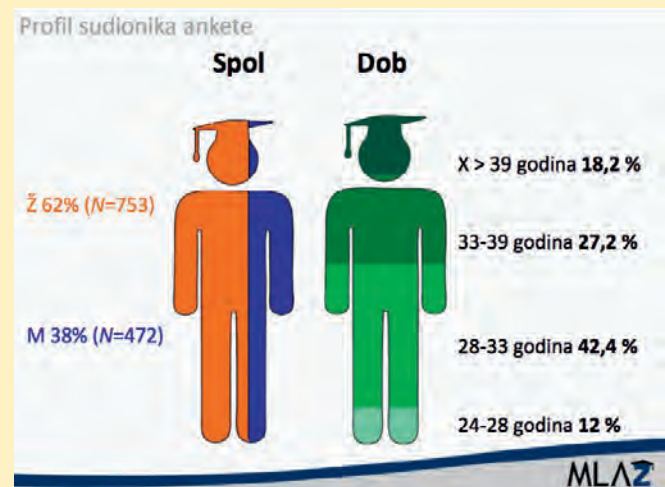
Pitanja koja traže hitan odgovor

Mladi znanstvenici u 2015. godini nastavljaju po isteku ugovora često volonterski raditi na svojim institucijama nadajući se nekom rješenju svoje nepovoljne situacije, ili pak odlaze u inozemstvo potražiti bolju budućnost za sebe i svoje mlade obitelji.

Trenutno, pažnja mladih znanstvenika usmjerena je prema Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta čiji su predstavnici na okruglom stolu u Europskom domu, u organizaciji MLAZ-a, 21. travnja 2015. najavili da će do 30. srpnja izaći s novim mjerama koje će unaprijediti postojeće alarmantno stanje. Naime, prema podacima MLAZ-ova istraživanja, od 1200 sudionika, 2015. godine njih čak 112 čeka istek ugovora o radu, dok će u 2016. isto to zadesiti 93 sudionika, 2017. godine bez posla ostaje 124, a 2018. čak 148 mladih znanstvenika. Stoga na pitanja 'kako uspostaviti sustav jasne kadrovske politike u visokom obrazovanju koji je transparentan i potiče izvrsnost svih dionika sustava, te omogućiti ostatak u sustavu onima koji svojim radom i izvrsnošću imaju potrebne reference i promoviraju znanstveno-nastavnu izvrsnost?', te 'kako rasporediti financijska sredstva i osigurati jednake uvjete za sve zaposlenike?', treba odgovor dati već danas!

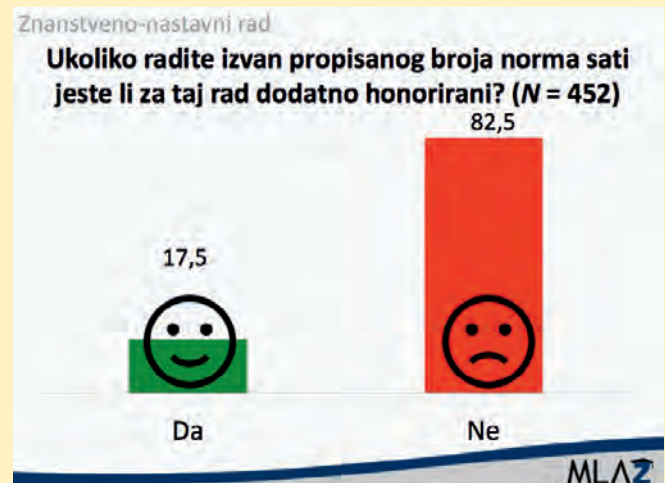
*dr.sc., viša asistentica-znanstvena novakinja-poslijedoktorand, članica Upravnog odbora MLAZ-a i koordinatorica Radne skupine znanstvenih novaka Sveučilišta u Zagrebu

Mreža mladih znanstvenika provela je u ožujku ove godine istraživanje na uzorku od 1225 sudionika, polaznika doktorskih studija pri Sveučilištu u Zagrebu - mladih znanstvenika (ne po dobnoj osnovi već po iskustvu rada u znanosti), s ciljem dobivanja uvida u trenutno stanje sustava doktoranada i postdoktoranada. Anketu su proveli i analiziraju je dr. sc. Fabio Faraguna, dr. sc. Mladen Maradin, mag. phys. Sanjin Marion, dr. sc. Marina Milić Babić i dr. sc. Nikola Petrović. Jedan od intrigantnijih dijelova MLAZ-ovog istraživanja odnosi se na komentare doktoranada koji daju uvid o uvjetima njihovog rada. Donosimo one za koje smatramo da najbolje ocrtavaju stanje, naravno anonimno.

PREOPTEREĆENOST

„Doktorandi rade da bi mogli živjeti i pokriti troškove života i studiranja, a radove pišu u slobodno vrijeme i tijekom godišnjih odmora. Profesori, s druge strane, traže full time angažman bez ikakve pomoći, fleksibilnosti i razumijevanja za probleme s kojima se studenti susreću.“

„Mnogi profesori na poslijediplomskom doktorskom studiju danas (bolonja), ali i mnogi mentori nisu svjesni organizacijskih promjena u doktorskom studiju u odnosu na vrijeme kada su oni studirali. Od nas se zahtijeva da u tri do četiri godine doktoriramo s barem dva CC članka u kojemu smo prvi ili drugi autor, položimo oko šest kolegija, održimo nekoliko seminara, odemo na nekoliko konferencija (za koje često nema novca), odemo na nekoliko radionica, i držimo nastavu na preddiplomskom i diplomskom studiju. Za sve to oni su imali najmanje osam godina na raspolaganju“

„Na fakultetima je potrebno uspostaviti sustav kontrole rada profesora kod održavanja nastave. Brojni su slučajevi u kojima profesori sav teret nastave prebacuju na novake - vježbe, seminare, pa čak u nekim slučajevima i predavanja. Novacima se u tom slučaju pišu s amo sati koje moraju zadovoljiti normom, dok se svi ostali sati odrađeni od novaka pišu profesorima.“

„Rado bih se usavršavala u inozemstvu i surađivala međunarodno, ali od zaposlenja 2007. nisam imala niti jedan slobodan semestar!“

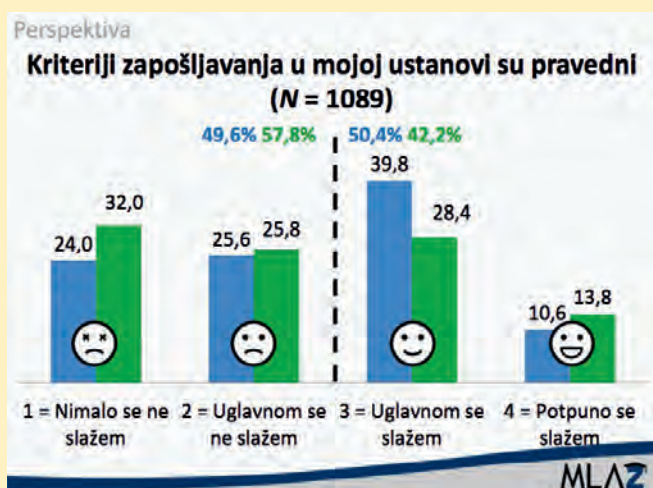
ZAPOŠLJAVANJE

„Ključni je razlog nezadovoljstva znanstvenih novaka i asistenata upravo u nesigurnosti posla - ulažete godine i godine truda i rada, postizete sjajne rezultate, a neprestano vam se šalje poruka da biste u dogledno vrijeme mogli ostati bez posla.“

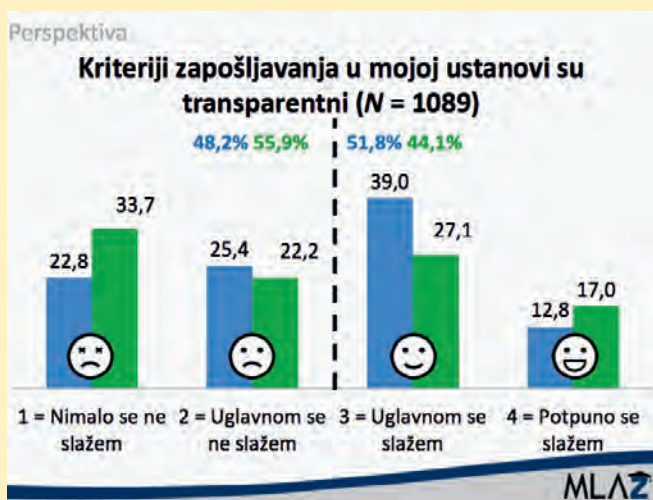
„Jedan od ključnih problema s kojima se susrećem je činjenica da, unatoč odličnom prosjeku na doktorskom

'Tražimo jednake uvjete napredovanja u znanosti za sve!'

studiju, objavljenim radovima i velikoj vjerojatnosti da će studij uspjeti završiti u četiri godine, gotovo da nema izgleda da se zaposlim u nekoj znanstvenoj instituciji u Hrvatskoj. Jedina mogućnost za napredovanje i bavljenje znanosti je odlazak u inozemstvo."

"Nije logično da se, nakon što se znanstvenog novaka zaposli na rok od od šest godina, nakon što on ispuni sve uvjete koje država stavi pred njega, uključujući i obranu doktorske disertacije, nakon što mu se daje plaća šest godina, što ukupno iznosi oko 700 tisuća kuna (prosječna bruto plaća + zdravstveno osiguranje) i nakon što mu se plati doktorski studij od oko 50 tisuća kuna, što je ulaganje od ukupno 100 tisuća eura, na kraju ukine projekt i ne produži ugovor s tim novakom."

"Sustav znanosti i visokog obrazovanja treba modificirati na način da za zapošljavanja bude nadležno Ministarstvo, a ne fakulteti (dokidanje autonomije Sveučilišta) kako bi se spriječio galopirajući rast nepotizma."

NADREĐENI

"Najveći problem mladim znanstvenicima u napredovanju i ostvarivanju uspješnih znanstvenih projekata i radova nije manjak financija (iako to jest velik problem). Najveći problem su nadređeni koji nemaju dovoljno znanja i nisu spremni predložiti ni voditi uspješne projekte (koje prema većini projektnih poziva mogu samo oni prijavljivati kao voditelji), a time ni pomoći mladim znanstvenicima u razvoju njihove karijere."

Naprotiv, starija generacija znanstvenika, koji imaju i previše moći, u pravilu se bavi nerelevantnim tematikama na neadekvatne načine, ne razumiju i doslovce ne znaju svjetske trendove u znanosti. Ono što je najgore jest da su istovremeno (i možda baš zbog toga) preopterećeni osobnim egoizmom, interpersonalnim konfliktima i ljubomorom. Mladi znanstvenici su prisiljeni raditi s takvim ljudima i napredovati, ne zahvaljujući njima, nego njima unatoč. To je izrazito teško i ponekad nemoguće."

"U konkretnom slučaju, tijekom izbora u znanstvena zvanja pristupnici su bili kolateralne žrtve okršaja mentora i predsjednika matičnog povjerenstva."

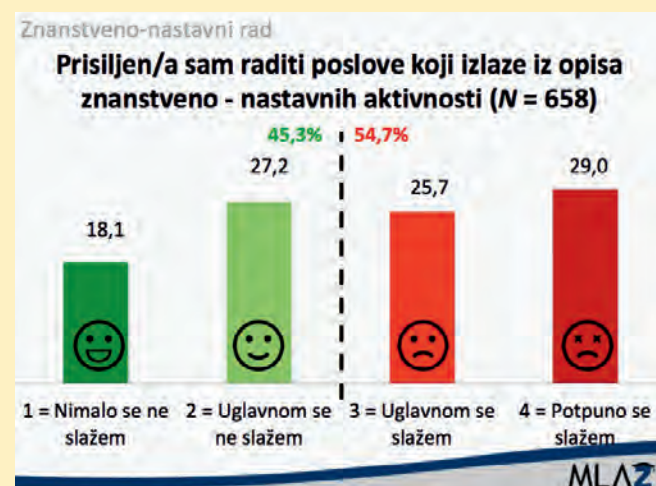
MENTORI

"Mnogi mentori su izravno krivi za to što im doktorand nije uspio doktorirati u roku. Trebalo bi natjerati mentore da prođu brzi tečaj koji bi im osvijestio što mentoriranje uopće znači - stalnu suradnju s novakom."

"Premalo se vremena posvećuje radu s doktorandima i nema sustavne podrške koja bi osigurala da se doktorat izradi pod kontinuiranim vodstvom mentora. Unatoč skupom studiju stalno imate osjećaj da svojim doktoratom gnjavite profesore da se bave vama jer ionako imaju puno posla, iako je evidentno (ako dolazite iz institucija u kojima se svakodnevno radi 10-12 sati dnevno) da je njihov angažman u nastavi smiješno malen. Nema prijedloga da se rad s mentorom organizira drugačije, primjerice putem Skypea, morate dolaziti i sačekivati profesore po hodnicima, primaju vas u premalim kabinetsima, često je u sat vremena koliko imaju predviđene konzultacije naručeno nekoliko studenata i sl. Literatura često nije popunjena novim izdanjima, suvremeni trendovi se ne prate, a vidljivo je i nepoznavanje realnog sektora, jer među profesorima u području u kojem doktoriram nema onih koji su radili izvan znanstveno-obrazovnih ili javnih ustanova. Smatram da je neophodno za predavača i znanstvenika iskustvo rada u sektoru koji predaje."

"Brojni mentori uzimaju doktorande s kojima onda ništa ne rade - služimo za odrađivanje nastave, što uglavnom u potpunosti organiziramo i vodimo, i za privatne projekte. Dodatno, mentor nema nikakvu odgovornost ako mu doktorand ne doktorira, a ukoliko doktorand sam uspije naći temu i suradnike i obrani radnju, mentor preuzima zaslugu."

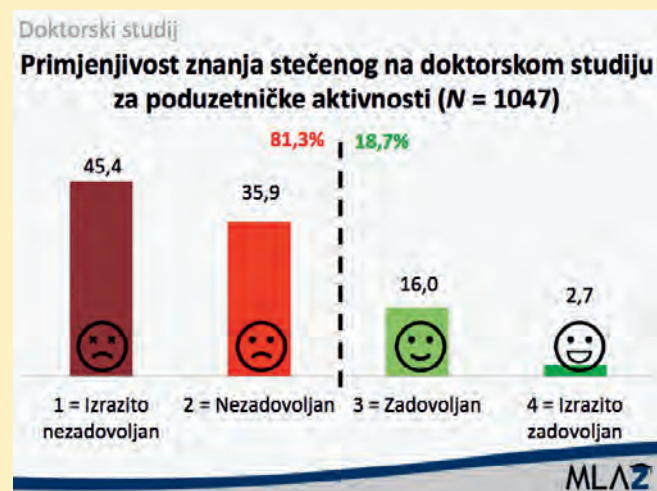
"Potrebno je više pozornosti posvetiti problemu mentoriranja, o kojemu se već dugo priča među doktorandima, a koji sa sobom nosi i stres i sve zdravstvene i psihološke posljedice koje nezadovoljavajući odnos s mentorom može imati po doktoranda."

"Moje iskustvo, kao i iskustvo mojih kolega je da nas je većina prošla kroz doktorski studij uz minimalnu mentorsku pomoć koja bi bila neprihvatljiva za bilo koje ozbiljno sveučilište. Mentori obično imaju preveliki broj kandidata, s kojima se onda uopće ne bave! Tako ispada da se doktorska disertacija može napisati potpuno izvan studija, bez ikakve kontrole i nadzora. Veliki broj doktoranada se susreo s ovim problemom, ali ga ne želi izreći u javnosti ili se obratiti nadležnoj instituciji u strahu od potencijalnih problema, odnosno strahu da će put do stjecanja zvanja doktora znanosti time biti otežan."

"Mladi znanstvenici prolaze jako težak i zahtjevan put do krajnjeg cilja. Pod time ne smatram niti vrijeme niti uloženi trud od doktoranda, jer je to i očekivano za stjecanje takvog znanja. Pod time mislim na nekompetenciju mentora i neispunjavanje njegovih mentorskih obveza,

kao i tromost birokracije na fakultetima i sveučilištu. Loše mentorstvo u kombinaciji s nepotrebnom birokracijom mladog čovjeka može vrlo brzo demoralizirati i potaknuti na napuštanje studija."

NAPREDOVANJE

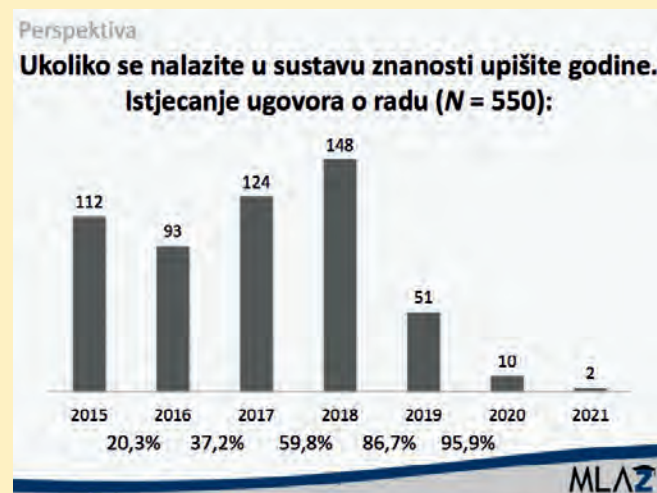
"Smatram da bi isti uvjeti napredovanja i zapošljavanja koji se traže od mladih znanstvenika trebali obuhvatiti sve djelatnike u znanosti (od docenata do redovnih profesora). Treba i starijim djelatnicima oduzeti ugovore za stalno i staviti ih u položaj mladih znanstvenika, ili treba mladim znanstvenicima omogućiti iste uvjete napredovanja koje su imali stariji znanstvenici. Sadašnje je stanje diskriminirajuće prema mladim generacijama."

"Jedan od najvećih problema su netransparentna zapošljavanja i napredovanja, neovisna o sposobnostima i kvalitetama. Konkurentna znanstvena i visokoškolska politika se ne može kreirati tako da primjenjujete bilo koji od sljedeća dva modela: a) ili svi bezbrižno napreduju, prečesto s minimalnim uvjetima kroz 'ušicu igle', i to prema kriteriju 'tko je ovdje dulje' a ne tko je najkvalitetniji, što dovodi do velikog broja malenih i slabo financiranih projekata; b) zamrznuto je zapošljavanje i napredovanje i nitko, bez obzira na izvrsnost i kvalitete ne napreduje, te nitko nema novca za znanstveni rad."

PROJEKTI

"Imam nekoliko ideja od kojih bi svaka mogla biti izvorni znanstveni projekt s vjerojatnim doprinosom i izglednim komercijalnim razvojem. Umjesto da mi se nudi platforma na kojoj bih to mogao odmah početi realizirati sa zainteresiranim stručnjacima, okruženje je takvo da bih morao prvo nekako pokušati naći zaposlenje na državnom fakultetu gdje je hijerarhija jedino što postoji, čekati 20-ak godina da steknem status i onda eventualno legitimno aplicirati. Nije li to pomalo suluda situacija?"

"Trebalo bi omogućiti mladim znanstvenicima da slobodno biraju svoje suradnike i da imaju slobodu i mogućnost samostalno prijavljivati projekte. Samo ta jednostavna prilika bi napravila značajnu razliku u uspjehu mladih znanstvenika i popravila sliku hrvatske znanosti."

PIŠE: MORENA GALEŠIĆ*

Doktorat će vas 'gotovo ubiti', to je sigurna stvar. A ono što nas ne ubije može nas ojačati ili ostaviti deformiranima - kaže parafraza sumnjive poslovice.

Doktorat je proces u kojem se očekuje da kandidat uz vodstvo mentora napravi originalni doprinos nekom znanstvenom polju. Jedan od ključnih problema koji dijele doktorandi diljem svijeta u tom procesu jest činjenica da se radi o velikom zalogaju, jer je cilj obično vrlo nejasan i lako može završiti u slijepoj ulici. I koliko god snažnu ambiciju, volju i samodisciplinu imali, ovaj proces, koji je maraton u usporedbi s bilo kojom aktivnosti koju ste poduzimali ranije, čovjeka iscrpi i tjera da uvijek nanovo preispituje životne prioritete i smisao svog truda.

Za razliku od preddoktorskih razina studija, na kojima su studenti navikli na relativno brzu nagradu za trud i gdje sve aktivnosti imaju predvidljivu strukturu i ishod, doktorat se radi godinama. Često mjesecima istražujete nešto što na kraju u potpunosti odbacite, ili saznate da je netko već objavio ono u što ste uložili toliko svog vremena.

Doktorat je psihološki rat koji vodite sami sa sobom, test vlastitih sposobnosti i integriteta. Nije zato čudno što je napisan niz „survivor manuala“ (priručnika za preživljavanje) za prolazak kroz doktorat, kojih poneki doktorandi na kraju pročitaju više nego prave znanstvene literature.

Graduate this! – pogled iznutra

Navedeno dijele doktorandi širom svijeta. No, problemi doktoranada u Hrvatskoj, slabije razvijenim sveučilišnim sredinama poput Hrvatske imaju dodatne posebnosti.

'Nostrifikacija' doktorata

Nedostatak sredstava specifični je problem doktoranada u Hrvatskoj. Osnovni materijal za istraživanje čine baze znanstvenih članaka kojima u Hrvatskoj najčešće imamo veoma ograničen pristup. Često doktorandi nemaju ni sredstva za provođenje istraživanja, bilo da je riječ o opremi koja im je potrebna za mjerenja u laboratoriju ili na terenu, ili pak softverima. Taj je problem izražen pogotovo ako doktorand nije vezan za neki projekt, pa uz opremu često nema ni sredstva za konferencije i/ili radionice koje su mu kao doktorandu nužne za razvoj i umrežavanje s kolegama iz istog područja djelovanja.

No sustav (politički korektna forma kritike) zahtijeva iste rezultate i doprinose doktoranada u takvim uvjetima kao one doktoranada u zapadnim zemljama koji na institucijama imaju pristup ba-

zama, širem asortimanu opreme, projektu u sklopu kojeg rade doktorat... Razlika u uvjetima rada doktoranada na razvijenim sveučilištima na Zapadu i naših domaćih je tolika da kruži šala da bi se doktorata s boljih stranih sveučilišta trebalo 'nostrificirati' u našim uvjetima – poka-

zati rezultate koje si postigao bez sredstava za istraživanje i konferencije, bez pristupa bazama radova i literaturi, uz dodatni pritisak nastave i stručnog posla.

Kriza resursa je ujedno test inovativnosti i kreativnosti, pa naši doktorandi često ističu da su

uspjeli jer su stavili u pogon svoj instinkt za preživljavanjem i snalaženjem, koji im je onda zauzvrat izgradio samopouzdanje i mogućnost snalaženja u teškim situacijama. No, kreativnoj samoizgradnji unatoč, jasno je da će doktorand u inozemstvu biti fokusiraniji i s boljim uvjetima u većini slučajeva postići bolje rezultate, i to brže nego naš doktorand na sličnoj temi.

Smiju li mentori biti nedodirljivi?

Nije lako biti mentor, ako osoba taj posao obavlja savjesno i ulaže svoje vrijeme u rad s doktorandom, to više što nema jamstva povrata uložena. No to je razlog više da mentori budu pažljivo birani, i ne bi smjeli svoje pravo mentorstva koristiti samo za dobivanje radnika u nastavi ili struci, što je često bio slučaj. Poseban je problem to što se rezultat doktorata dosad nije reflektirao na mentora ako je njegov ishod negativan. Mentor nije snosio posljedice, niti je morao ikome polagati račune ako je njegov doktorand sustavno propadao, a takvih slučajeva je bilo. To ne znači da je nužno men-

tor i bio kriv, ali isto tako ne znači da bi on trebao biti nedodirljiv, jer strah nije atmosfera za razvoj kreativnosti. Zato su vrlo važni europski standardi koji su počeli s primjenom kroz nove sustave zapošljavanja znanstvenih novaka, a među ostalim uključuju strože evaluacije mentorstva.

Znanstvena pismenost i planiranje karijere

Mentor i ostali nadređeni često očekuju da će doktorandi osnovne vještine znanstvene pismenosti, kao i ostale korake u razvoju vlastite znanstvene karijere nekako 'skupiti' usput. Istina, doktorat je krajnji stupanj samostalne edukacije i morao bi se temeljiti na 90% rada samog kandidata. No u preostalih 10% ulaze rad s mentorom, suradnja s kolegama i predmeti koji se polažu.

Neki studiji u kurikulumu imaju predmet koji obrađuje metodologiju istraživačkog rada, ali niti jedan ne nudi studentima priliku razvoja prijenosnih vještina vezanih za komunikaciju, planiranje karijere i rukovođenje koje bi u načelu trebali imati studenti svih studija već i na diplomskim studijima. One spadaju pod ono 'usputno'. No upravo spomenute vještine, iako važne i za sam doktorat, još su važnije naknadno, u razdoblju koje slijedi, kada osoba treba ostvariti pravu žetvu svog truda, a time i pridonijeti zajednici i društvu u cjelini.

*doktorandica na Fakultetu građevinarstva, arhitekture i geodezije

PIŠE: JERKO MARKOVINA*

Sve češće javne rasprave o egzodusu mladih i visoko obrazovanih kadrova iz Hrvatske počele su kao obavezan element sadržavati ideju da bi svi koji odlaze trebali vratiti dug društvu i sve ono što je uloženo u njih, a oni tako besćutno odnose preko granice. Ta je ideja loša i besmislena na više razina.

Zašto bi nas bilo briga?

Prvi je problem nebriga države i njezinih institucija za visoko obrazovane kadrove sve dok su u granicama Hrvatske. Reakcija se, očito, javlja tek onda kad se oni uhvate putovnice i jed-

Trebaju li mladi koji odlaze iz zemlje vratiti novac uloženi u njihovo obrazovanje?

nom nogom su izvan zemlje. Nebriga je sveprisutna – dok je trajao i još uvijek traje postupni pomor mladog znanstvenog kadra na našim sveučilištima, kojemu se ne nude opcije zaposlenja i napredovanja, nikoga nije bilo briga. Imamo državne agencije za svaku razinu obrazovanja, osnovno, srednje, visoko, strukovno, za odrasle... ali osim birokracije, još uvijek se čeka opravdanje postojanja tih institucija, koje ne nalaze načina da osmisle strategiju zadržavanja kvalitetnih ljudi u zemlji. Navodna zabrinutost se pojavi tek onda kad negodovanje javnosti preraste u nešto što se ne može lako ignorirati, kao što su se ignorirali svi pokušaji mladih znanstvenika da upozore na očajno stanje stvari. Ako se već vodi toliko računa o novcu uloženu u obra-

zovanje pojedinaca koji odlaze, sasvim bi bilo opravdano upitati čime su Agencije i Ministarstvo zaslužili ogromna sredstva koja se troše na njihovo postojanje. Ako državne institucije većinom nisu zainteresirane za sustav koji bi trebali voditi i poboljšavati, zašto bi nekoga tko traži svoj put i uspjeh izvan granica države trebalo biti briga?

Tko je platio naše obrazovanje?

Druga je razina besmisla naglašavanje „besplatnog“ obrazovanja koje na kraju, izgleda, ipak treba platiti u slučaju odlaska iz zemlje. Trebalo bi postići dogovor: je li u Hrvatskoj obrazovanje besplatno, besplatno samo za one koji ostaju u Hrvatskoj ili uopće nije besplatno? Naravno, besplatnost je iluzija – svaka usluga države, bilo

to obrazovanje, zdravstvo, socijala, se plaća, izdvajanjem svakog od nas. Država ne stvara nikakav prihod osim onog koji građani sami uplate u zajedničku blagajnu kroz davanja, a državni aparat taj zajednički novac građana samo usmjerava u razne svrhe. Znanost i obrazovanje u toj podjeli često izvlače deblji kraj, pa većina novca završi u pukom održavanju hladnog pogona agencija, ministarstva i postojanja škola i fakulteta, a stvarnih ulaganja u samu znanost i ljude koji je trebaju nositi i razvijati ima vrlo malo. Dodatno, većina nas smo u velikoj mjeri, kroz različite vrste davanja, zapravo isplatili vlastito školovanje.

Zahtjev da se one koji pomišljaju na odlazak treba zadržati administrativnim mjerama (ugovorima, novčanim kaznama) oslikava

žalostan pristup planiranju i javnim politikama u Hrvatskoj. Naravno da je uvijek lakše napisati nekoliko ograničavajućih stavki ugovora i kaznene odredbe zakona ili pravilnika nego osmisliti politiku po kojoj bi mladi htjeli ostati u Hrvatskoj. Puno je teže osigurati uvjete za dobar rad, poticajnu okolinu i atmosferu za kreativnost kvalitetnih kadrova nego zabraniti, naplatiti kaznu, obeshrabriti...

Odljev nije problem ako imamo doljev

Ako bi se problemu pristupilo na pozitivan način, za početak shvaćanjem da je vrlo korisno uputiti mlade ljude na odlazak u inozemstvo, na studij ili rad na nekoliko godina, kako bi sakupili znanja i iskustvo na mjestima koja su u svjetskom vrhu u njihovim

područjima, jer se različite stvari rade najbolje na različitim mjestima na svijetu.

Zatim, shvaćanjem da zaista nije realno očekivati da će se svi vratiti, ali to nije ni loše, jer ti ljudi mogu biti 'ambasadori' Hrvatske u inozemstvu i poveznica za nova znanstvena umrežavanja iz Hrvatske prema vani i obrnuto. Nadalje, uvidom da nije problem samo u odljevu, već u nedostatku 'doljeva' mozgova, jer naš cilj mora privući što više pametnih ljudi širom svijeta u neke naše buduće kompetitivne centre izvrsnosti u određenim područjima, a kad bi se to dogodilo, odljev ne bi bio više toliko kao danas, kao ni toliko problem.

Ako student potpiše ugovor - kao kod stipendija koje obavezuju odraditi dio karijere na određenom mjestu - koji bi bio transparentan i egzaktni i koji bi osiguravao radno mjesto za koje se obračunava, penalizacija za odlazak vani bi imala smisla. No, u slučaju vraćanja novca apstraktnoj 'Hrvatskoj' baš i nema, jer nitko ne želi niti bi trebao potrošiti najproduktivnije godine svog života na hrvanje sa sustavom koji je sam sebi svrha.

*Projektni savjetnik, European Research Council

Ne tražimo ni od koga odricanje od povlastica, već jasno definiranje pravila igre

RAZGOVARAO:
TOMISLAV ČIZMIĆ MAROVIĆ

O glavnim problemima mladih znanstvenika u Hrvatskoj razgovaramo sa Sanjinom Marionom, predsjednikom Mreže mladih znanstvenika.

Koji su, po vašem mišljenju, najvažniji zaključci ankete koju ste proveli među doktorandima?

Iako je detaljna znanstvena analiza ankete u postupku, možemo odmah donijeti nekoliko važnih zaključaka, uzimajući pritom u obzir činjenicu da do sada prikupljeni podaci uključuju samo Sveučilište u Zagrebu. No, prema našim informacijama, slično je i drugdje. Glavni problemi su loši uvjeti rada, koji su jasna posljedica niskih izdvajanja za znanost i visoko obrazovanje - nemogućnost pristupa bazama časopisa, nedostatak financija i vremena za stručna usavršavanja, problemi u odnosu s mentorom... Pri tome je važno istaknuti da su mladi znanstvenici svjesni teške ekonomske situacije te ne pokazuju da su im materijalna primanja najvažnija. Rezultati ukazuju i na neprikladnost doktorskih programastjecanju vještina korisnih u budućem znanstvenom radu te poduzetničkim aktivnostima. Naravno, tu postoji nezadovoljstvo cijenom i načinom provedbe doktorskih studija, naročito od ispitanika koji sami financiraju doktorat. Također, na naše veliko iznenađenje, doznali smo da čak dvije trećine mladih znanstvenika angažiranih u nastavnom radu godišnje održava daleko više nastave od normi propisanih Kolektivnim ugovorom. Stoga postavljamo pitanje održavanja kvalitete znanstvenog i nastavnog rada tih ljudi. U uzorku ispitanika zaposlenih u akademskom sektoru, od njih 550, 200 ističe ugovor o radu u iduće dvije godine. Ako ekstrapoliramo te podatke, postaje jasno da dinamika trenutnog zapošljavanja u znanstvena zvanja ne može pratiti broj ljudi koji ostaju bez ugovora. Očito je da će oni svoju budućnost morati potražiti u privatnom i javnom sektoru ili izvan Hrvatske. Nitko ne kaže da svi moraju ili mogu ostati trajno zaposleni u akademskom sustavu, no prosječno je u doktoranda koji je studirao na teret države uloženo oko 100 tisuća eura. I mladi doktor znanosti i porezni obveznici zaslužuju da se to ulaganje i taj inovativni potencijal iskoristi za razvoj Hrvatske. Educirajmo

Smatramo kako bi korist za cijelu akademsku zajednicu, a i društvo, bila veća kad bi se jasno definirala očekivanja od svih u sustavu

te ljude da se mogu uključiti u gospodarstvo i povećati inovativnost našeg društva. U protivnom ih tjeramo da rade posao za koji se nisu obrazovali ili da napuste državu. U oba slučaja radi se o razbacivanju novca.

Na kakav način akademska vodstva reagiraju na probleme s mladim znanstvenicima na koje vi upozoravate?

Nismo zadovoljni brzinom kojom se promjene događaju jer dionici u sustavu mlade ne shvaćaju dovoljno ozbiljno. Teško je raditi na promjenama kad ste svjesni da će rezultate osjetiti tek generacije nakon vas. Mismo uvijek spremni razgovarati te u dobroj namjeri ukazati na problem i predložiti rješenje i jasno nam je da se ne mogu svi prijedlozi uvažiti, no puno znači kad dobijete makar i obrazloženje, što često nije slučaj.

Postoji li otpor u starijem dijelu akademske zajednice da se odrekne dijela povlastica na račun mladih znanstvenika?

Mi ni od koga ne tražimo da se odrekne svojih povlastica. Smatramo kako bi korist za cijelu akademsku zajednicu, a i društvo, bila veća kada bi se jasno definirala pravila igre te očekivanja od svih u sustavu. Mislim da neki zaboravljaju da su današnji doktorandi i posljedoktorandi njihovi budući suradnici te da je ulaganje u mlade i ulaganje u njihovu budućnost. Jasno je da u sustavu postoji mogućnost za neka preslagivanja koja bi otvorila mjesta mladima, npr. ukidanje prakse automatskog produžavanja ugovora nakon navršene 65. godine života. Znamo da postoje izvrsni znanstvenici koji usprkos svojim godinama podižu kvalitetu svojih sredina. No, ne možemo vjerovati da takvih ima 500 na nivou Hrvatske. Naravno, svakome tko želi nastaviti znanstveni rad i nakon umirovljenja treba to i omogućiti.

Što bi trebalo napraviti kako bi se odgovorne u akademskoj zajednici primoralo na dijalog? I tko bi to trebao i mogao napraviti?

Akademska zajednica mora kroz diskusiju sama doći do konsenzusa što želi od mla-

dih. Na državi je pak da pokazuje veću brigu za obrazovanje i znanost. Počevši od uvažavanja tih struka, pa do povećavanja izdvajanja nužnih za kvalitetan rad. Po potrebi bi država trebala i prisiliti akademsku zajednicu na reforme, ali za razliku od do sada, promišljeno i planski.

Koliko su naši doktorski studiji 'vrijedni' u smislu prilagođenosti tržištu rada budućih doktora?

Sam rad na doktoratu je itekako vrijedan. No, doktorski studiji ne prate zahtjeve tržišta rada, a po našoj anketi, često ni trendove u znanosti. To rezultira time da mladi velik dio vremena utroše na stjecanje znanja koja kasnije ne upotrebljavaju. Glavna vrijednost doktorata je u tome da stvara ljude koji su sposobni samostalno prepoznati i riješiti nove i kompleksne probleme. No, kako bi poduzetnik mogao iskoristiti takvu osobu ona mora imati skup vještina kojima se može uključiti u rad njegove tvrtke šire od istraživanja i razvoja. To su opće korisne vještine koje bi se trebale stjecati za vrijeme doktorata, a koje se kasnije mogu prenijeti u npr. privatnu tvrtku. Riječ je o timskom radu, menadžiranju vremena i projekata, pisanju projekata, umrežavanju itd. Naša sveučilišta za sada ne provode sustavnu edukaciju u tom smjeru makar su u zadnjih nekoliko godina učinili prvi koraci. Većina mladih doktora znanosti prekasno

postane svjesna svoje perspektive za zapošljavanje. Velika je tu odgovornost na mentorima i institucijama koji često ne daju jasnu informaciju o broju očekivanih radnih mjesta te namjerama za zapošljavanje. Doktorandi bi već pri upisivanju doktorata trebali planirati svoje moguće karijerne pravce, no to je nešto što bi sustav trebao poticati. Praksa u mnogim poznatim inozemnim sveučilištima je da doktorandi naprave osobni plan razvoja ka željenoj ili vjerojatnoj karijeri koji se onda integrira s doktorskim programom.

Što je razlog da doktorski studiji kod nas traju nekoliko godina duže nego na Zapadu?

Prije svega to što doktorski program tretiramo kao "studij", a ne kao profesionalnu aktivnost. Nemoguće je, kao što je to slučaj u Hrvatskoj, u sklopu doktorata imati sustav velikog broja kolegija koji u stopu prati najnovije trendove u znanosti. Kon-

cept dokorskog studija koji je orijentiran na nastavu i ispite se samo nastavlja na diplomatske studije i nije prilagođen samostalnom i kreativnom radu. Našim doktorandima u prosjeku treba oko 3-4 godine više za doktorat nego li kolegama na Zapadu, i uzrok tome je upravo vrijeme koje naši doktorandi uglavnom gube na nastavni dio dokorskog programa i administraciju.

Na zapadu su rano prepoznali da krutom sustavu nema mjesta u brzo napredujućoj znanosti. Doktorandi svoje obaveze prema doktorskom programu odraduju s fokusom na znanstvenom radu i budućoj karijeri. Velik dio obaveza se rješava sudjelovanjem na međunarodnim ljetnim školama i skupovima specijaliziranim za njihovo područje rada. Time se doktorand može koncentrirati na svoju zadaću i biti produktivniji. Naravno uvijek postoje specifičnosti nekih područja istraživanja, npr. u humanističkim znanostima, gdje stvari funkcioniraju drugačije pa ne smijemo generalizirati modele bazirane u prvom redu na tehničkim i prirodnim znanostima.

Kako komentirate podatke da smo po broju doktora znanosti iznad europskog prosjeka, dok istodobno ne možemo integrirati te osobe u gospodarstvo?

Očito je riječ o promašenoj prilici. Po inovativnosti je naše gospodarstvo na začelju Europske unije. Očito imamo potencijal

u obliku velikog broja novih doktora znanosti, no ništane činimo kako bismo ih iskoristili. Npr., ulaganje u istraživanje i razvoj u susjednoj Sloveniji iznosi oko 3% BDP-a, što je čak iznad europskog prosjeka (Europa ima za cilj u idućih 5 godina dosegnuti 3%), dok mi kaskamo s oko 0,75%. Istraživanje i razvoj, temeljna kompetencija doktora znanosti, omogućuje povećanje inovativnosti društva, a samim time i zdravlje gospodarstvo. Da bismo to postigli, nužne su mjere koje doktore znanosti približavaju privatnim tvrtkama. Za početak, porezne olakšice za zapošljavanje doktora znanosti te mogućnost poslijedokorskog usavršavanja izvan akademske zajednice. Od Sveučilišta smatramo da treba doktorandima omogućiti pristup edukaciji u prenosivim vještinama te ih jasno obavijestiti o njihovoj perspektivi u znanosti. Veliki je problem što se kod nas staž izvan akademske zajednice gleda kao mana u znanstvenoj karijeri, dok je preporuka Europske unije da se on smatra prednošću i potencijalnom koristi za akademsku zajednicu.

Biste li potencijalnim doktorandima savjetovali doktorat u Hrvatskoj?

Odgovor ovisi o gledištu. S gledišta pojedinca, bolje je raditi doktorat u inozemstvu. Doktorat traje kraće te su stečene vještine u većini zapadnih zemlja prepoznate od poslodavaca. Također, postoje i privatne tvrtke koje prepoznaju i zapošljavaju doktore znanosti. Sa strane interesa našeg društva, nije dobro da nam najobrazovaniji bježe izvan države bez perspektive za povratak.

Ako dovoljno ljudi ne ostane u Hrvatskoj te ne krene poticati na promjene, nećemo daleko dogurati.

Sanjin Marion

studenti

SOCIOLOŠKI PORTRET hrvatskih studenata

PIŠE: **PROF. VEDRANA SPAJIĆ-VRKAŠ**, FILOZOFSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Rukopis *Sociološki portret hrvatskih studenata* empirijsko-istraživačka je monografija u kojoj je urednica dr. sc. Vlasta Ilišin objedinila tekste još šest autora pripremljene na temelju ekstenzivnog znanstveno-istraživačkog projekta *Hrvatski studenti u europskom kontekstu: društvena elita u nastajanju*. Istraživanje je provedeno 2010. godine u sklopu znanstveno-istraživačke djelatnosti Instituta za društvena istraživanja u Zagrebu na reprezentativnom uzorku od 2000 ispitanika sa svih sedam hrvatskih sveučilišta, polaznika svih relevantnih sveučilišnih programa i sudionika svih pet godišta studija usklađenih prema Bolonjskom procesu.

Potreba za visokoobrazovanim ljudskim resursima

Cilj projekta bio je utvrditi mišljenja i stavove studenata o nizu društvenih, političkih, kulturnih i drugih tema koje čine dio njihova privatnog, javnog i profesionalnog života, kako bi se odgovorilo na središnje pitanje o tome jesu li i u kojoj mjeri današnji studenti, shvaćeni kao elitni segment populacije mladih, spremni i pripremljeni preuzeti aktivnu i produktivnu ulogu u razvoju hrvatskog društva u kontekstu mnogobrojnih i isprepletenih izazova s kojima se Hrvatska, Europa i svijet suočavaju.

U vrijeme provedbe istraživanja taj je kontekst, kako se u uvodu pojašnjava, bio obilježen dvama desetljećima tur-

SOCIOLOŠKI PORTRET HRVATSKIH STUDENATA, uredila Vlasta Ilišin, autori/ce: D. Bouillet, A. Gvozdanović, V. Ilišin, M. Kovačić, D. Potočnik, F. Radin, H. Štimac Radin; 388 str., 130 tablica, 59 grafikona, 480 citiranih referenci

bulentne demokratske tranzicije Hrvatske, koju u početku usporava rat, a potom, s jedne strane, gospodarska stagnacija potaknuta krajnje problematičnim projektom pretvorbe i privatizacije društvenog bogatstva koji uzrokuje drastičan pad standarda velike većine građana i, s druge strane, stalno prisutan ishitren sukob između potrebe za jačanjem demokratskih institucija i zahtjeva za očuvanjem nacionalnog identiteta i tradicije.

To je također i vrijeme kad se Hrvatska intenzivno priprema za ulazak u Europsku

uniju i kad dugogodišnja gospodarska stagnacija polako prelazi u gospodarsku krizu koja pogađa Europu i svijet.

Homogena i sve ekskluzivnija skupina

S obzirom na to da se u takvim okolnostima razvijena demokratska društva, koja se istovremeno konstituiraju i kao društva proizvodnje konkurentnog znanja, okreću visokoobrazovanim ljudskim resursima, sasvim je razumljivo da su se urednica ove studije i njezini suradnici zainteresirali za slične potencijale hrvatskih studenata, tim više što su taj

segment populacije istraživali dugi niz godina kao dio cjelovitih istraživanja mladih.

Iako se naslovom ispravno sugerira sociološki pristup mladima, riječ je o interdisciplinarnim tekstovima u kojima se dominantni sociološki diskurs stalno isprepleće s politološkim i kulturološkim interpretacijama, što pridonosi cjelovitosti i zgusnutosti odbranog analitičko-interpretativnog obrasca. To je zamjetno u svih 13 poglavlja u kojima se detaljno analiziraju i interpretiraju studentski odgovori raspoređeni u sljedeće cjeline: obiteljski život, socijalni status, prednosti i nedostaci sustava visokog obrazovanja reformiranog prema bolonjskim pravilima, profesionalne aspi-

racije i odnos prema radu, socijalni kapital, odnos prema etnicitetu, odnos prema politici, viđenje problema i potencijala svoje generacije, stavovi o ravnopravnosti spolova i političkoj participaciji, slobodno vrijeme i interesi, položaj u umreženom društvu i rizična ponašanja.

Iz obilja podataka o kojima se u studiji raspravlja proizlazi da su hrvatski studenti u, odnosu na ukupnu populaciju hrvatske mladeži relativno homogena i po svojim socioekonomskim obilježjima sve ekskluzivnija skupina. Razlike među njima prvenstveno proizlaze iz znanstvenog područja i sveučilišta na kojemu studiraju, što u odnosu na potonje sugerira utjecaj regionalnih posebnosti koje se pokazuju kao važan čimbenik diferencijacije među mladima općenito. Riječ je većinski o urbanoj mladeži koja dolazi iz gimnazija i studira u Zagrebu, čiji su očevi visokoobrazovani i profesionalno solidno pozicionirani, koji žive u obiteljima s više od dvije prosječne plaće i koji studiraju na teret roditelja.

Usporedbom s ranijim istraživanjima, koje je urednica ove studije provodila 1999. i 2004., pokazuje se da je među njima sve veći broj žena i stanovnika regionalnih centara, a sve manje ruralne mlade populacije ili onih čiji su roditelj istanovnici sela. Sljedećom toga autori zaključuju da je na djelu socijalna reprodukcija najobrazovnijih slojeva, da mladima niže obrazovanih roditelja uspon na društvenoj ljestvici sve ograničeniji i da obrazovanje postaje snažan čimbenik društvenog raslojavanja u Hrvatskoj. Naime, kako se ističe u studiji, šanse za upis na fakultet mladih čiji roditelji imaju niži stupanj obrazovanja „danas su nekoliko puta manje nego 1999. godine, kad su te šanse za obje kategorije mladih bile podjednake“.

Prizemljeni i zbunjeni

Međutim, socioekonomska i obrazovna privilegiranost velike većine reflektira se sigurno samo u zadovoljstvu vlastitim životom i, usprkos percipi-

ranim preprekama, optimizmu glede vlastite budućnosti. Tona treba čuditi s obzirom na to da su, kako istraživanje pokazuje, njihovi životni planovi iznenađujuće prizemljeni: većina ih se nakon studija jednostavno želi zaposliti i materijalno srediti, a drže da će im trud, znanje i položaj njihove struke smanjiti prepreke na tom putu. Prednost u zapošljavanju daju privatnom pred javnim sektorom, ali i pokretanjem vlastitog posla, većinski su spremni i na odlazak u inozemstvo, no istovremeno im nije jasno koje im kompetencije, osim komunikacijskih vještina, za sve to trebaju.

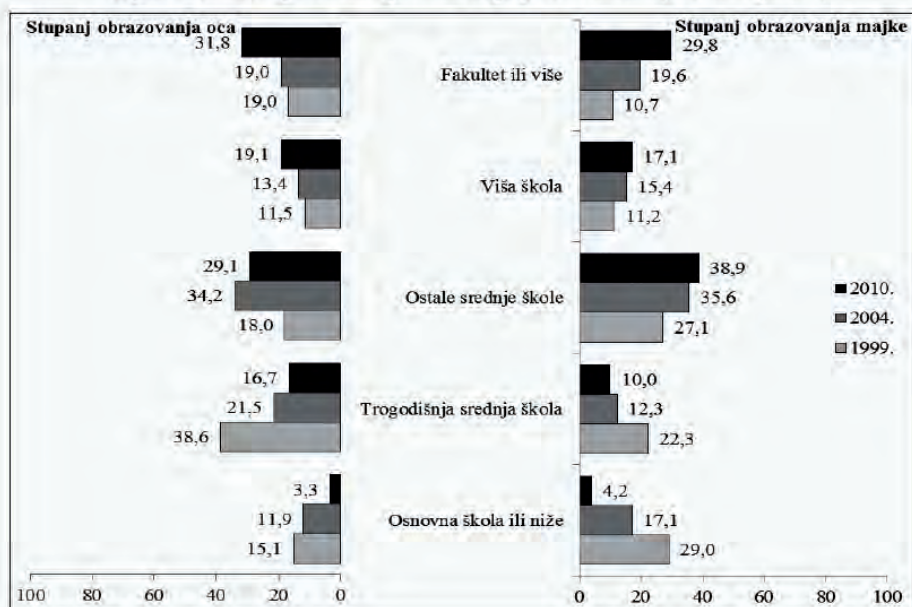
Pitanje kompetentnosti za određeni posao nije im jedina nepoznanica. Istraživanje otkriva studente kao zbunjenu skupinu oko niza važnih društvenih pitanja.

Rezignirani i deziluzionirani

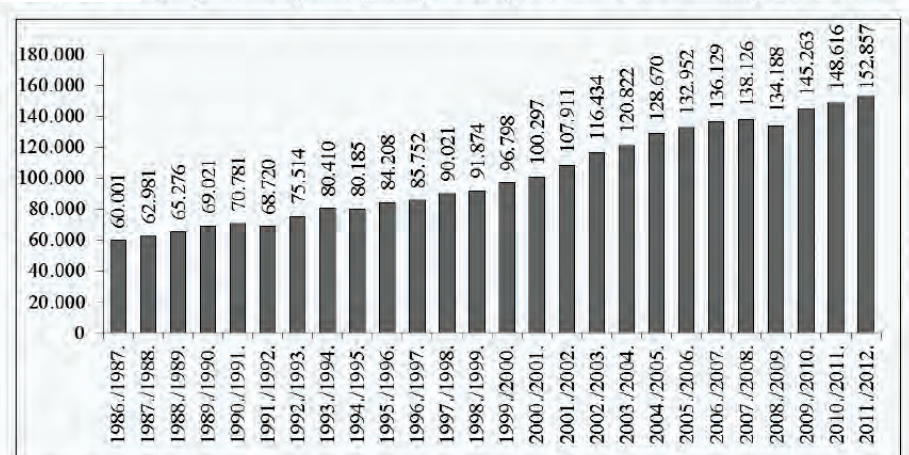
Primjerice, s jedne strane prihvaćaju sve liberalno-demokratske vrijednosti koje počinjavu na ideji slobode i neovisnosti pojedinca, otvoreni su prema drugim kulturama i svijetu, sve više se uključuju u političke stranke i građanski su sve aktivniji, osjetljiviji su na nerad, i nedisciplinu, kao i na mito i korupciju, odbijaju paternalizam koji ih društveno marginalizira, drže da predstavljaju važan društveni potencijal i izrazito su nezadovoljni svojom prisutnošću u hrvatskom političkom životu, a s druge su strane individualnu slobodu spremni podrediti komunitarnim idejama, distancirani su prema pripadnicima susjednih naroda, nemaju povjerenja u demokratske institucije, političke stranke i medije, ali ni u organizacije civilnog društva, rijetko volontiraju u zajednici, socijalno su sve neosjetljiviji, politički su pasivni, a bavljenje politikom vide kao „posao odraslih“ za koji nemaju dovoljno znanja pa postupno sve više naginju alternativnim oblicima društvenog i političkog angažmana.

U toj konfuziji, u kojoj ih društvo realno sve više marginalizira, a jedini im oslonac pruža obitelj, studenti se, kako

Komparativni prikaz stupnja obrazovanja roditelja (%)

Komparativni prikaz promjene broja studenata u Hrvatskoj 1986.-2012.

*Izvor: DZS

rezultati istraživanja dosljedno potvrđuju, sve više okreću pragmatičnim ciljevima i povlače u privatnu sferu života. Na vrhu njihove vrijednosne ljestvice smješteni su materijalni standard, privatnost i miran obiteljski život te uspješna karijera, dok se na dnu nalaze nacionalnost, medijski uspjeh i političko potvrđivanje. U vezi s tim se u izvještaju skreće pozornost na relativizaciju nekada najprihvaćenijih vrednota, ali i interesa, osobito onih koji su vezani za javni prostor te za kulturu, znanost i umjetnost, što autori objašnjavaju porastom antiintelektualizma te opadanjem životnog entuzijazma i zainteresiranosti za svijet izvan privatne sfere među ovom generacijom hrvatskih studenata.

Ukratko, današnji studenti, prema riječima autora, čine rezigniranu i deziluzioniranu skupinu koja ima sve manje vjere u društvene institucije i druge ljude, koja relativizira donedavno potpuno neupitne vrijednosti individualnog i društvenog života, koja gubi naglašeno zanimanje za pojave oko sebe i koja s manje entuzijazma participira čak i u aktivnostima dokolice.

U skladu s tim, autori izvode zaključak da današnji studenti svoj elitni položaj u populaciji mladih više duguju svom privilegiranom socijalnom statusu nego svojim sociokulturnim obilježjima, te da je njihovo prihvaćanje postmodernih demokratskih vrijednosti više manifestno nego življeno, što se dovodi u vezu s neodgovornošću i propustima svih socijalizacijskih čimbenika, osobito odgojno-obrazovnog sustava.

Poziv na otrežnjenje

Ova je studija prva cjelovita studija o hrvatskim studentima. Obiluje bogatstvom empirijskih podataka koji su izvrsno sistematizirani, minuciozno analizirani i interpretirani, logički povezani i znalački sumirani u zaključcima. Kao takva, ona predstavlja nezaobilazan znanstveno-informativni resurs za veliki broj istraživača, sveučilišnih nastavnika, djelatnika u javnim službama, građanskih aktivista i političara, odnosno svih onih koji smisao svog rada nalaze u dobrobiti mladih.

Nakon njezina čitanja ne može se ostati ravnodušnim na odnos prema mladima u hrvatskom društvu. No iako su rezultati više nego zabrinjavajući, ona nije studija očajja nego otrežnjenja i pozivanja na odgovornost kako bi se postojeći odnosi što prije promijenili u korist najvažnijeg segmenta populacije svakoga suvremenog društva.

U skladu s tim, držim da studiju što prije treba tiskati bez izmjena i učiniti je dostupnom svim relevantnim društvenim akterima i najširoj javnosti, uključujući sve skupine mladih.

Sigurnost je potrebna kako bi mladi mogli planirati vlastite živote

RAZGOVARALA:
ŽELJKA GODEČ

O tome kako buduća elita, mladi, plivaju u socijalnom, političkom i ekonomskom svijetu koji su im izgradili roditelji, ali i tome kako zamišljaju i žele graditi vlastiti, razgovarali smo s prof. dr. sc. Vlastom Ilišin, autoricom istraživanja iz kojeg se izrodila nedavno promovirana knjiga „Sociološki portret hrvatskih studenata.“

Kakav se, generalno, zaključak nameće o generaciji današnjih studenata?

Najkraće rečeno, suvremeni hrvatski studenti pokazali su se kao elita unutar omladinske populacije, ali više po svom socioekonomskom statusu negoli po sociokulturnim kapacitetima. Dobiiva se dojam da su pomalo rezignirani, ne pršte životnim entuzijazmom, „pate“ od pomanjkanja ambicioznih ciljeva. Iznenadujuće je opao interes za svijet oko njih u usporedbi s ranijim generacijama studenata, osobito za umjetnost i kulturu, znanost, znanstvena dostignuća i tehniku – baš ono što čini nukleus budućeg intelektualca. U padu je prihvaćanje svih individualnih vrijednosti, čak i participacija u aktivnostima slobodnog vremena, a raste relativiziranje svega. Kad to sve skupa zbrojite, nameće se zaključak da su današnje generacije studenata pomalo dezorijentirane i rezignirane.

Rezultati istraživanja definitivno su nas lišili iluzije o Hrvatskoj u kojoj svi imaju jednaka prava na studij, jer se pokazalo da su djeca boljeg imovnog stanja u privilegiranoj poziciji...

Da, rezultati su potvrdili ono na što upozoravaju kritičari: da su u samo desetak godina drastično smanjenje šanse za školovanje djece iz socijalno depriviranih obitelji. A još nam je istraživanje iz 1999. godine davalo razloga za optimizam: tada su, naime, jednake šanse za upis na fakultet imala djeca iz svih slojeva društva. Sada to više nije tako; čak 62 posto studenata potječe iz obitelji u kojima oba ili jedan od roditelja ima fakultetsku diplomu;

Ako usađujete u mlade da bi svi trebali biti poduzetnici, onda riskirate stvaranje generacije koja će biti jako razočarana jer neće svi moći biti poduzetnici, a pogotovo ne uspješni

Prof. dr. sc. Vlasta Ilišin, znanstvena savjetnica u Institutu za društvena istraživanja Ivo Pilar, diplomirala je i doktorirala na zagrebačkom Fakultetu političkih znanosti, a istraživanjima mladih i političkim elitama bavi se već 35 godina. Od stotinjak objavljenih radova ovdje ističemo autorske knjige i zbornike radova: Mladi na margini društva i politike (1999.), Mladi uoči trećeg milenija (2002.), Mladi: problem ili resurs (2007.), Mladi u vremenu krize (2013).

devet puta više djece visokoobrazovanih očeva i sedam puta više djece visokoobrazovanih majki imalo je šanse za studij za razliku od potomaka niže obrazovanih roditelja. To jasno pokazuje socijalnu reprodukciju najobrazovanijih slojeva hrvatskog stanovništva uz smanjivanje mogućnosti za socijalnu mobilnost djece niže obrazovanih roditelja, na temelju čega možemo zaključiti da je većina hrvatskih studenata privilegiranog socijalnog podrijetla.

To nije dobro za malu zemlju kao što je Hrvatska iz jednostavnog razloga što su sposobnosti ravnomjerno raspoređene neovisno o financijama, ali upravo zbog njihova deficita društvo ostaje osiromašeno za čitav rezervoar sposobnosti mladih ljudi. Taj bi hendikep valjalo amortizirati boljim sustavom stipendiranja koji bi akceptirao socijalne kriterije, a mi bismo onda mogli reći da stimuliramo jednakost obrazovnih šansi i doista sprečavamo da djeca lošijeg imovnog stanja osta-

nu izvan visokog obrazovanja.

Što je utjecalo na apatičnost hrvatskih studenata, na pojavu antiintelektualizma?

Trend širenja svojevrnog antiintelektualizma među studentima prisutan je i u drugim europskim zemljama. Primjerice, njemački su sociolozi zamijetili istu pojavu među tamošnjim studentima i skloni su odgovornost za širenje antiintelektualne klime pripisati bolonjskom procesu koji favorizira formu više od sadržaja, kao i površnost nauštrb studioznosti. Sama se ne mogu oteti dojamu da nije slučajno da je baš ova generacija studenata koja je ujedno i prva generacija bolonjaca (istraživanje je provedeno među prvih pet studentskih generacija reformiranih po bolonjskim pravilima), ona koja se u cijelosti školovala nakon 1990., tj. započela svoje obrazovanje nakon promjene društvenog i političkog sustava. Ali ono što je „ekskluziva“ suvremene generacije hrvatskih studenata jest to

da se na njima sve prelomilo: rat, kriza i promjena obrazovnog sustava! Nije slučajno da je baš ta generacija toliko različita od svih prethodnih. Kao da je sve protiv toga da stasa generacija mladih koja će kritički promatrati svijet oko sebe. Kritičnost ne znači negaciju svega, nego sposobnost meritornog propitivanja društva. **Bolonjski način studiranja već je doživio brojne kritike i sve se više govori o potrebi njegove reforme...**

Kod nas je većina promjena ostala kozmetičke prirode; dvosemestralni predmeti postali su jednosemestralni, što je nužno dovelo do redukcije gradiva i produkcije površnosti. Morat ćemo ozbiljno razmisliti zašto trogodišnji studij nitko nije doživio ozbiljno, ni studenti ni poslodavci nisu ga prepoznali kao priliku za stvaranje profesionalnog kadra. Umjesto da bolonjskim principom studija ostvarimo cilj ravnijeg ulaska u svijet rada visokokvalificiranog kadra, mi smo povećali dužinu studiranja koja nije urodila većom kvalite-

tom.

Kakvu su cijenu platili mladi u Hrvatskoj u specifičnim uvjetima hrvatske tranzicije?

Rat je ono što je imala Hrvatska a nisu druge zemlje u tranziciji i ta je činjenica umnogome pridonijela socijalizaciji mladih, pogledu na život i nepovjerenju. Rat je, osim patnji i stradanja, značio i odgodu demokratizacije društva, stvari su krenule u smjeru na kojemu je teško bilo korigirati negativnosti. Tu je i loša privatizacija koja je uzrokovala dugoročne ekonomske i socijalne probleme. Jedna od posljedica je i odnos građana prema poduzetnicima i zapravo je nepravredno reći kako u Hrvatskoj postoji antipoduzetnička klima. Zašto? Zato što je iskustvo tog poduzetništva bilo negativno. Naravno da postoje pozitivni primjeri, ali oni nisu dovoljni da bi se uspostavila ravnoteža. Kod nas je zavladała ideološka mantra da moramo razvijati poduzetnički mentalitet. Suvremeno društvo ne može opstati na samozapostavljanju. Ako usađujete u mlade da bi svi trebali biti poduzetnici, onda riskirate stvaranje generacije koja će biti jako razočarana jer neće svi moći biti poduzetnici, a pogotovo ne uspješni. To su zakonitosti tržišta. Tu je mantru jako teško uskladiti s onim što studenti primarno žele: miran obiteljski život i stabilan posao. A to nije neprirodno – očekivati socioekonomsku stabilnost, bez obzira što nas današnji ekonomisti žele uvjeriti kako je nesigurnost normalna. Nestabilni poslovi jako utječu na sve druge nestabilnosti: nestabilni poslovi ljude tjeraju na racionalizacije, kao što su odgađanje braka i rađanja vlastitog potomstva. Legitimna je želja mladih da budu sigurni da će moći raditi i napredovati uskladu sa znanjem i sposobnostima te da će moći osigurati zadovoljavajuću kvalitetu života sebi i svojoj obitelji. Dakle, sigurnost je potrebna kako bi mladi mogli planirati vlastite živote. Na koncu konca, smisao postojanja uređenog društva jest to da što veći broj ljudi živi sve bolje i da se svi oko toga potrudimo.

sveučilišni život

Marko Kovač s FESB-a doktorirao s temom otkrića i mjerenja Higgsova bozona

U srijedu 8. srpnja ove godine Marko Kovač, magistar fizike, znanstveni novak – asistent FESB-a, obranio je doktorski rad na Ecole Polytechnique u Parizu, jednoj od najprestižnijih francuskih visokoškolskih i znanstvenih ustanova, na temu otkrića i mjerenja Higgsova bozona. Rad i obranu najvišim je ocjenama ocijenila međunarodna komisija sastavljena od renomiranih svjetskih znanstvenika. Mentori doktorata kolege Kovača su dr. sc. Yves Sirois s Ecole Polytechnique i prof. dr. sc. Ivica Puljak s FESB-a.

Puni naslov doktorske disertacije kolege Marka Ko-

Francoisu Eglertu. Nakon ovih dokaza, kolega Kovač nastavio je rad na preciznim mjerenjima svojstva Higgsova bozona te su njegovi rezultati još dodatno potvrdili da se radi o čestici koja se izvršno uklapa u Standardni model fizike elementarnih čestica i njihovih interakcija, najkompletniju teoriju prirode koju danas imamo.

Izvrstan model razvoja znanosti

Najveći dio svojeg znanstvenog rada kolega Kovač je proveo u svojoj matičnoj instituciji FESB-u, dio u CERN-u, a jedan dio i na Ecole Polytechnique pokraj

Marko Kovač s mentorima

vača je “Mjerenje elektrona i ograničenja na spin-parnost i anomalna HVV vezanja Higgsovog bozona kroz svoj raspad u četiri leptona detektorom CMS”. Kolega Kovač započeo je rad na doktoratu u svibnju 2011. godine, a već je u srpnju 2012. godine vrlo aktivno sudjelovao u jednom od najvećih otkrića zadnjih desetljeća, otkriću Higgsova bozona. U ovom su otkriću direktno korišteni njegovi rezultati rada na rekonstrukciji elektrona. Odmah nakon otkrića novog bozona na CERN-u, najvažnije je pitanje bilo radi li se o Higgsovu bozonu ili je u pitanju neki drugi fenomen u prirodi.

Najkompletnija teorija prirode

Upravo je kolega Kovač, zajedno s ostalim članovima CMS kolaboracije, radio na ovom problemu i rezultat je njihova rada zaključak da su sva izmjerena svojstva novog bozona u skladu s pretpostavkom da se radi o Higgsovu bozonu. Upravo zbog ovog zaključka, 2013. godine dodijeljena je Nobelova nagrada za fiziku profesorima Peteru Higgsu i

Pariza. Ovom bismo prilikom posebno željeli zahvaliti Veleposlanstvu Francuske Republike u Zagrebu, koja je kolegi Kovaču dodijelila stipendiju za doktorski studij u Francuskoj. Suradnja između FESB-a i Ecole Polytechnique započela je, zahvaljujući najviše prof. dr. sc. Danielu Denegriju, prije 20 godina diplomskim radom kolege Ivica Puljka, nastavila se njegovim doktoratom, zatim doktoratom kolege Nikole Godinovića i Roka Pleštine, a nastavlja se upravo ovih dana novom stipendijom koju je dobio doktorand Toni Šćulac za doktorski studij na Ecole Polytechnique u listopadu ove godine.

Ovaj način suradnje – u kojem naši doktorandi provedu dio vremena na domaćim institucijama (u ovom slučaju na FESB-u), izvršavajući sve svoje obaveze, a zatim jedan dio na prestižnim međunarodnim institucijama kao što su CERN i Ecole Polytechnique – smatramo izvršnim modelom razvoja znanosti i istraživanja, kako na osobnom, tako i na institucionalnom planu.

IVICA PULJAK

‘Fizika i filozofija’ na PMF-u

Na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Splitu održan je 6. i 7. srpnja 2015. godine četvrti međunarodni skup interdisciplinarnog karaktera ‘Physics and Philosophy’, ove godine posvećen problemima vremena, prostora i prostor-vremena

PIŠE: DRAGAN POLJAK

Skup je održan u organizaciji triju sastavnica Sveučilišta u Splitu (Prirodoslovno-matematički fakultet – PMF, Filozofski fakultet – FFST i Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje – FESB) te Instituta za filozofiju iz Zagreba (IFZ). Predsjednik Organizacijskog odbora bio je prof. dr. sc. Franjo Sokolić (PMF), a članovi Organizacijskog odbora bili su Dragan Poljak (FESB), Berislav Žarnić (FFST), Gabriela Bašić (FFST), Ljudevit Hanžek (FFST), Luka Boršić (IFZ) i Ivana Skuhala Karasman (IFZ). U dva dana održano je dvadesetak izlaganja te predavljanje knjige *Physics and Philosophy* u izdanju Instituta za filozofiju.

Skup je otvoren jednoipol-satnim predavanjem uglednog francuskog fizičara i filozofa Jean-Marca Lévy-Leblonda sa Sveučilišta u Ni-

ci, Francuska, o poznatom *paradoksu blizanaca* iz Einsteinove teorije relativnosti. Sljedeće predavanje Tomislava Živkovića s Instituta *Ruder Bošković* (IRB) odnosilo se na detektiranje kvantnih transformacija u prostoru i vremenu. Matematičar Zvonimir Šikić s Fakulteta strojarstva i brodogradnje u Zagrebu održao je predavanje o svojim istraživanjima na temu specijalne teorije relativnosti. O prirodi (a)simetrije vremena u modeliranju fizikalnih sustava govorio je Dragan Poljak s FESB-a izlažući rezultate zajedničkih istraživanja s Mirkom Jakićem s FFST-a. Tonči Kokić s FFST-a održao je predavanje o predsokratском poimanju vremena. O simulacijama u fizici i inženjerstvu s primjenama na fizikalnu kemiju i termodinamiku u poslijepodnevnom programu predavanja su održali Aurelien Perera sa Sveu-

čilišta *Pierre and Marie Curie* u Parizu, Tomaž Urbič sa Sveučilišta u Ljubljani te Jadran Vrabec sa Sveučilišta Paderborn u Njemačkoj.

Prvi dan skupa završio je prezentacijom knjige *Physics and Philosophy* u izdanju Instituta za filozofiju. O knjizi, koja je zapravo zbornik desetak izabranih radova s druge konferencije *Physics and Philosophy* održane u Splitu u ljetu 2013. godine, govorili su Filip Grgić s IFZ-a i Dragan Poljak s FESB-a.

Komplementarnost fizike i filozofije

Drugi dan konferencije otvorio je Scott Walter sa Sveučilišta Lorraine u Francuskoj razmatrajući konvencionalizam prostor-vremena. Iscrpan prikaz koncepta prostora i vremena te postojećih modela u kozmologiji dao je Nevenko Bilić s IRB-a. Kozmološka teorija inflacije bila

je tema izlaganja Kristine Šekrst sa Sveučilišta u Zagrebu. O suvremenim filozofskim teorijama vremena govorio je Marko Uršić sa Sveučilišta u Ljubljani, dok su povijesno-filozofske aspekte vremena dotaknuli još Luka Boršić, Filip Grgić i Ivana Skuhala Karasman s IFZ-a. Završna riječ na zatvaranju skupa pripala je predsjedatelju skupa Franji Sokoliću s PMF-a i članu Organizacijskog odbora Berislavu Žarniću s FFST-a.

Među najvažnijim zaključcima ovog multidisciplinarnog skupa svakako je potreba za konstantnim dijalogom između prirodnih i tehničkih znanosti s jedne strane te društvenih i humanističkih s druge strane. Posebno je istaknuta važnost komplementarnosti i nadopunjavanja između fizike i filozofije u brojnim problemima koje ove dvije discipline razmatraju, svaka sa svoga stajališta.

Međunarodni znanstveni skup ‘Hrvatski put prema teritorijalnoj cjelovitosti’

Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu, Sveučilište u Zadru, Filozofski fakultet Sveučilišta u Mostaru, Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata te Hrvatski dokumentacijski centar Domovinskog rata u BiH organizirali su 26. lipnja Međunarodni znanstveni skup *Hrvatski put prema teritorijalnoj cjelovitosti*. Pokrovitelji skupa bili su predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović te Grad Split i Splitsko-dalmatinska županija. Priopćenja su podnesena u dvije sekcije, povijesnoj i vojno-geografskoj.

Povijesna sekcija

S. Mrduljaš: *Nastanak Republike Hrvatske i obrana njene cjelovitosti 1990-1995*; **V. Bartulović:** *Od priznanja do slobode – najvažnije akcije posljednje faze Domovinskog rata*; **A. Perković Paloš:** *Tudman i put prema teritorijalnoj cjelovitosti Hrvatske*; **M. Perić Kaselj, A. Vukić:** *Sjećanja na Domovinski rat: iz perspektive pripadnika hrvatske dijaspe i nacionalnih manjina*; **D. Mihaljević:** *Odnos hrvatske politike prema Hrvatima u BiH – od paternalizma do institucionaliziranja odnosa kroz zakonska rješenja*; **I. Miškulin:** *Međunarodna zajednica i vojne operacije Bljesak i Oluja*; **M. Pelić:** *Međunarodni položaj Republi-*

ke Hrvatske u kontekstu vojnih operacija 1995. godine; **A. Jakir:** *Odjeci vojno-redarstvene operacije Oluja u memoarima stranih državnika*; **H. Kačić:** *Optužba „Oluje“ za udruženi zločinački pothvat pred Haškim tribunalom nije osnovana*; **N. Grgurica:** *Carinska uprava u procesu uspostave teritorijalnog integriteta nakon akcija Bljesak i Oluja*; **V. Veselinović:** *Pravaši i 1995. godina*; **J. Jurčević:** *Percepcija hrvatskog Domovinskog rata u suštavi terminoloških, pojmovnih i interpretativnih manipulacija*; **Z. Podhraški Čizmek, N. Mihal Brandl, R. Ivanković:** *Koliko se slobodno, kojim modalitetima i da li u duhu povijesnih činjenica i istine Domovinski rat predstavlja u hrvatskim povijesnim udžbenicima odnosno budućim hrvatskim naraštajima. Perspektive i implementacija*; **S. Bekavac:**

Vojno-redarstvene operacije HV i HVO prikazane u udžbenicima za osnovne i srednje škole u Republici Hrvatskoj; **N. Madar:** *Oslobađanje Hrvatske 1995. u školskim udžbenicima*; **T. Đolnić, Ž. Primorac:** *Završetak Domovinskog i „narodno-oslobodilačkog“ rata u udžbenicima povijesti – komparativna analiza*.

Vojno-geografska sekcija

Ž. Karaula: *„Sjever i jug“ – Zapadna Slavonija i središnja Dalmacija u usporednom viđenju političkih prilika i ratnih operacija tijekom listopada – prosinca 1991. godine*; **H. Heštera, D. Rede:** *GIS analiza zapadnoslavonskog ratišta tijekom Domovinskog rata krajem 1991. godine*; **M. Jakić:** *Priilog istraživanju etničke i demografske strukture naselja Knin tijekom 20. stoljeća*; **M. Sabolo-**

vić: *Demografska obilježja prostora Zadarsko-kninske županije u međupopisnom razdoblju 1991.-2001.*; **Ž. Seretinek:** *Razbijanje pomorske blokade Jadrana i značaj operacije HRM od 14. – 16. 11. 1991.*; **M. Lozančić, S. Zdilar:** *Južna Hrvatska u kontekstu geostrategije srbijanske agresije*; **J. Vujić:** *Značenje kognitivno-informacijskog ratovanja u kontekstu Domovinskog rata i suvremenih „pravednih ratova“*; **T. Šulj:** *Zakašnjeli pokušaj preustroja srpskih oružanih snaga između Operacija Bljesak i Oluja*; **Z. Matić:** *Vojno-redarstvena operacija „Bljesak-1“*; **Ž. Raguz:** *Federacija BiH i Splitska deklaracija kao neki od preduvjeta za oslobađanje RH u vojno-redarstvenoj operaciji Oluja*;

J. Maras Kraljević, D. Štefančić: *Planovi za stvaranje jedinstvene Srpske države tijekom 1995. – prikaz kroz srpske dokumente i tisak*; **A. Nazor:** *Srpski izvori o vojno-redarstvenoj operaciji Oluja*; **I. Madnić:** *Srbijanska strateška nekompetentnost i VRO „Oluja“ 1995*; **J. Čerina:** *134. domobranska pukovnija u vojno-redarstvenoj operaciji Oluja*; **I. Matijević:** *Oslobađanje Škabrnje u vojno-redarstvenoj operaciji „Oluja“ 1995*; **M. B. Matković:** *Brijunski sastanak i sadržaj transkripta o vojnoj operaciji Oluja*.

Emeritusi ZagrebOsijek

Kalman Žiha
s Fakulteta strojarstva i
brodogradnje

Amir Hamzić
s Prirodoslovno-matema-
tičkog fakulteta

Tihomir Hunjak
s Fakulteta organizacije i
informatike

Zvonimir Lauc
s Pravnog fakulteta

Redovni
profesori
hrvatskih
sveučilišta

Pula

Marija Bušelić
izabrana u trajno zvanje
redovite profesorice u
području društvenih zna-
nosti, polje
ekonomija, grana
opća ekonomija

Valnea Delbianco
izabrana u zvanje
redovite profesorice -
prvi izbor u području
humanističkih znanosti,
polje filologija,
grana kroatistika

Rijeka

Želimir Hladnik
izabran u zvanje reodvi-
tog profesora na vrijeme
od pet godina za umjet-
ničko područje, polje
likovne umjetnosti, grana
kiparstvo

Zdravko Milić
izabran u zvanje redovi-
tog profesora na vrijeme
od pet godina za umjet-
ničko područje, polje
likovne umjetnosti, grana
slikarstvo

Vinko Tomas
izabran u trajno zvanje
redovitog profesora u po-
dručju tehničkih znanosti,
polje tehnologija prometa
i transport, grana
pomorski i riječni promet

Viktor Sučić
izabran u zvanje redovi-
tog profesora na vrijeme
od pet godina za područje
tehničkih znanosti,
polje elektrotehnika,
grana elektronika

Saša Zelenika
izabran u trajno zvanje
redovitog profesora u
području tehničkih
znanosti, polje
strojarstvo, grana opće
strojarstvo

Roberto Žigulić
izabran u trajno zvanje
redovitog profesora u
području tehničkih
znanosti, polje temeljne
tehničke znanosti, grana
tehnička mehanika

Marko Čanađija
izabran u trajno zvanje redo-
vitog profesora u području
tehničkih znanosti, polje
strojarstvo, grana opće stro-
jarstvo (konstrukcije) i polje
temeljne tehničke znanosti,
grana tehnička mehanika

Domagoj Lanc
izabran u zvanje redovi-
tog profesora na vrijeme
od pet godina za
područje tehničkih zna-
nosti, polje strojarstvo,
grana tehnička
mekanika

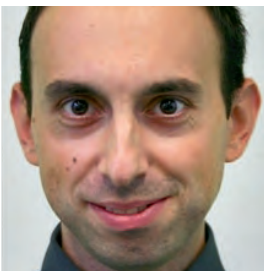
Ivica Šegulja
izabran u trajno zvanje
redovitog profesora
u području tehničkih
znanosti, polje tehnolo-
gija prometa i transport,
grana pomorski i riječni
promet

Ante Bukša
izabran u zvanje redovitog
profesora na vrijeme od
pet godina za područje
tehničkih znanosti, polje
tehnologija prometa i
transport, grana pomorski
i riječni promet

Anica Trp
izabrana u trajno zvanje
redovite profesorice u
području tehničkih
znanosti, polje strojar-
stvo, grana procesno
energetsko strojarstvo

Kristian Lenić
izabran u zvanje redovi-
tog profesora na vrijeme
od pet godina za pod-
ručje tehničkih znanosti,
polje strojarstvo, grana
procesno energetsko
strojarstvo

Axel Luttenberger
izabran u trajno zvanje
redovitog profesora u
području društvenih
znanosti, polje pravo,
grana pomorsko i
općeprometno pravo

Božana Knežević
izabrana u zvanje re-
dovite profesorice na
vrijeme od pet godina za
područje humanističkih
znanosti, polje filologija,
grana anglistika

Osijek

Goran Kušec
izabran u trajno zvanje
redovitog profesora u
području biotehničkih
znanosti, polje
poljoprivreda
(agronomija)

Dragan Primorac
izabran u trajno zvanje
redovitog profesora u
području biomedicine
i zdravstva, polje
kliničke medicinske
znanosti

Anđelko Opačak
izabran u trajno zvanje
redovitog profesora u
području biotehničkih
znanosti, polje
poljoprivreda
(agronomija)

Mira Lulić
izabrana u zvanje
redovite profesorice –
prvi izbor u području
društvenih znanosti,
polje pravo

Karlo Višaticki
izabran u zvanje redovi-
tog profesora –
prvi izbor u području
humanističkih znanosti,
polje teologija

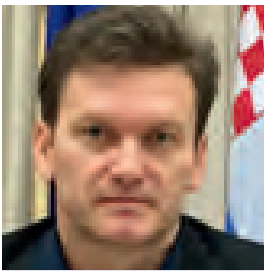
Ivan Bielen
izabran u naslovno
zvanje redovitog
profesora u području
biomedicine i zdravstva,
polje kliničke
medicinske znanosti

Hrvoje Lepeduš
izabran u zvanje
redovitog profesora –
prvi izbor u području
prirodnih znanosti,
polje biologija

Zoran Baus
izabran u zvanje redovi-
tog profesora – prvi izbor
u području tehničkih
znanosti, polje elektro-
tehnika

Zdenko Lončarić
izabran u trajno zvanje
redovitog profesora u po-
dručju biotehničkih zna-
nosti, polje poljoprivreda
(agronomija)

Vlatko Marušić
izabran u trajno zvanje
redovitog profesora u
području tehničkih
znanosti, polje
strojarstvo

Tomislav Klapec
izabran u trajno zvanje
redovitog profesora u
području biotehničkih
znanosti, polje
nutricionizam

Nada Parađiković
izabrana u trajno zvanje
redovite profesorice u
području biotehničkih
znanosti, polje
poljoprivreda
(agronomija)

Neven Henigsberg
izabran u naslovno zva-
nje redovitog profesora
u području biomedicine i
zdravstva, polje
kliničke medicinske
znanosti

Goran Rem
izabran u trajno zvanje
redovitog profesora
u području
humanističkih znanosti,
polje filologija

Literarni natječaj Universitas

Na natječaju za maturante na temu Pupačićeva stiha *Evo me, moj svijete, na raskršću tvome i mome*, sudjelovalo je 52 učenika iz 33 srednje škole iz 25 hrvatskih gradova

PRVA NAGRADA:
Ante Andabak,
s mentoricom
Goranom Matić,
iz Prve gimnazije u
Splitu

ANTEANDABAK:

Evo me, moj svijete, na raskršću tvome i mome

...Na pola našeg životnoga puta
u mračnoj mi se šumi noga stvori
jer s ravne staze skrenuvši zaluta...

Tako je nekako Dante skrenuo sa puta i krenuo ususret raznoraznim raskrižjima koja su ga čekala u toj *Božanstvenoj komediji*. Tko se tu kome ruga? Mi Bogu ili on nama? A moj Boccaccio, ne izvlači se sad s tim da je komedija prije označavala bilo koje djelo koje nije bilo napisano na latinskom; komedija je komedija, humor je humor, pravo ime si dao, a i taj humor; jedno slovo manje i eto ti umora, par slova dodanih i eto umorstva. Zašto da se pravimo da u jeziku ima slučajnosti? Nema.

Ruganje je sve to, i ovo raskrižje ispred mene, kako a da se ne smijem. Incipit vita nova, to mi putevi koji mi se nude kao dame lakoga morala u amsterdamskim izlozima šapću. Svaki put se trudi uvjeriti me u renesansu duha koja čeka na mene, ako ih samo odaberem i do kraja odšetam. Evo me, moj svijete (rado te ne bih svojatao, ali mi solipsizam i egoizam ne daju nego da te posvojim), na raskršću tvome i mome. Na jednom od onih raskršća na koje se prečesto bane, skoro pa i neizbježno.

Osamnaestogodišnjak, privodi srednju školu kraju, i sada se morao kao baciti negdje, izabrati nešto, poći nekim putem. A mnogi su puti, ne mogu ih sve ni izbrojati, i presjecaju se i previjaju i palučaju, ne mogu a da me ne podsjetite na Medužinu trajnu, zmijska legla i guje što se maze hladnokrvno; ne vjerujem da su zle nešto naročito, drugačije naprosto ne mogu i ne znaju biti, u toj komediji Bog im je dao ulogu zlikovca, ali one su još i dobro prošle, ima i gorih uloga, puno gorih; dijete toga boga biti isto nije baš mačji kašalj, a ni *mačor* nije lako biti ako imaš bijelu mrlju što posjeća na omču.

Tako, eto, neću ni ova raskrižja sa pripadajućim putevima suditi prestrogo, kako su diš bit češ suđen. Svi ste vi super, bravo za sve nas. Nego, koji put da odaberem, dva se račvaju. Mogu se praviti Englezom, biti fin i pristojan, buržoaski izbjeći implikacije koje će Lijevi i Desni put izazvati, ali, eto, neću. Gledam malo na lijevo, par loših i ismijanih ideologa i despota, par olinjalih spomenika. Malo dalje, iza velike glave buldoga Marxa obdarenog merlinovskom bradom, vire mi dragi i zaboravljeni, Bakunjin, Kropotkin, anarhisti, Durruti i Makho, Emma Goldman i izglednije feministkinje koje su štrajkale gladu puno prije ratnih zločinaca.

Na desno ni ne gledam, alergičan sam na prah, a tamo je toliko pogrešnih nacionalnosti i pripadnosti do temelja spaljeno, i tamo tako rado citiraju ono da je čovjek prah i da će se u to vratiti, alergičan sam na prašinu, ne zamjerite mi što ne mogu tamo kročiti. No pustimo politiku, zbog nje se zapjenim ko promučkana kola i pobješnjela lisica. Ajmo se vratit na to da sam osamnaestogodišnjak, odavno istrgnut iz Holdenova zagrljaja, nije me uspio uvjeriti da će mi ako ostanem u Nigdjezemskoj biti bolje nego u već spomenutoj Holandiji.

Osamnaestogodišnjak (ako ponovim to još jedanput, možda i prestanem biti na ovim mukama i raskrižjima) koji ne zna gdje će sa sobom. Svijet je pun mladih i nadobudnih koji se otimaju i lakte, gurkaju kao srednjovječne mame na šalterima kada pokušavaju pridići potrebnu potvrdu za svoje ljubljene sinove (tako još birokratski mogu da kupe koji zagrljaj, od odavno prerasle mladunčadi svoje, Vesna moja, bolje da nisi radala, ne isplati se biti mati čovjekova čak i kad se čakija s njim aktivno ne brati).

Isto ću tu ja? Ja koji bih htio da budem neki tamo poeta, književnik, novinar, režiser,

glumac, ljubavnik? Svi ti ciljevi, kao glinene mete (sa Gilgamešom skraćenim u jednu rečenicu te urezanim klinastim pismom), lete prebrzo i debelo iznad mogega vidokruga. Ne mogu ih baš pogoditi, a nije baš da imam neograničenu municiju, molim lijepo nije ovo rat da može biti metaka koliko hoćeš, a i alergičan sam, pored praha, i na barut, čak i kad je samo pohranjen u burama.

Defektni utjecaji defetizma me hvataju kao sjene, neuspjesi mi se rugaju i mašu kao vjetrenjače (a da još spomenem klompe i tulipane, te expat pjesnika generacije Nevinog kao Heinova djeva u koju onaj jemenski rob bješe zaljubljen, pa da završimo sa ovim turističkim letkom za Nizozemsku?). Jest, osjećam već sad, na ovom raskrižju poražen i unaprijed izgubljen; što god da izaberem ispast će krivo, ne mogu se oteti dojmu (ma koliko god mi govorio ledeni Robert da idem manje utabanom stazom) da je svaki izbor unaprijed osuđen na propast.

Raskrižja (kuda da idem, evo, i za divlje svinje se pitamo, kamoli ne za ljude). Raskrižja (kako da izaberem? Nije mi ugodno držati ni do svoje riječi, kako li će tek neugodno biti držati se izabranog puta?). Raskrižja, lažna mogućnost izbora, krst. Raskrižja su naši krstevi, križevi na kojima smo razapeti. Ni pasji skotovi ne mogu izbjeći uvijek i svugdje Pasiju slobodne volje i kao nekog uma sposobnog za donošenje odluka. Gore križevi, ne znam čije ime nose, niti to da li visimo o njima. Nebitno.

Raskrižja puteva, put. Tvoja put, tako putena, nema slučaja u asocijacijama i igrama riječi. To je znao Wittgeinstein, kao i njegov školski kolega, kako se ono zvao, nešto sa A., pa onda nešto H., znam samo da je i on volio donositi odluke, i to konačne, o raznoraznim pitanjima. Tvoja putena put i Ti, to su mi sva i jedina vrijedna raskrižja, križanja, preklapanja tvojih mišića i kostiju poigravaju se sa mnom kao crvena krpa s bikom; tu negdje je Frederico, pitam se, je li se stvarno toliko čudio što je smrt nacionalni spektakl, pa što drugo nacije i njeni oltari vole nego krv da se talača i da se grkotragično nestaje, prvenstveno na barijerama i rovovima, a ako sezona lova nije otvorena uvijek su tu uredi, dobrodošli gospodine K., izvolite raditi do smrti, za dobrobit naroda?

Nego, ti i tvoja put, obećajem da neću više zabrazditi u digresije... Istinita je ona da nije bitna destinacija nego put, pogotovo kad je to tvoja put. I putevi prošarani po tebi i raskrižja koja tvore, obožavam tumarati po njima. I uvijek se mogu vratiti i ponovno izabrati i iznova pogriješiti. Lutati još malo sasvim izgubljen, lutati bez kraja i konca, pogotovo kad na sebi ne nosiš ništa, ništa od konca i zakrpe, kad si naga i podatna, spremna mi pomoći da zaboravim na raskrižja i da samo idem, bezobrazno i bezobzirno, samo se tako stiže do raznih gorućih grmova Horeba, istinskih zapovijedi i skrinja zavjeta. Nastasio moja, ako si mogla spasiti svijet onog jadnog epileptičara, sigurno možeš i moj, ne bojim se, ma kako god da skrenem, ti si tu.

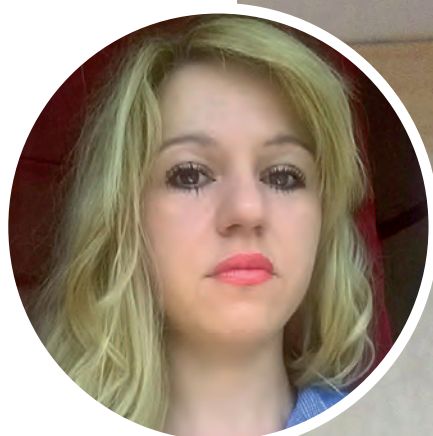
Evo i skrenuh.

Sad sam na pustopoljini, odjekuje Šanti, Šanti, Šanti, kao kad loši razglasi krule i kriče. Dobro je, Thomase, naučih kako krasti i onda se nazvati modernistom, ne boj se. Evo me, svijete, tu sam, prošao ovo raskrižje. A imaš ih još par, kažeš, gorućih grmova i krstova i raskrižja? Pa dobro, repetetativan si kao rafal puške i motivi Šimića i Lorce. Da, da, i ja ih volim. Ma tako je, repetitio mater studiorum est, sad znam kako hitati naprijed kroz tvoje labirinte (borgesovske nada-sve), kako ići kroz tvoja raskrižja ne osvrćući se. Sve potrebne reminiscencije mi uvozi Proust d.o.o.

I ona, svaki put kad me panika u svoje skute zavije, ona je tu da mi uposli misli i ruke.

DRUGA NAGRADA:
Jelena Lučić, s
mentoricom Mirom
Filipović-Trabak,
iz Ekonomske i
Trgovačke škole
Ivana Domca u
Vinkovcima

TREĆA NAGRADA:
Ivor Kruljac,
s mentoricom
Henrijetom
Barbarić, iz
Prirodoslovne škole
Vladimira Preloga u
Zagrebu

